

#### 4.

### I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige eller stadskollegiet äga att utse  
ledamöter eller revisorer, eller som av staden understödjas.

---



Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.

## Institutioner, i vilka stadsfullmäktige eller stads- kollegiet äga att utse ledamöter eller revisorer.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regeln endast de, vilka blivt tillsatta av stadsfullmäktige eller stadskollegiet — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

### Taxeringsnämnderna.

Enligt kungl. förordning den 28 okt. 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering verkställes taxering av skattskyldigas inkomst och förmögenhet samt fast egendoms värde av taxerings- och prövningsnämnder. I Stockholm äger överståthållarämbetet att i november månad varje år bestämma antalet av de taxeringsnämnder, som där skola tillsättas, och det distrikt, varje nämnd skall omfatta, samt förordna ordförande och en ledamot. Övriga ledamöter jämte deras suppleanter skola, till ett antal av minst tre, högst åtta, utses av stadsfullmäktige före den 15 januari det år, valet avser.

Vid val av såväl ledamöter som suppleanter i taxeringsnämnd skall tillses att, så vitt möjligt är, såväl fastighetsägare som näringsidkare, arbetare och andra inkomsttagare komma att äga säte och stämma i nämnden. Valbar till ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd är en var inom staden boende person, som under året näst före det, då taxeringen sker, inom taxeringsdistriktet erlagt bevillning eller inkomst- och förmögenhetsskatt. Uteslutna från valbarhet äro dock personer, som ej äro i besittning av medborgerligt förtroende eller som icke råda över sig och sitt gods. En var inom distriktet boende person är skyldig att emottaga uppdrag att vara ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd, såvida han icke de fem nästföregående åren deltagit i taxeringsarbetet eller är av laga förfall hindrad. Till ordförande och av överståthållarämbetet förordnad ledamot i taxeringsnämnd utgår viss ersättning av statsmedel. Beloppet härav bestämmes för varje år av kungl. maj:t efter framställning av överståthållarämbetet. Till övriga taxeringsnämndsledamöter utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 dec. 1925 kommunalt dagtraktamente med 5 kr. per sammanträdesdag.

Taxeringsnämnderna böra hava avslutat sina arbeten senast den 15 juni. Angående besvär över taxeringsnämnds beslut se nedan under prövningsnämnden (sid. 252).

Stockholm är enligt överståthållarämbetets kungörelse den 27 nov. 1925 för år 1926 indelat i 40 taxeringsdistrikt. Det antal ledamöter, som stadsfullmäktige äga att utse i taxeringsnämnderna, utgöres för 1—36 och 40 taxeringsdistrikten av fyra ledamöter samt för 37—39 taxeringsdistrikten av sex ledamöter jämte lika många suppleanter; suppleant inträder vid förfall för viss ordi-

narie, av stadsfullmäktige vald ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna upptagas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro). Enligt praxis är överståthållaren berättigad att deltaga i taxeringsnämndernas överläggningar, men ej besluten. Senaste val ägde rum den 22 dec. 1925.

1:a distriktet  
(omfattande 1:a roten).

*Ordförande.*

Creutz, J. W., assuransdirektör.

*Ledamöter.*

Ekman, S. H., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Eklund, J. M., fabrikör; Nilsson, C. R., hamnarbetare; Winberg, K. A., förste vaktmästare; Wirström, K. O. F., konditor.

*Suppleanter:* Mårtensson, J. L., materialförvaltare; Olsson, A. E., hamnarbetare; Johansson, G. A., hamnarbetare; Palmér, F. L., målarmästare.

2:a distriktet  
(omfattande förutvarande 2:a roten).

*Ordförande.*

Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

*Ledamöter.*

Gilljam, A. W. T., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Dahlgren, G. S., tandläkare; Palme, G. A., skräddarmästare; Ståhlberg, J. A. A., zinketsare; Wetterstrand, E. V. H., direktör.

*Suppleanter:* Palin, H. E. O., e. o. kammar-skrivare; Andersson, E. E., ombudsman; Ståhlberg, M. E. (Lisa), fröken; Svensson, D. F., vaktmästare.

3:e distriktet  
(omfattande förutvarande 3:e roten<sup>1)</sup>).

*Ordförande.*

Aastrup, P. J., hovrättsråd.

*Ledamöter.*

Westerståhl, J. G., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; Clarino, C. B. T., skorstensfejare; Sjögren, O. E., järnvägsman; Törnberg, A. O. Oson, förste reparatör.

*Suppleanter:* Regnér, C. O. F., kommissarie; Wester Dahl, E. A., direktör; Franzén, K. A. H., skräddare; Krantz, E. G., förste reparatör.

<sup>1)</sup> Inkl. kv. Blekholmen norra och södra samt Saluhallen.



4:e distriktet

(omfattande 7:e roten väster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna med undantag av kv. Stuten och Bocken).

*Ordförande.*

**Bjurner, S. O. G. Cson,** hovrättsråd.

*Ledamöter.*

**Willgren, C. G.,** tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Pettersson, A. F.,** rörarbetare; **Siewertz, F. E.,** konditor; **Sifvert, A. V.,** järnkramhandlare; **Sjögren, A.,** direktör.

*Suppleanter:* **Gustafsson, K. F.,** chaufför; **Åström, E. V.,** handlande; **Ohlson, E.,** köpman; **Schumacher, C. W.,** direktör.

5:e distriktet

(omfattande 7:e roten öster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna samt kv. Stuten och Bocken).

*Ordförande.*

**Almer, N.,** bankkamrerare.

*Ledamöter.*

**Holdo, S. H.,** tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Blom, C. V.,** polisman; **von Hofsten, E. G. N.,** kontorschef; **Kjerrman, K. G.,** postassistent; **Sjöstedt, R.,** tandläkare.

*Suppleanter:* **Fredriksson, f. Ohman, Elin C.,** fru; **Husberg, P. A.,** ingenjör; **Otergren, J. F.,** direktör; **Holmgren, K. A.,** stationsingenjör.

6:e distriktet

(omfattande 8:e roten samt av 21:a roten kv. Trädgårdsmästaren och Killingen).

*Ordförande.*

**Wassberg, A.,** f. d. överlärare.

*Ledamöter.*

**Linck, S. M.,** tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Anderson, K. H.,** tjänsteman, stadsfullm.; **Bellström, N. E. G.,** banktjänsteman; **Lyberg, H. V.,** bageriåldkare; **Wall, C. V.,** brandförman.

*Suppleanter:* **Zachrisson, C.,** skoarbetare; **Hjorth, J. E.,** direktör; **Cederlund, J. A.,** direktör; **Holke, K. S. L.,** spårvägsman.

7:e distriktet

(omfattande 21:a roten med undantag av kv. Trädgårdsmästaren och Killingen).

*Ordförande.*

**Wassberg, N. A. I.,** tf. notarie i domänstyrelsen.

*Ledamöter.*

**Ruus, R. A.,** tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Dahl, J. A.,** smed; **Enequist, J. N.,** direktör; **Lindberg, A. W.,** kamrerare; **Lundkvist, F.,** järnsvarvare.

*Suppleanter:* **Ljungqvist, G. A.,** förgyllare; **Albihn, K. J. A.,** civilingenjör; **Boeck, J.,** f. d. magasinförvaltare; **Tjulander, H. J. A.,** förrådsförvaltare.

8:e distriktet

(omfattande 5:e roten).

*Ordförande.*

**Grape, A. E.,** tf. överkrigsfiskal.

*Ledamöter.*

**Derkert, C. G. V.,** tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, O. A.,** posttjänsteman; **Falk, S. G.,** direktör, stadsfullm.; **Kämpe, K. A.,** byggnadssnickare; **Ljungberg, C. A. H.,** byggmästare.

*Suppleanter:* **Stenius, A. T.,** maskinist; **Almgren, S. V.,** grosshandlare; **Lundin, A.,** skräddare; **Hjelm, K. J.,** ingenjör.

9:e distriktet

(omfattande 18:e roten).

*Ordförande.*

**Stern, E.,** e. o. assessor.

*Ledamöter.*

**Wideen, E. O. E.,** tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Lagergrehn, G. L.,** direktör; **Rudner, A. E.,** kassör; **Sandberg, J. A.,** byggmästare; **Åberg, A. N:son,** möbelsnickare.

*Suppleanter:* **Källén, O. N.,** handlande; **Mattson, D.,** möbelsnickare; **Schaffer, K. H. E.,** kamrerare; **Johannesson, E. A. V.,** justerare.

10:e distriktet

(omfattande 6:e roten).

*Ordförande.*

**Johansson, A. W.,** rådman.

*Ledamöter.*

**Wingårdh, S.,** tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Enqvist, C. E.,** posttjänsteman; **Fredrikson, K. G. A.,** tillsyningsman; **Ihrmarker, K. E.,** kamrerare; **Liljeson, C. L.,** fabrikör.

*Suppleanter:* **Grimlund, O. B.,** redaktör; **Björklund, S. S:son,** kassör; **Forsberg, V. V.,** f. d. målarmästare; **Edström, E. O.,** specierhandlare.

11:e distriktet

(omfattande 22:a roten).

*Ordförande.*

**Törneblad, C. G. H.,** bankosekreterare.

*Ledamöter.*

**Hjohlman, T. H. F.,** tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Hallström, K. L. F.,** tjänsteman; **Heimbürger, H.,** civilingenjör; **Kullin, J. J.,** snickeriarbetare; **Olsson, A. A.,** byggnadsingenjör.

*Suppleanter:* **Lundqvist, E. J.,** redaktör; **Hansson, N. F.,** målarmästare; **Lundqvist, G. R.,** linjeförman; **Hyhbinette, N. F.,** civilingenjör.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

12:e distriktet  
(omfattande 27:e roten).

*Ordförande.*

Lilliesköld, E. J. K., protokollssekreterare.

*Ledamöter.*

Almström, E. J. A., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, E. O., kassör; Odin, S. J., handlande; Seth, O. M. F., notarie; Wallin, H. E., kassör.

*Suppleanter:* Borgström, J. W., spårvägsman; Lindén, K. J. V., ingenjör; Vogel, A. G., tobakshandlare; Hagberg, J. E. H., typograf.

13:e distriktet  
(omfattande 30:e roten).

*Ordförande.*

Welin, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

*Ledamöter.*

Carlson, A. P., tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); Bengtsson, V. O., roteman; Hällqvist, K. N. A., kontorsföreståndare; Sjöman, E. F., grosshandlare; Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

*Suppleanter:* Nauckhoff, H. T., grosshandlare; Carlsson, S. G., stationskarl; Dock, N. E. B., grosshandlare; Andersson, O., charkuteriarbetare.

14:e distriktet  
(omfattande 26:e roten öster om Hälsingegatan utom kv. Midgård och Valkyrian).

*Ordförande.*

Stenberg, J. G. L. C., revisionskommisarie.

*Ledamöter.*

Whitlock, A. Hj., tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); Blomqvist, C. G., byggmästare; Borg, C. H., svarvare; Palm, A. A. E., kapten; Söder, C. J. J:son, sekreterare.

*Suppleanter:* Almqvist, C. A., fabrikör; Frödin, O. L., mek. arbetare; Hedberg, N. V., kamrerare; Ingemårdsson, F. W., förgyllare.

15:e distriktet  
(omfattande 26:e roten väster om Hälsingegatan jämte kv. Midgård och Valkyrian).

*Ordförande.*

Masreliez, K. V., rådman.

*Ledamöter.*

Pousard, K. H., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm.; Eriksson, E. G., pianoarbetare; Forsström, G. M. V., skorstensfejarmästare; Kleist, J. B. A., ingenjör.

*Suppleanter:* Lundberg, O. T. V., tf. centraluppbördsman; Lindahl, F. V., överpostiljon; Mathson, M. C. R. G., revisor; Hesslin, O. E., fabriksföreståndare.

16:e distriktet

(omfattande 9:e roten med undantag av kv. Sparbössan, Norrtälje, Trojenborg, Domherren, Vakteln, Sadesärlan, Tallkotten och Näktergalen).

*Ordförande.*

Björck, J. E., advokatfiskal.

*Ledamöter.*

Drakenberg, G. A., tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); Belin, P., målarmästare; Bengtsson, A. G., banförman; Borg, O. T., kamrerare; Hanner, J. V., revisor.

*Suppleanter:* Eriksson, E., reseffektmakare; Du Rietz, G. G. A., direktör; Ljungqvist, K. F. L., direktör; Malmström, A. F., portvakt.

17:e distriktet

(omfattande av 9:e roten kv. Sparbössan, Norrtälje, Trojenborg, Domherren, Vakteln, Sadesärlan, Tallkotten och Näktergalen samt av 28:e roten kv. Trasten, Träskfloden, Poppeln, Asken, Furan, Aspen, Eriksberg, Häggen, Rönnen, Oxeln, Sälgen, Korsnåbben, Skatan och Lövsångaren).

*Ordförande.*

Sundberg, A. E. C., kansliråd.

*Ledamöter.*

Fredén, K. J. V., tf. kammarskrivare (förordnad av överståthållarämbetet); Bjurström, D. A., generalkonsul; Branzell, A., f. d. överlärare; Carlsson, J. A., måleriarbetare; Lundeberg, K. W., bruksägare.

*Suppleanter:* Reinius, K. A. R., bankkamrerare; Fredriksson, E. F., spårvägsman; Lund, W., spårvägsman; Brinck, S. O. E., skeppsmäklare.

18:e distriktet

(omfattande 28:e roten med undantag av kv. Trasten, Träskfloden, Poppeln, Asken, Furan, Aspen, Eriksberg, Häggen, Rönnen, Oxeln, Sälgen, Korsnåbben, Skatan och Lövsångaren).

*Ordförande.*

Norman, S., kammarrättsråd.

*Ledamöter.*

Thunell, G. A., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Dahl, C. F., byggnadsingenjör; Jansson, P. J., arbetsförman; Larsson, L. O., utmättningsman; Lind, N. G. C., bokhållare.

*Suppleanter:* Gréen, J. G., trädgårdsassistent; Boström, G. T., förman; Lundh, E. V. R., maskinist; Lindblom, K. A., rektor.



19:e distriktet

(omfattande 10:e roten med undantag av öster om Nybrogatan och norr om Östermalmsgatan belägen del av roten).

*Ordförande.*

**Hallberg, F. E. W.**, kammarrättsråd.

*Ledamöter.*

**Haglund, A. F. V.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Carlstedt, P.**, verkmästare; **Erdmann, F. D.**, revisor; **Hedman, C. E.**, möbelsnickare; **Lönnqvist, I. P.**, byggmästare.

*Suppleanter:* **Holmer, I. J.**, skräddare; **Niklasson, E.**, direktör; **Wallberg, G. G.**, advokat; **Oscarson, A. V.**, byrådirektör.

20:e distriktet

(omfattande öster om Nybrogatan och norr om Östermalmsgatan belägen del av 10:e roten samt av 11:e roten kv. Sjökalven, Jungfrun, Ynglingen, Rackelhanen och Tjäderna).

*Ordförande.*

**Westin, L. E.**, bankkamrerare.

*Ledamöter.*

**Hellström, J. E.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Beckman, E. G. A.**, montör; **Granqvist, B. O.**, kamrerare; **Karlsson, J. K.**, förste reparatör; **Ljungberg, C. R.**, major.

*Suppleanter:* **Franzén, O. H.**, spårvägsman; **Johanson, E.**, grosshandlare; **Andersson, A. A. A.**, reparatör; **Pettersson, C. A.**, brädgårdsarbetare.

21:a distriktet

(omfattande 11:e roten med undantag av kv. Sjökalven, Jungfrun, Ynglingen, Rackelhanen och Tjäderna).

*Ordförande.*

**Ekman, A.**, krigsråd.

*Ledamöter.*

**Edelsvärd, C. A. W.**, tf. kammarskrivare (förordnad av överståthållarämbetet); **Carlson, F.**, grosshandlare; **Danielsson, A. J.**, telefonmontör; **Fahlström, A. E.**, avdelningschef; **Way, S. T.**, Mathiesen, major.

*Suppleanter:* **Cervin, N. H.**, skräddarmästare, stadsfullm.; **Björklund, J. M.**, posttjänsteman; **Hultberg, K. Hj.**, murare; **Waller, A. E.**, verkmästare.

22:a distriktet

(omfattande 20:e roten med undantag av kv. Trumslagaren, Fanan, Fänriken, Furiren, Musketören och Rytta- ren).

*Ordförande.*

**Leijonmarck, J. G.**, assessor.

*Ledamöter.*

**Georgii, N. H.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bjurström, O. V.**, linjeförman; **Eklund, J. L.**, fabrikör; **Eriksson, K. F.**, kommunalarbetare; **Morén, S. O. U.**, byggnadsingenjör.  
*Suppleanter:* **Hellman, K. J.**, auditör; **Ekman, T. A.**, tullförvaltare; **Blomqvist, F. O.**, modellsnickare; **Nyquist, E.**, fanjunkare.

23:e distriktet

(omfattande av 20:e roten kv. Trumslagaren, Fanan, Fänriken, Furiren, Musketören och Rytta- ren samt av 24:e roten kv. Gnistan, Veterinären, Vedbäraren, Minan, Harpan, Djursborg, Kornetten, Fältöversten och Fältväbeln).

*Ordförande.*

**Wikström, E. E.**, tf. krigshovrättsråd.

*Ledamöter.*

**Holmberg, G. E. V.**, tf. kammarskrivare (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, A. B.**, timmerman; **Borg, N.**, tygförvaltare; **Konradson, A. F.**, arbetsförman; **Lundberg, E. M.**, byggnadsingenjör.  
*Suppleanter:* **Anderson, A. A.**, kassör; **Carlson, A. G.**, ingenjör; **Anderson, O. B.**, spårvägsman; **Wadstrand, Hj. J. A.**, byggnadsingenjör.

24:e distriktet

(omfattande 24:e roten med undantag av kv. Gnistan, Veterinären, Vedbäraren, Minan, Harpan, Djursborg, Kornetten, Fältöversten och Fältväbeln).

*Ordförande.*

**Indebetou, C. D. G.**, direktör.

*Ledamöter.*

**Wijkman, A. G.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, A. F.**, skomakare; **Bjuggren, S. E.**, överstelöjtnant; **Waldén, P. W.**, grosshandlare; **Wigstrand, J. E.**, bankkamrerare.  
*Suppleanter:* **Johansson, J. S.**, snickare; **Olsson, Hj. A.**, varvsarbetare; **Askund, S. J. E.**, grosshandlare; **Berggren, C. H.**, bokhållare.

25:e distriktet

(omfattande 15:e roten).

*Ordförande.*

**Åkerman, G. A.**, kansliråd.

*Ledamöter.*

**Fellenius, K. G. G.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Hauffmann, K. O. L.**, civilingenjör; **Jansson, W. A. W.**, ingenjör; **Johansson, A. R.**, assistent; **Sjöberg, G. A.**, bokbinderiarbetare.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.

*Suppleanter:* Öhrström, J. A., fabrikör; Wassén, C., disponent; Svensson, A., direktör; Holm, N. G., spårvägsman.

26:e distriktet  
(omfattande 19:e roten).

### Ordförande.

Mellström, K. H. S., förste stadsfogde.

### Ledamöter.

Hanberg, E. L., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Blomdahl, P. A., byggmästare; Eriksson, K. A., typograf; Jan-son, G. E., grosshandlare; Rydén, O. B., över-lärare.

*Suppleanter:* Olsson, E. V., syssloman; Kvist, A. E., renhållningsarbetare; Möller, J. E., grosshandlare; Larsson, A. G., ombudsman.

27:e distriktet  
(omfattande 16:e roten samt öster om Varvgatan och norr om Brännkyrkagatan belägen del av 31:a roten).

### Ordförande.

Tengroth, B. M., auktionsdirektör.

### Ledamöter.

Bayard, A. E., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Ek, G. E., tygar-betare; Nilsson, G. E. E., köpman; Petters-son, E. A., sockerbruksarbetare; Rönnell, E., f. d. folkskollärare.

*Suppleanter:* Norrman, E. C., kommunalar-betare; Sellberg, F. E., kaféidkare; Lindström, K. O., bryggeriarbetare; Kumfeldt, K. T., in-genjör.

28:e distriktet  
(omfattande 31:a roten med undantag av öster om Varvgatan och norr om Brännkyrkagatan belägen del av roten).

### Ordförande.

Nordwall, B. I. S., finanssekreterare.

### Ledamöter.

Öberg, A. S., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Claesson, P. J., tillsyn-ningsman; Ericsson, C. T., handlande; Holm-gren, G. E., skomakare; en vakant.

*Suppleanter:* Persson, E., hamnarbetare; Även, C. O., f. d. polisöverkonstapel; Månson, S. E., målare; Gahn, H. H. A. C., förste aktuarie.

29:e distriktet  
(omfattande 12:e roten med undantag av norr om Folkungagatan belägen del av roten).

### Ordförande.

Olofsson, C. E., byråchef.

### Ledamöter.

Loya, P. M., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Johansson, K. V., filare; Olsson, J. F., inspektör; Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; Svensson, G. A., bygg-mästare.

*Suppleanter:* Johansson, B. G., roteman; Eric-son, J. E., direktör; Björkman, O. E., förman, stadsfullm.; Svensson, G. K., hamnarbetare.

30:e distriktet  
(omfattande 13:e roten samt norr om Folkunga-gatan belägen del av 12:e roten).

### Ordförande.

Westin, Hj., intendent.

### Ledamöter.

Lindqvist, E. G., tf. taxeringskommissarie (förord-nad av överståthållarämbetet); Fröander, S. G., grosshandlare; Johansson, A., direktör; Karlström, K. H. E., grosshandlare; Lindahl, K. E., skrädderiidkare.

*Suppleanter:* Andrén, J. C., specerihandlare; Karlsson, J. L., vaktmästare; Sundin, O. V., telefonarbetare; Elméus, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.

31:a distriktet  
(omfattande 14:e roten jämte norr om Blekinge-gatan belägen del av 36:e roten).

### Ordförande.

Fredin, G. E., biträdande fondbörsledare.

### Ledamöter.

Asplund, O. I., tf. taxeringskommissarie (förord-nad av överståthållarämbetet); Gard, A. F., advokat; Karlsson, C. T., värmeledningsmaski-nist; Pettersson, E. G., mjölkutkörare; Sa-muelsson, G. A., f. d. vagnmakare.

*Suppleanter:* Gustafsson, L. E., köpman; Ek, P. E., sjukkontrollant; Andersson, E. T., bryg-geriarbetare; Thunell, J. W., byggmästare.

32:a distriktet  
(omfattande 25:e roten jämte söder om Blekinge-gatan belägen del av 36:e roten).

### Ordförande.

Telander, A. R., byråchef.

### Ledamöter.

Hjölman, E. V., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); en vakant; Eriksson, K. A. R., möbelsnickare; Hellström, J. S., kamrerare; Petersson, E. A., handelsarbetare.

*Suppleanter:* Palmberg, C. E., handlande; Söderstedt, K. A. T., fabriksarbetare; Grähs, C. E. F., tullkassör; Carlsson, H. T., slöjd-lärare.



33:e distriktet  
(omfattande 4:e roten).

*Ordförande.*

Harring, K. G., rådman.

*Ledamöter.*

Tägtström, C. I. A., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Lindqvist, G. V. A., maskinarbetare; Olson, G., f. d. handlare; Sand, F. W., stereotypör; Staf, O. L., kakelegnsmakare.

*Suppleanter:* Fridlund, C. J., gjutare; Schreuder, F., fabriksidkare; Kallin, J., målare; Philip, A. L., direktör.

34:e distriktet  
(omfattande 17:e roten).

*Ordförande.*

Eriksson, K. E., notarie.

*Ledamöter.*

Rosell, C. E., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Hansson, E., byggmästare; Karlsson, A. F., järnarbetare; Kihlberg, A. R., järnvägstjänsteman; Sandstedt, E., advokat.

*Suppleanter:* Bergholtz, D. A., föreståndare; Lennström, J. A., posttjänsteman; Swensson, C. A. O., stationskarl; Uddenberg, C. E., förste maskiningenjör.

35:e distriktet  
(omfattande 23:e roten med undantag av kv. Trossen och Kättingen).

*Ordförande.*

Lindberg, J. R., byråchef.

*Ledamöter.*

Larsson, J. S., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, M., cigarrhandlare; Askelöf, I. T., aktuarie; Holm, J. A., metallarbetare; Lindahl, C. J. F., skorstenfejarmästare.

*Suppleanter:* Edlund, F. A. E., snickare; Allard, O. E., ingenjör; Svensson, A. E., smed; Björling, J. E., tullöverkontrollör.

36:e distriktet  
(omfattande 29:e roten jämte kv. Trossen och Kättingen i 23:e roten).

*Ordförande.*

Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare.

*Ledamöter.*

Wedberg, W. J., tf. taxeringsassistent (utsedd av överståthållarämbetet); Eén, O. B. L., föreståndare; Jonasson, C. E., fastighetsägare; Pettersson, C. A. H., metallarbetare; Rydh, C. L., ingenjör.

*Suppleanter:* Stjärnberg, F. O., järnarbetare; Fredelius, L. Hj., aktuarie; Bergström, J. I., spårvägsman; Brunnberg, S. G., kontorschef.

37:e distriktet  
(omfattande 32:a roten med undantag av Örby villastad och Örby förstad).

*Ordförande.*

Geijer, C. J., försäkringsråd.

*Ledamöter.*

Friberg, A. R., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, E. G., direktör; Andersson, G., verkstadsarbetare; Arvidson, O. A., lantbrukare; Björkman, C. O., tillsyningsman; Kjellqvist, C. J., lantbrukare; Sandberg, E. T. G., sjukgymnast.

*Suppleanter:* Friberg, A. E., stadsbud; Magnusson, E. O. E., bokbinderiarbetare; Eriksson, J. G., ingenjör; Pettersson, C. O., målare; Wallin, N., byggmästare; Andrée, J. E., tf. postkontrollör.

38:e distriktet  
(omfattande 33:e roten samt av 34:e roten Hägersten, Mälarhöjden, Emilsberg, Fridhem, Klubben, Pettersberg, Sätra, Slätten och Jakobsberg).

*Ordförande.*

Wetterström, G., f. d. bankdirektör.

*Ledamöter.*

Rydeberg, C. G. O., extra taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, K. A., byggnadssnickare; Hultgren, A. W., fastighetsägare; Johansson, O. L., brädgårdsarbetare; Jonsson, J., bankkamrerare; Lundh, J. A., folkskollärare; Nyman, J. W., skomakare.

*Suppleanter:* Blom, J. E., maskinarbetare; Gille, F. L., roteuppbördsman; Kardell, J. A., järnarbetare; Höökenberg, A. P. W., f. d. verkmästare; Scherman, J. W., handlande; Johansson, E. A., spårvägsman.

39:e distriktet  
(omfattande 34:e roten med undantag av Hägersten, Mälarhöjden, Emilsberg, Fridhem, Klubben, Pettersberg, Sätra, Slätten och Jakobsberg samt av 32:a roten Örby villastad och Örby förstad).

*Ordförande.*

Carlson, A. G., ingenjör.

*Ledamöter.*

Lundqvist, E. B., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Bengtsson, A., kassör; Eriksson, A. J., verkstadsförman; Gäbel, M., disponent; Kling, F. A., byggmästare; Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef; Sandberg, C. A. J. son, förman.

*Suppleanter:* Johansson, J. E., metallarbetare; Wilén, C. G. T., järnarbetare; Björkman, J. W., direktör, stadsfullm.; Rydén, O. E., roteuppbördsman; Enér, Hj. V., ingenjör; Kronström, K. E. B., tygarbetare.

Sf.  
valda  
led.  
och  
rev.



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

40:e distriktet  
(omfattande 35:e roten).

*Ordförande.*

**Smedmark, H. G. L.,** tf. byråchef.

*Ledamöter.*

**Åström, H. M.,** tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, A. J.,** expeditionsvakt; **Larsén, C. G.,** verk-mästare; **Petterson, H. V.,** kamrerare; **Pålman, A. E.,** stadsingenjör.

*Suppleanter:* **Johansson, K. J.,** förman; **Jons-son, O. J.,** lokalföreståndare; **Rustige, F. J. H.,** ingenjör; **Johansson, J. B.,** handlande.

## Prövningsnämnden.

Med uppgift att granska de verkställda taxeringarna samt pröva och avgöra besvär över taxeringsnämndernas beslut tillsättes årligen en prövningsnämnd, vars ledamöter och suppleanter, till ett antal av minst åtta, högst femton, utses av överståthållarämbetet bland därtill av taxeringsnämnderna föreslagna personer. Ordförande är överståthållaren och vid förfall för honom underståthållaren. Ordföranden äger deltaga i överläggningarna men ej i besluten annat än i vissa undantagsfall. Såsom kronans ombud och för upplysningars meddelande bör kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppboordsärenden närvara vid prövningsnämndens sammanträden. Till prövningsnämnden ställas besvär över taxeringsnämnds beslut skola vara ingivna till överståthållarämbetet senast den 31 augusti. Prövningsnämndens arbeten böra vara avslutade senast den 31 oktober. Besvär över nämndens beslut kunna anföras hos kammarrätten, och skola sådana besvär ingivas till överståthållarämbetet i regel före december månads utgång det år, då taxeringen ägt rum.

*Ordförande.*

**Överståthållaren.**

*Suppleant:* **underståthållaren.**

*Ledamöter.*

Ledamöter i den ordinarie prövningsnämnden utses ej, förrän taxeringsnämnderna avslutat sin verksamhet, d. v. s. efter den 15 juni.

## Särskild prövningsnämnd.

Prövningsnämnden skall inom sig utse tre ledamöter jämte två suppleanter för dem med uppgift att såsom särskild prövningsnämnd avgöra vissa, i § 50 av taxeringsförordningen angivna, enklare besvärmål, som kunna föreligga till prövning, innan nästa ordinarie prövningsnämnd sammanträder. I den särskilda prövningsnämnden fungerar underståthållaren som ordförande.

Besvär över beslut i ifrågavarande mål skola, ställda till kammarrätten, ingivas till överståt-

hållarämbetet inom sextio dagar efter den dag, då klaganden erhöi del av beslutet.

*Ordförande.*

**Underståthållaren.**

*Ledamöter.*

(utsedda av 1925 års ordinarie prövningsnämnd). **Björck, J. E.,** advokatfiskal; **Indebetou, C. D. G.,** direktör; **Wassberg, A.,** f. d. överlärare. *Suppleanter:* **Almer, N.,** bankkamrerare; **Carlson, A. G.,** ingenjör.

## Pensionsnämnderna.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring<sup>1)</sup>, med senare ändringar (se nedan), stadgar, att varje svensk man och kvinna skall genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Avgifterna från de försäkrade utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbetsför person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift* å två till trettio kr., beroende på vederbörandes till inkomst- och förmögenhets-skatt taxerade inkomst. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar m. fl. Grundavgifterna uppbäras i regel i samband med kommunalutskyllerna av kommunerna, som äro ansvariga för be- loppens inbetalande till pensionsfonden. Tilläggs- avgifterna uppbäras i samband med kronoutsyl- derna. I Stockholm erläggas, jämlikt kungl. bre- vet den 13 juni 1919, även grundavgifterna vid kronouppboordsstämmen.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därinnan inträffad varaktigt oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension*, dels i vissa fall av *pensionstillägg*. Pensions- tillägg utgår till pensionstagare, som är till ar- bete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till visst minimibelopp eller ock har minderåriga barn att försörja. Kostnaden för pensionstilläggen bestrides till  $\frac{3}{4}$  av staten och till  $\frac{1}{4}$  av landsting och kommuner. Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbets- oförmögen, ävensom till den som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom och till vissa icke pensionsberättigade personer, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande grunder. En del övergångsstadganden inskränka de i lagen stadgade pensions- och understödsbe- loppen för de närmaste årtiondena.

<sup>1)</sup> En utförligare redogörelse för lagens be- stämmelser (jämte historik) återfinnes i 1922 års kommunalkalender.



En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgats i k. kung. den 31 dec. 1917, med ändring den 4 juni 1920.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöras dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, jämte lika många suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet uträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Stockholms stad var ursprungligen indelad i 30 pensionsdistrikt. Den 19 nov. 1917 beslöt stadsfullmäktige emellertid inskränka distriktens antal till 15. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kr. per sammanträde. Dessutom utgår fr. o. m. år 1920 och tills vidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1920 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode (innefattande även anslag till skrivarhjälp), beräknat efter 700 kr. för år för vart och ett av 1—14 pensionsdistrikten och efter 350 kr. för 15 distriktet.

Nuvarande ledamöter och suppleanter i pensionsnämnderna hava utsetts av stadsfullmäktige den 3 dec. 1923 och 7 dec. 1925, varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 21 jan., 18 febr., 20 mars, 19 maj, 16 juni, 1 och 15 dec. 1924, 19 jan., 21 sept. och 22 dec. 1925 samt 18 jan. 1926. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro).

Ett gemensamt arkiv och register för de olika pensionsnämnderna i Stockholm har efter överenskommelse med drätselnämnden anordnats av föreningen för välgörenhetens ordnande i anslutning till dess registerbyrå (se sid. 302; jfr nedan).

Stadsfullmäktige beslöt den 15 mars 1926 inrätta en fristående central upplysnings- och registerbyrå med uppgift att biträda pensionsnämnderna i deras verksamhet. Till den centrala byrån skall sammanföras det upplysnings- och expeditjonsarbete, som ankommer åt pensionsnämnderna, och som utan olägenhet för verksamheten kan handläggas centralt, medan däremot pensionsärendenas sakliga prövning skall fortgå i samma former som hittills. Den centrala byrån skall i sin verksamhet jämväl uppehålla nödigt samarbete med övriga organ för stadens understödsverksamhet. Från den tidpunkt (ännu ej bestämd), då den nya byrån träder i funktion, kommer pensionsnämndernas samarbete med F. V. O:s registerbyrå (se ovan) att upphöra.

*Författningar.* Lag den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändringar den 11 sept. 1914, 8 juni 1915, 17 juni 1916, 14 och 19 juni 1917, 28 juni 1918, 11 juni 1920, 15 april och 13 okt. 1921, 23 maj 1924 samt 24 och 30 april 1925. Lag den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändringar den 13 okt. 1921 och 29 maj 1925. K. kungörelse den 31 dec. 1917 ang. anordnande av den i § 34 av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda, på frivilliga avgifter grundade försäkring, med ändring den 4 juni 1920. K. kungörelse den 5 dec. 1924 ang. sättet och tiden för utbetalning av pension och understöd jämlikt lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring. K. instruktion för pensionsnämnderna den 31 dec. 1918.

*Stat år 1926.* Stadens utgifter för folkpensioneringen: 637,000 kr. (däraf till bestridande av stadens utgifter för pensionsnämnderna m. m. 22,000 kr., stadens bidrag till understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring 435,000 kr. och ersättning till allmänna pensionsförsäkringsfonden för oguldna pensionsavgifter 180,000 kr.).

#### 1:a distriktet

(omfattande 1:a och 7:e rotarna).

#### Ordförande.

Zetterlund, G. E., aktuarie; t. Norr 182 80 (10—12). Mottagning: Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., St., måndagar 7—8 e.m.

*Suppleant:* Jordman, E., övermaskinist (se nedan).

#### Ledamöter.

\*Carlsson, J. A., måleriarbetare; Hellman, J. A., hamnfogde; Jordman, E., övermaskinist (se ovan); Liljensköld, J., poliskonstapel; \*Nilsson, C. R., hamnarbetare; Sjöberg, G. A., filare. *Suppleanter:* \*Rosén, E. I., snickare; Hansen, Olga L. A., fattigvårdsdiakonissa; Schumacher, G. V., direktör; \*Vidén, K. L. A:son,

\* Angiver, att vederbörande skall avgå med utgången av år 1927.



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

poliskonstapel; \***Adolfsson**, G. A., privatdetektiv; **Winberg**, K. A., förste vaktmästare

## 2:a distriktet

(omfattande 2:a och 3:e samt 5:e och 18:e rotarna).

## Ordförande.

**af Klintberg**, Gertrud M. K., fröken. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10 D, C., måndagar 10—11 f. m.; t. 118 12.  
*Suppleant*: **Mannström**, C. O., ständig adjunkt.

## Ledamöter.

\***Asproth**, J. K., aktuarie; **Engström**, f. Karlson, A. E. (Elin), fru; **Ericzén**, G. H. J. A., verk-mästare; \***Palmqvist**, G. T., direktör; \***Sundström**, Ingrid, fröken; **Thårén**, C. G. A:son, f. d. roteuppbördsman.

*Suppleanter*: \***Kämpe**, K. A., byggnadssnickare; **Åhrberg**, F. A. L., typograf; **Erikson**, E. H., disponent; \***Wessman**, f. Svensson, Signe A. M., fru; \***Åberg**, N., dekorationsmålare; **Hansson**, Ingeborg, församlingsdiakonissa.

## 3:e distriktet

(omfattande 8:e och 21:a rotarna).

## Ordförande.

**Lignell**, E., komminister. Mottagning: Johannes pastorexp., Kammakaregatan 12, Va., torsdagar 6—7 e. m.; t. 71 80, Norr 9 09.

*Suppleant*: **Ljungström**, A. G., tf. sekreterare (se nedan).

## Ledamöter.

\***Bellström**, N. E. G., banktjänsteman; **Hellberg**, J., maskinsnickare; \***Hoffsten**, C. D., bokför-läggare; **Johansson**, K., möbelsnickare; **Ljungström**, A. G., tf. sekreterare (se ovan); \***Vigren**, O. R., mekaniker.

*Suppleanter*: \***Dahl**, J. A., smed; **Sahlholm**, G. L. S. P., snickarmästare; \***Albihn**, K. J. A., civilingenjör; **Anderson**, K. H., tjänsteman, stadsfullm.; **Lundborg**, N., förrådsarbetare; \***Nilsson**, Alma M., fattigvårdsstyser.

## 4:e distriktet

(omfattande 6:e och 22:a rotarna).

## Ordförande.

**Lindberg**, G. E., f. d. hamnfogdeinspektör; t. Vasa 2 11. Mottagning: Matteus folkskola (lärare-rummet), Norrtullsgatan 18, Va., 1:a och 3:e tisdagen i varje månad 7—8 e. m.

*Suppleant*: **Löfgren**, A., sekreterare (se nedan).

## Ledamöter.

\***Arvidson**, C. F., målarmästare; \***Hallström**, K. L. F., tjänsteman; \***Ingmanson**, O. G., förste bok-hållare; **Löfgren**, A., sekreterare (se ovan); **Weidenhielm**, C. A., syssloman; **Wester-Hallberg**, M. (Malin), prakt. läkare.

*Suppleanter*: \***Niklasen**, D., grosshandlare; \***Lundqvist**, G. R., linjeförman; \***Kollberg**, G. N., avdelningschef; **Björklund**, S. S:son, kassör; **Lilliehorn**, P. F. P., amanuens; **Fredrikson**, K. G. A., tillsyningsman.

## 5:e distriktet

(omfattande 26:e, 27:e och 30:e rotarna).

## Ordförande.

**Palm**, A. A. E., kapten. Mottagning: uppbörds-lokalen, Övre Observatorieplan 1, Va., 1:a och 3:e fredagen i varje månad 9—9,30 f. m.

*Suppleant*: **Eriksson**, E. G. E., järnvägstjänste-man (se nedan).

## Ledamöter.

\***Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; **Eriksson**, E. G. E., järnvägstjänsteman (se ovan); \***Forsell**, J. A. S:son, expeditionsfö-rare; \***Mallmin**, K. H., banktjänsteman; **Nils-son**, P. E., direktör; **Vestin**, K. G., snickeri-arbetare.

*Suppleanter*: \***Brag**, C. G. A., arkitekt; **Dolk**, L. P., sjukkontrollant; \***Wallin**, H. E., kassör; \***Pauli**, A. Irene V., församlingsdiakonissa; **Lind-én**, K. J. V., ingenjör; **Backlund**, G. G., slipare.

## 6:e distriktet

(omfattande 9:e, 10:e och 28:e rotarna).

## Ordförande.

**Åbergsson**, Anna M. A., fröken. Mottagning: kyrksalen, Surbrunnsgatan 10, n. b., Va., torsdagar 1—2.

*Suppleant*: **Oscarson**, A. V., byrådirektör (se nedan).

## Ledamöter.

**von Bahr**, E. A. Louise, gymnastikdirektör; **Jansson**, P. J., arbetsförman; \***Larsson**, L. O., utmättningsman; **Lind**, N. G. C., bok-hållare; \***Mellin**, Jetty H. E., fattigvårdsdiako-nissa; \***Oscarson**, A. V., byrådirektör (se ovan).

*Suppleanter*: **Åkerlund**, E. G., tandläkare; **Reinius**, G. P., kommandör; \***Hertzberg**, J. F., bokbinderiarbetare; **Carlstedt**, P., verk-mästare; \***Franzén**, M. O., med. dr.; \***Bergström**, H. A. T., bokbindare.

## 7:e distriktet

(omfattande 11:e, 20:e och 24:e rotarna).

## Ordförande.

**Törnell**, E. R., registrator; t. 719 47 (torsdagar och lördagar 9,30—10 f. m.). Mottagning: Oscars pastorexp., Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj., torsdagar 6—7 e. m.

*Suppleant*: **Falkenberg**, C. A., frih., major.

## Ledamöter.

**Berggren**, C. H., bokhållare; \***Danielsson**, A. J., telefonmontör; **Holmgren**, C. J. A., stads-bud; \***Könsberg**, Elsa C., församlingsdiakonissa; \***Möller**, O., kamrerare; **Sundholm**, A. Eugenie, fröken.

\* Angiver, att vederbörande skall avgå med utgången av år 1927.



*Suppleanter:* **Beskow**, J. H. T., amanuens;  
\***Björklund**, J. M., posttjänsteman; **Andersson**,  
A. F., skomakare; \***Schalander**, G. K. (Karola),  
folkskollärarinna; \***Bergelmer**, Thyra A. G.,  
lärarinna; **Cervin**, f. Sandwall, Hulda P., fru.

8:e distriktet

(omfattande 15:e och 19:e rotarna).

*Ordförande.*

**Högner**, E. F. R., byrådirektör; t. 91 25 (5,30  
—6,30 e. m.). Mottagning: Maria folkskola,  
Volmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1:a och  
3:e måndagen i varje månad 6—7 e. m.

*Suppleant:* **Lundbom**, G. O. A., intendent.

*Ledamöter.*

\***Andersson**, A. G., avsynare; \***Aurell**, F. W., sko-  
handlare; **Bachman**, C. N., köpman; \***Eke-  
bohm**, N. K. K., föreståndare; **Riben**, Hildur  
C. U., överbarnmorska; **Söderberg**, A. L., flagg-  
underofficer.

*Suppleanter:* \***Nilsson**, G. E. E., köpman; \***Sjö-  
berg**, G. A., bokbinderiarbetare; **Johansson**,  
Eva, fröken; \***Zetterlund**, G. E., aktuarie;  
**Claësson**, f. Fagerström, Anna M., fru; **Pet-  
tersson**, K. A. L., kamrerare.

9:e distriktet

(omfattande 16:e och 31:a rotarna).

*Ordförande.*

**Andrée**, J. E., tf. postkontrollör; t. Enskede  
39. Mottagning: Maria folkskola, Volmar  
Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e ons-  
dagen i varje månad 5,30—6,30 e. m.

*Suppleant:* **Gard**, A. F., advokat.

*Ledamöter.*

**Avén**, C. O., f. d. polisöverkonstapel; \***Eng-  
ström**, C. J., järnsvarvare; \***Ericsson**, C. T.,  
handlande; \***Holmgren**, G. E., skomakare; **Mas-  
reliez**, Anna M. E., fröken; **Skålander**, O.  
A., ombudsman, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Grönberg**, B. G., smedsmästare;  
\***Anderson**, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.;  
\***Claësson**, P. J., tillsyningsman; \***Björklund**,  
C. R., disponent; **Wållgren**, Anna K., diakonissa;  
**Jacobsson**, C. N., redaktionssekreterare.

10:e distriktet

(omfattande 13:e, 14:e och 36:e rotarna).

*Ordförande.*

**Johnsson**, C. E., försäkringsagent; t. Söder 332 28  
(9—4). Mottagning: folkskoleexpeditionen,  
Tjärhovsgatan 15, Sö., torsdag 6—7 e. m.

*Suppleant:* **Björkman**, C. A. J., sekreterare.

*Ledamöter.*

\***Beckstrand**, Stina J., folkskollärarinna; \***Fager**,  
J. M., kriminalkonstapel; **Ljungberg**, P. G. L.,  
handelsarbetare; \***Ringström**, H. G. N., glas-

mästare; **Samuelsson**, G. A., f. d. vagmak-  
kare; **Tham**, K. G. K. M., sekreterare.

*Suppleanter:* \***Eriksson**, K. A. R., möbelsnic-  
kare; \***Dahlin**, A., hamnarbetare; **Karlsson**, C.  
T., värmeledningsmaskinist; \***Gustafsson**, Hil-  
ma K., fröken; **Ljungberg**, f. Östergren, J.  
(Hanna), fru; **Ljunggren**, V., vedhandlare.

11:e distriktet

(omfattande 12:e och 25:e rotarna).

*Ordförande.*

**Rönnell**, E., f. d. folkskollärare. Mottagning:  
Katarina södra folkskola, Värmdögatan 2, Sö.,  
helgfria fredagar 6—7 e. m. (juni—aug. 2:a  
och 4:e fredagen i varje månad 6—7 e. m.).

*Suppleant:* **Dalborg**, M., barnhemsföreståndare  
(se nedan).

*Ledamöter.*

**Berndtson**, C. F., verkmästare, stadsfullm.; \***Dal-  
borg**, M., barnhemsföreståndare (se ovan);  
\***Engberg**, J. A. A., murare; \***Frisk**, A. R.,  
vaktmästare; **Hellström**, J. S., kamrerare;  
**Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Englund**, F. E., banktjänsteman;  
\***Hasselgren**, J. S., fabrikör; \***Andersson**, J. G.,  
järnarbetare; **Löfgren**, Maria C., fattigvårds-  
diakonissa; \***Granberg**, f. Enlund, K. S. (Karin),  
fru; **Nordfeldt**, A. H., bokhållare.

12:e distriktet

(omfattande 4:e och 17:e rotarna).

*Ordförande.*

**Fischer**, C. G. H., sekreterare i arméförvaltnin-  
gen. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr.  
t. v., C., onsdagar 7—8 e. m.

*Suppleant:* **Wahlstedt**, A. J. G., fältläkare (se  
nedan).

*Ledamöter.*

\***Hermansson**, K. T. E., vaktmästare; **Karlsson**,  
A. F., järnarbetare; \***Nilson**, Ester A. K.,  
fattigvårdsdiakonissa; **Simson**, C. G:son, till-  
syningsman; **Wahlstedt**, A. J. G., fältläkare  
(se ovan); \***Winkler**, E. S., postmästare.

*Suppleanter:* \***Kihlberg**, A. R., järnvägstjänste-  
man; **Forssell**, M. M. L. (Maja), skolköks-  
lärarinna; \***Ekgren**, E. T., redaktör; **Linde-  
gren**, C. Vilhelmina, rosettsömmerska; **Wall-  
berg**, K. V., bageriädkare; \***Lindblom**, S. H.,  
tillsyningsman.

13:e distriktet

(omfattande 23:e och 29:e rotarna).

*Ordförande.*

**Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning:  
Kungsholmens realskola, n. b. t. h., C., fre-  
dagar 7—8 e. m.

*Suppleant:* **Djurling**, C. H. E., direktör.

*Ledamöter.*

\***Björklund**, Ida S., fattigvårdsdiakonissa; **Bohe-  
man**, I. Ingrid H., fröken; \***Eén**, O. B. L.,

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

föreståndare; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, stadsfullm.; \***Ståhl**, A. E., filare, stadsfullm.; **Thimgren**, B. O. V., banktjänsteman.  
*Suppleanter:* \***Lambert**, A., köpman; **Samuelsson**, H. F., bageriätkare; \***Frisk**, K. G. A:son, filare; **Edberg**, f. Janson, V. (Mimmi), fru; \***Holm**, J. A., metallarbetare; **Lundqvist**, K. A., cigarrhandlare.

**14:e distriktet**  
(omfattande 32:a, 33:e och 34:e rotarna).

*Ordförande.*

**Lundh**, J. A., folkskollärare; t. Gröndal 64 (vardagar 10,45—11 f. m.). Mottagning: fattigvårdsstyrelsens lokal, kommunhuset, Liljeholmen, 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 6—8 e. m.; t. Liljeholmen 51.

*Suppleant:* **Sandberg**, C. A. J:son, förman (se nedan).

*Ledamöter.*

**Björkman**, J. W., direktör, stadsfullm.; \***Hultman**, I. M., handlande; **Johansson**, O. L., brädgårdsarbetare; \***Nilsson**, H. S., faktor; **Sandberg**, C. A. J:son, förman (se ovan); \***Zander**, J. A., direktör.

*Suppleanter:* **Kling**, F. A., byggmästare; \***Wiman**, Anna M., arbetstuguförestånderska; **Sundell**, J. Hj., inkassare; \***Persson**, P. G., faktor, stadsfullm.; **Rydén**, O. E., roteuppbördsman; \***Eriksson**, J. G., ingenjör.

**15:e distriktet**  
(omfattande 35:e roten).

*Ordförande.*

**Collin**, N., direktör. Mottagning: Slottsvägen 17, Ulvsunda, måndagar 10—11; t. Ulvsunda 167.  
*Suppleant:* **Norström**, K., kommissarie (se nedan).

*Ledamöter.*

**Andersson**, F. A., spårvägsman; **Ingelsson**, Hj. F., järnarbetare; \***Klefbäck**, Sigrid M., fattigvårdsstyrelse; \***Norström**, K., kommissarie (se ovan); **Persson**, A., järnarbetare; \***Schöblén**, C. J., stämningssman.

*Suppleanter:* **Winberg**, E. G., stenhuggare; **Eriksson**, K. H., snickare; \***Videfors**, G. J., folkskollärare; \***Du Rietz**, f. Ludin, Alice, fru; **Johansson**, J. A., vaktmästare; \***Larsson**, C. J., direktör.

**Pensionsstyrelsens ombud.**

**1:a området**

(omfattande 1:a—7:e samt 12:e, 13:e och 15:e pensionsdistrikten).

**Moberg**, O. P., läroverksadjunkt.

\* Angiver, att vederbörande skall avgå med utgången av år 1927.

**2:a området**

(omfattande 8:e—11:e samt 14:e pensionsdistrikten).  
**Petri**, Hj. M., syssloman.

**Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullföringsområde.**

Enligt § 11 mom. 1 i värnpliktslagen den 12 juni 1925 indelas riket för inskrivning och redovisning av de värnpliktiga (med undantag av å sjömanshus inskrivna; se sid. 257) i inskrivningsområden och rullföringsområden. Inom Stockholms inskrivningsområde ligger bl. a. Stockholms stadsrullföringsområde.

För rullföringsområde skall enligt § 18 i värnpliktslagen finnas en inskrivningsnämnd, bestående av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen, samt i stad, som ej deltagar i landsting, två av stadsfullmäktige för två år valda, inom området bosatta, icke militära personer jämte två suppleanter för dem. En ledamot och en suppleant avgå årligen. Nämnden biträdes av läkare ävensom av rullföringsbefälhavaren eller annan officer. Enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 skall stadsfullmäktiges val förättas inom september månads utgång. För valbarhet till såväl ledamot som suppleant fordras enligt § 4 i samma förordning bl. a., att vederbörande uppnått 25 års ålder och är kommunalt röstberättigad.

Enligt § 11 i sistnämnda förordning äger av stadsfullmäktige utsedd ledamot av inskrivningsnämnd eller i hans ställe inkallad suppleant för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning av statsmedel.

Över inskrivningsnämnds beslut kunna besvär anföras endast av värnpliktig, som beslutet rör. Dessa besvär skola ställas till inskrivningsrevisionen (se sid. 257) samt inom fjorton dagar efter beslutets meddelande ingivas till överståthållarämbetet.

Kungl. maj:t har den 31 dec. 1918 förordnat, att för Stockholms stadsrullföringsområde, nr 45, skola finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Klara, Ulrika Eleonora, St Görans, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar samt en för *södra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Högalids, Maria Magdalena, Katarina, Sofia och Brännkyrka församlingar. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter och suppleanter hava ägt rum den 15 sept. 1924 och 16 nov. 1925.

Då inskrivningsnämnderna för innevarande år slutfört sin verksamhet redan under mars månad, hava uppgifter angående de militära ledamöterna ej här medtagits. Nästa års militära ledamöter utses först i slutet av detta eller början av nästa år.



**För östra delen.**

**Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.**

**Eklund, J. M.**, fabrikör; \***Ljungberg, K.**, ekonomidirektör.

**Suppleanter:** **Carlsson, O.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; \***Kjellström, S. O.**, ingenjör.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

**För västra delen.**

**Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.**

**Andersson, E. O.**, kassör; \***Staf, O. L.**, kakelegrumsmakare.

**Suppleanter:** **Löwenstein, L.**, landsfiskal; \***Andersson, J. Edvin**, ombudsman, stadsfullm.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

**För södra delen.**

**Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.**

**Karlström, K. H. E.**, grosshandlare; \***Samuelsson, G. A.**, f. d. vagnmakare.

**Suppleanter:** \***Fröding, H. F.**, direktörsassistent; \***Söderlund, W. A. L.**, direktör.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

**Inskrivningsnämnden för Stockholms sjömanshus.**

För inskrivning och redovisning av å sjömanshus inskrivna värnpliktiga bestämmas enligt § 11 mom. 2 i värnpliktslagen särskilda sjö-  
rullföringsområden, vart och ett omfattande ett eller flera sjömanshus. Stockholms sjö-  
rullföringsområde omfattar Stockholms samt fem andra sjö-  
manshus. För varje sjömanshus skall finnas en  
inskrivningsnämnd, bestående av en av stations-  
befälhavaren förordnad regementsofficer som ord-  
förande samt två inom staden bosatta, icke militära  
personer, vilka jämte två suppleanter väljas av  
stadsfullmäktige för två år. Beträffande valbarhet  
och dagtraktamente m. m. gälla enahanda be-  
stämmelser som för ledamöter i inskrivnings-  
nämnder för stadsrullföringsområde (se ovan).

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter  
och suppleanter hava skett den 15 sept. 1924 och  
16 nov. 1925.

**Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.**

**Hedström, N. W.**, direktör; \***Ramberg, J. C.**, sjökaptän.

**Suppleanter:** **Myrtin, S. M.**, civilingenjör; \***Rietz, E. M. F.**, sjökaptän.

Dessutom en militär ledamot (se ovan).

**Inskrivningsrevisionen.**

För prövning av besvär över inskrivnings-  
nämnds beslut m. m. skall för varje inskrivnings-  
område jämte inom detsamma belägna sjömanshus

finnas en inskrivningsrevision, bestående  
enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen  
(överståthållaren) såsom ordförande samt fyra  
andra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälha-  
varen ävensom från varje till området hörande  
län eller ej under landsting lydande stad tre inom  
länet eller staden bosatta män, som jämte tre  
suppleanter utses för tre år av landstinget eller,  
för stad, som icke deltagar i landsting, av stads-  
fullmäktige. En ledamot och en suppleant av-  
gå årligen. Revisionen biträdes av en militär-  
läkare, utsedd av arméfördelningschefen, och en  
civil läkare, förordnad av konungens befallnings-  
havande (överståthållarämbetet).

De av landsting eller stadsfullmäktige valda  
ledamöterna eller, i händelse de äro förhindrade,  
deras suppleanter deltaga i revisionens förhand-  
lingar endast i vad de angå det område, för  
vilket de blivit valda. För valbarhet gälla ena-  
handa bestämmelser som för inskrivningsnämnd  
(se ovan). Inskrivningsrevisionens ledamöter och  
suppleanter äga enligt kungl. kungörelse den 30  
mars 1920 för deltagande i revisionens samman-  
träden åtnjuta dagtraktamente och reseersättning  
av statsmedel.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter  
och suppleanter hava ägt rum den 17 sept. 1923,  
15 sept. 1924 och 16 nov. 1925 (fyllnadsval den  
15 febr. 1926).

**Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.**

**Ekman, V. R.**, direktör (1926—1928); **Hjortberg, E. G.**, kapten (1925—1927); \***Östberg, G.**, kapten (1924—1926).

**Suppleanter:** **Persson, P. G.**, faktor, stads-  
fullm. (1926—1928); **Malmgren, O. W.**, gross-  
handlare (1925—1927); \***Bjurström, D. A.**,  
generalkonsul (1924—1926).

**Övriga ledamöter.**

**Hederstierna, C. F. W.**, överståthållare, självskr.  
ordf.; **Nauckhoff, J. G.**, generalmajor (inskriv-  
ningsbefälhavare); **Andersson, C. W. M.**, snic-  
kare (1926—1928); \***Lybeck, J.**, kassör (1924—  
1926); **Söderberg, K. J.**, ombudsman (1925—  
1927) (utsedda av Stockholms läns landsting).  
**Suppleanter:** \***Köhler, S.**, kansliråd (1924—  
1926); **Nilsson, A.**, lantbrukare (1926—1928),  
**Pettersson, J. G.**, borgmästare (1925—1927)  
(utsedda av Stockholms läns landsting).

**Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.**

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för  
kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner  
för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådan  
samma lag lyder enligt lag av den 11 juli 1916,  
föreskrives, att för varje landstingsområde samt  
för stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas  
en lokal värderingsnämnd med åliggande att upp-

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

rätta taxa för rekvisitioner m. m. Därjämte skall för ifrågavarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmer, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala nämnden skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendenturofficer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. För varje ledamot skall utses två ställföreträdare. Såväl ledamöter som ställföreträdare utses för en tid av fyra år.

Ledamot av värderingsnämnd äger åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 sept. 1924 (för åren 1925—1928).

### *Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Lyberg, H. V.**, bageriidkare, ordf.

**Ställföreträdare:** **Engström, C. S.**, direktör;

**Wollin, C. J. B.**, grosshandlare.

Dessutom två ledamöter (se ovan).

## Hästuttagningsnämnderna.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästutskrivningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt § 6 i lagen den 2 juli 1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) finnas en hästuttagningsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och spansfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till mörstring. Hästuttagningsnämnd tillsättes för fyra kalenderår i sänder och består av tre, högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämbetet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige.

I enlighet med § 9 i hästutskrivningslagen och stadsfullmäktiges beslut den 18 febr. 1918 utgår av stadens medel till av stadsfullmäktige vald ledamot eller i sådan ledamots ställe inkallad suppleant dels under såväl sammanträdes- som resedagar traktamentsersättning med högst 4 kr. per dag, dels ock, då vederbörande är bosatt å annan ort än sammanträdesorten, resekostnadsersättning. Sådan ersättning må även utgå till suppleant, som på grund av göromålens omfattning och bråskande natur extra inkallas till sammanträde. Till nämndernas ordförande utgår motsvarande ersättning av statsmedel.

Nuvarande indelning i hästutskrivningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 13 aug. 1917. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 3 dec. 1923 för perioden 1924—1927 (fyllnadsval den 21 jan., 20 mars, 28 april och 1 dec. 1924 samt 19 jan. och 22 dec. 1925).

### Hästutskrivningsområdet nr 232

(omfattande 2:a polisdistriktet).

#### *Ordförande.*

**Nyrén, C.**, grosshandlare.

#### *Övriga ledamöter.*

**Andersson, A. I.**, åkare; **Brodén, K. J. F.**, åkeriidkare.

**Suppleanter:** **Andersson, C. E.**, åkeriidkare; **Johansson, C. A.**, hyrkusk.

### Hästutskrivningsområdet nr 233

(omfattande 10:e polisdistriktet).

#### *Ordförande.*

**Arvidson, O. A.**, lantbrukare.

#### *Övriga ledamöter.*

**Ekman, F.**, åkeriidkare; **Leander, J. A.**, åkeriidkare.

**Suppleanter:** **Johansson, K. A.**, lantbrukare; **Nilson, C. E.**, arrendator.

### Hästutskrivningsområdet nr 234

(omfattande södra delen av 8:e polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

#### *Ordförande.*

**Bohlin, G. A.**, åkeriägar.

#### *Övriga ledamöter.*

**Kessler, H. O.**, direktör; **Leander, J. A.**, åkeriidkare.

**Suppleanter:** **Hermansson, S.**, köpman; **Weideman, C. O.**, åkeriföreståndare, stadsfullm.

### Hästutskrivningsområdet nr 235

(omfattande 3:e polisdistriktet).

#### *Ordförande.*

**Carlzon, E. V.**, förvaltare.

#### *Övriga ledamöter.*

**Helenius, J. E.**, åkeriidkare; **Jönsson, J. A.**, bageriidkare.

**Suppleanter:** **Ekbäck, P. E. C.**son, inspektor; **Samuelsson, H. F.**, bageriidkare.

### Hästutskrivningsområdet nr 236

(omfattande 1:a, 4:e och 6:e polisdistrikten samt norra delen av 8:e polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

#### *Ordförande.*

**Hagen, K. A.**, disponent.

#### *Övriga ledamöter.*

**Westerdahl, E. A.**, direktör; **Westerdahl, N. A.** E., disponent.

**Suppleanter:** **Lundkvist, C. G.**, åkare; **Wallin, G. F.**, fabrikör.



**Hästutskrivningsområdet nr 237**

(omfattande södra delen av 5:e polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hålsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

*Ordförande.*

**Erikson, E. H.**, disponent.

*Övriga ledamöter.*

**Ekström, K. J.**, direktör; **Lindholm, K. J.**, fabrikör.

*Suppleanter:* **Klint, J. A.**, fabrikör; en vakant.

**Hästutskrivningsområdet nr 238**

(omfattande norra delen av 5:e polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hålsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

*Ordförande.*

**Lundström, J. A.**, åkare.

*Övriga ledamöter.*

**Högberg, A. O.**, arbetare; **Palm, A. A. E.**, kapten.

*Suppleanter:* **Jonsson, G. L.**, fabrikör; **Landkvist, V. F.**, åkeriarbetare.

**Hästutskrivningsområdet nr 239**

(omfattande norra delen av 9:e polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlgatorna).

*Ordförande.*

**Zachrisson, K. E. A.**, direktör.

*Övriga ledamöter.*

**Hermansson, C. G. Y.**, droskägare; **Hjort, C. A.**, direktör.

*Suppleanter:* **Berg, G. O.**, åkeriägare; **Levin, K. A. V.**, åkeriägare.

**Hästutskrivningsområdet nr 240**

(omfattande södra delen av 9:e polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlgatorna).

*Ordförande.*

**Rylander, A. A.**, grosshandlare.

*Övriga ledamöter.*

**Hjort, C. A.**, direktör; **Linder, M. E.**, grosshandlare, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Lindroth, P. E.**, direktör; **Olsson, O.**, åkeriägare.

**Hästutskrivningsområdet nr 241**

(omfattande 7:e polisdistriktet).

*Ordförande.*

**Andersson, C. J.**, grosshandlare.

*Övriga ledamöter.*

**Chruzander, O.**, fanjunkare; **Mårtensson, M.**, intendent.

*Suppleanter:* **Andersson, E. T.**, bryggeriarbetare; **Dahl, C. F.**, byggnadsingenjör.

**Mönstringskommissionerna.**

För varje hästutskrivningsområde skall jämlikt § 18 i hästutskrivningslagen den 2 juli 1915 finnas en mönstringskommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva de uttagna hästarna och anspansfordonen med hänsyn till deras lämplighet för krigsbruk. Mönstringskommission består av tre ledamöter, utsedda i Stockholm en av militär myndighet, en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttagsnämnd bland dess ledamöter för en tid av fyra kalenderår.

Enligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 äger ledamot av mönstringskommission åtnjuta traktements- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stadsfullmäktiges senaste val förrättades den 17 sept. 1923 för perioden 1924—1927 (fyllnadsval den 15 okt. och 19 nov. 1923).

**Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 232.**

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Birath, E. C.**, stallmästare.

*Suppleant:* **Wall, S. D.**, professor, stadsfullm. Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 233.**

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Nilson, C. E.**, arrendator.

*Suppleant:* **Nilsson, N. P.**son, åkare. Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 234.**

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Eriksson, F. K. T.**, kamrerare.

*Suppleant:* **Ljunggren, V.**, vedhandlare. Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 235.**

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Wallberg, K. V.**, bageriidkare.

*Suppleant:* **Weideman, C. O.**, åkeriföreståndare, stadsfullm. Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 236.**

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Hermansson, C. K.**, direktör.

*Suppleant:* **Andersson, F. A.**, byggmästare. Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet nr 237.**

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Henning, K. A.**, prokurist.

*Suppleant:* **Falk, S. G.**, direktör, stadsfullm. Dessutom två ledamöter.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

Mönstringskommissionen i häst-  
utskrivningsområdet nr 238.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Schröder, C. G. C.**, bageriåldkare.

*Suppleant: Pettersson, F. T.*, byggnadsingenjör.  
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-  
utskrivningsområdet nr 239.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Zachrisson, K. E. A.**, direktör.

*Suppleant: Lindholm, E. M.*, disponent.  
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-  
utskrivningsområdet nr 240.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Liljedahl, F. G.**, direktör.

*Suppleant: Lindeblad, A. A. H. G.*, stall-  
mästare.  
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-  
utskrivningsområdet nr 241.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

Vakant.

*Suppleant: Wennberg, N. L.*, grosshandlare.  
Dessutom två ledamöter.

## Automobilkommissionerna.

Enligt § 26 i lagen den 2 juli 1915 an-  
gående anskaffande av hästar och fordon för  
krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskriv-  
ningslagen) indelas riket genom beslut, som av  
konungen meddelas, i automobilmönstringsdi-  
strikt, och skall för varje sådant distrikt finnas  
en automobilkommission med åliggande att vid  
krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av ko-  
nungens befallningshavande var för sitt län år-  
ligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen ut-  
tagna automobilers lämplighet för krigsbruk.

Automobilkommission skall, i enlighet med  
vad i § 27 av ovannämnda lag bestämmes,  
bestå av tre i automobilers konstruktion och  
skötsel kunniga ledamöter, av vilka redan i  
fredstid en utses av militär myndighet och en  
av överståthållarämbetet samt den tredje jämte  
en suppleant för denne för en tid av fyra ka-  
lenderår väljes av stadsfullmäktige. Den mili-  
täre ledamoten tjänstgör som ordförande.

Ledamot av automobilkommission åtnjuter en-  
ligt kungl. kungörelse den 14 april 1916 trak-  
taments- och resekostnadsersättning av statsmedel.

Stockholm utgör enligt kungl. kungörelsen  
den 31 aug. 1920 fem automobilmönstringsdistrikt.  
Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 10  
nov. 1924 för åren 1925—1928.

## Första distriktet

(omfattande 7:e polisdistriktet).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Sylvander, H. L.**, hovfotograf.

*Suppleant: Andresén, B. M.*, disponent.  
Dessutom två ledamöter.

## Andra distriktet

(omfattande 6:e och 9:e polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Westerdahl, N. A. E.**, disponent.

*Suppleant: Hedlund, M.*, ingenjör.  
Dessutom två ledamöter.

## Tredje distriktet

(omfattande 1:a och 4:e polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Lavén, N.**, f. d. polisöverkonstapel.

*Suppleant: Åkerman, A. W.*, direktör.  
Dessutom två ledamöter.

## Fjärde distriktet

(omfattande 3:e och 5:e polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Hörberg, N. J. J:son**, konsul.

*Suppleant: Zachrisson, K. E. A.*, direktör.  
Dessutom två ledamöter.

## Femte distriktet

(omfattande 2:a, 8:e och 10:e polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Piehl, C. G. F.**, direktör.

*Suppleant: Berndtson, C. F.*, verkmästare,  
stadsfullm.

Dessutom två ledamöter.

## Revisorer hos poliskammaren.

(Jfr sid. 7 och 67.)

Enligt kungl. brev den 13 juni 1890 skall  
granskningen av poliskammarens räkenskaper  
verkställas av en revision, bestående av en  
av kungl. maj:t förordnad ordförande samt tre  
av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den  
18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1925 års räkenskaper utsedda  
revisorer.*

**Björklund, C. G.**, redaktör, stadsfullm.; **Johans-  
son, A.**, direktör; **Lind, F. A.**, rådmän.

## Övrig revisor

(förordnad av kungl. maj:t).

**Norrman, S.**, kammarrättsråd, ordf.

## Handelskunniga ledamöter i rådhus- rätten.

Se under rådhusrätten (sid. 36).



## Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispasch.

Se under rådhusrätten (sid. 36).

## Revisorer hos förmyndarkammaren.

(Jfr sid. 37.)

I § 13 av kungl. maj:ts förnyade instruktion för förmyndarkammaren i Stockholm den 21 juni 1907 stadgas, att innan utgången av augusti månad varje år skola utses fem revisorer för granskning av förmyndarkammarens räkenskaper och förvaltning under föregående år, av vilka revisorer fyra utses av stadsfullmäktige och den femte av direktionen över allmänna barnhuset.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Asproth, J. K., aktuarie; Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; Löfgren, B. G., direktör; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.

### Övriga revisor

(utsedd av direktionen över allmänna barnhuset).  
Jacobson, T. A., intendent.

## Gode män vid laga skifte.

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbildning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två, valda för en tid av sex år av stadsfullmäktige, med uppgift att i vissa fall biträda vid förättandet av laga skifte å stadsjord. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 3 dec. 1923 för tiden till 1929 års utgång.

### Gode män.

Kjellqvist, C. J., lantbrukare; Milton, G. E., lantmätare; Nyström, C. O. A., överstelöjtnant, stadsfullm.; Rendahl, J. F., kamrerare; Rubin, S. T. S., professor; Wretling, E. P., civilingenjör.

## Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23—27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige samt länsstyrelse.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig för tre år utse 24, av vilka 3 successivt avgå varje år.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter hava ägt rum den 3 dec. 1923, 1 dec. 1924 och 7 dec. 1925.

### Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1924—1926).

\*Kihlmark, G., byråchef.

Suppleant: \*Flodin, J. H., överdirektör.

### Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.

\*Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm., \*Johansson, A. W., rådmän, \*Landewall, G. E., byggnadsinspektör, \*Landström, K. E., byråchef, \*Lind, P. A., rådmän, \*Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm:s 2:e vice ordf., \*Nyqvist, J. I., direktör, \*Olsson, C. J., byggnadsarbetare (samtliga för åren 1924—1926); Ekwall, A., tf. överingenjör, Fern, A. V., snickare, stadsfullm., Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm., Hafström, A. H. F., rådmän, Meurling, C. H. F., överdirektör, Ramström, C. A., direktör, Swartling, J. A., bankdirektör, Söderqvist, N., advokat (samtliga för åren 1925—1927); Berglund, J. E., kassör, Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm., Fogelmark, H., överste, Kilbom, K., redaktör, stadsfullm., Kinnman, H. S., byrådirektör, stadsfullm., Lovén, S. A., försäkringsdirektör, Thelander, C. T. F., ingenjör, Wretling, E. P., civilingenjör (samtliga för åren 1926—1928).

### Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.

\*Dahlberg, F., arkitekt, \*Masreliez, K. V., rådmän, \*Melin, A. H., lantbrukare, \*Palmqvist, G. T., direktör, \*Riben, K. A., vice häradshövding, \*Rundqvist, C. A., rådmän, \*Schött, C. F. L., ombudsman, \*von Wolcker, E. J., f. d. kammarrättsråd (samtliga för åren 1924—1926); Bengtsson, R., byggmästare, Carlsson, L. F., grosshandlare, Fries, E. F., vice häradshövding, Petterson, F., byggnadsingenjör, Poignant, J. A., f. d. major, Rydin, L. A. W., regeringsråd, Sjögren, A., direktör, Wennerholm, O. T. H., vice häradshövding (samtliga för åren 1925—1927); Creutz, J. W., assurancesdirektör, Dahl, C. F., byggnadsingenjör, Ekman, A., krigsråd, Granholm, C. H., direktör, Hanner, J. V., revisor, Rhodin, V., civilingenjör, Sällström, G. F. W., ingenjör, Söderlind, J. G., byråchef (samtliga för åren 1926—1928).

### Av Stockholms läns landsting utsedda valbara personer.

\*Andersson, A., lantbrukare, \*Andersson, C. W. M., snickare, \*Jansson, J. V., hemmansägare, \*Sjöblom, P. H., lantbrukare, \*Tottie, H. K. H., sekreterare, \*Vasseur, E. G. H., godsägare, \*Åkerlund, E. A., godsägare, \*en vakant (samtliga för åren 1924—1926); Arnberg, K., lantbrukare, Frisk, J. W., arrendator, Matts-

Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

son, K., lantbrukare, **Molin, G. A.**, direktör, **Sundelius, G. A.**, bankkamrerare, **Wallinder, J. O.**, folkskollärare, **Wulff, D.**, agronom, en vakant (samtliga för åren 1925—1927); **Andersson, G.**, ombudsman, **Andersson, L. E.**, lantbrukare, **Bergström, J.**, kamrerare, **Holmström, L.**, godsägare, **Jansson, J. V.**, lantbrukare, **Johansson, A. W.**, hemmansägare, **Källman, G. W.**, kommunalkamrerare, en vakant (samtliga för åren 1926—1928).

*Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.*

\***Boström, G. S.**, godsägare, \***Eriksson, A.**, häradsdomare, \***Hjelm, C. A.**, lantbrukare, \***Kihlberg, E.**, direktör, \***Mattsson, O. E.**, godsägare, \***von Segebaden, E. G. H.**, f. d. stadsplaneingenjör, \***Storm, K.**, handlande, \***Östergren, C. A.**, bankkamrerare (samtliga för åren 1924—1926); **Andersson, E.**, agronom, **Hägg, C. A. A.**, landsfogde, **Karlsson, V.**, stenhuggare, **Lindén, O. A.**, extra lantmätare, **Nathanson, R.**, godsägare, **Nettelbladt, Hj.**, förvaltare, **Nilsson, H.**, målarmästare, **Weijler, D. E. F.**, direktör (samtliga för åren 1925—1927); **Forsman, E.**, direktör, **Hedlund, P. J.**, ingenjör, **Nilsson, C. E. A.**, lantbrukare, **Odelberg, V. J. V.**, kapten, **Pettersson, O.**, lantbrukare, **Raquette, G. B.**, kapten, **Stjernstedt, J. L. W.**, frih., domänintendent, **Wedberg, V. E.**, lantbrukare (samtliga för åren 1926—1928).

**Huvudmän i Stockholms stads sparbank.**

Enligt lagen om sparbanker den 29 juni 1923 skola sparbanks angelägenheter omhänderhavas dels av huvudmän, vilka skola såsom representeranter för insättarna övervaka sparbankens förvaltning, dels av en av huvudmännen utsedd styrelse, som skall handhåva den omedelbara ledningen av sparbankens verksamhet.

Av huvudmännen, som skola vara minst tjuu och högst femtio, skall minst en tredjedel utses av kommunalstämma, kommunalfullmäktige, allmän rådstuga, stadsfullmäktige, municipalstämma, municipalfullmäktige, landsting, häradsrätt eller hushållningssällskap. Huvudman skall utses för viss tid, högst fem år. Avgår huvudman före valperiodens utgång, skall ny huvudman utses för den återstående tiden av perioden, så snart ske kan. Huvudman må ej vara tjänsteman i sparbanken och ej heller ledamot av styrelse för eller tjänsteman i annan sparbank. Huvudman må icke i denna sin egenskap åtnjuta arvode. Sparbanks huvudmän skola vara bosatta inom sparbanks verksamhetsområde, så vida ej kungl. maj:ts befallningshavande på grund av särskilda förhållanden finner skäl medgiva undantag härifrån.

Med anledning av den nya sparbankslagen fastställde överståthållarämbetet den 22 sept. 1924

nytt reglemente för Stockholms stads sparbank att gälla fr. o. m. den 1 dec. 1924. I reglementet stadgas, att huvudmännen skola vara fyrtioåttio till antalet, samt att sexton av dessa skola utses av Stockholms stadsfullmäktige. Övriga trettioåttio huvudmän utses av de förutvarande huvudmännen. Samtliga utses för en tid av fem kalenderår.

Stadsfullmäktiges val av sexton huvudmän för åren 1925—1929 ägde rum den 16 febr. 1925.

*Av stadsfullmäktige utsedda huvudmän.*

**Almström, O. H.**, disponent, stadsfullm.; **Andersson, K. H.**, tjänsteman, stadsfullm.; **Björklund, C. G.**, redaktör, stadsfullm.; **Eklund, J. M.**, fabrikör; **Ferm, A. V.**, snickare, stadsfullm.; **Gustafson, Hj. A.**, journalist, stadsfullm.; **Lidman, C.**, andre folkskolinspektör, stadsfullm.; **Lindmark, C. A.**, skomakarmästare, stadsfullm:s 2:e vice ordf.; **Lybeck, J. A.**, kammarråtsråd; **Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.; **Malm, P. L.**, stadskamrerare; **Månsson, O. P.**, spårvägman, stadsfullm.; **Persson, P. G.**, faktor, stadsfullm.; **Rinman, E. B.**, chef-redaktör, stadsfullm.; **Sandberg, H. K. A.**, borgarråd, stadsfullm.; **Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s 1:e vice ordf.

*Övriga huvudmän.*

Antal: 32.

**Styrelsen för Stockholms högskola.**

(Jfr sid. 285.)

Styrelsen utgöres, enligt av kungl. maj:t den 20 nov. 1903 fastställda grundstadgar, av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en sven-ska akademien, två av vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta välja den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 och 7 dec. 1925 samt av revisorer den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Juhlin Dannfelt, C. G.**, borgarråd, stadsfullm., vice ordf. (för åren 1926—1928); **Lindhagen, C. A.**, borgmästare, stadsfullm. (för åren 1925—1927).

*Övriga ledamöter.*

**Kinander, C. E.**, direktör, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Bendixson, I. O.**, professor,



stadsfullm., rektor; **Curman**, J. S., riksantikvarie (vald av svenska akademien); **Odhnér**, N. J. T., professor, **Phragmén**, L. E., f. d. professor, inspektör (valda av vetenskapsakademien); **Rabe**, P. R., bankdirektör (vald av högskolans styrelse); **Stjernberg**, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd).  
Sekreterare: **Lindhagen**, A., revisionssekreterare; kassaförvaltare: **Edström**, A. S.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års förvaltning utsedda revisorer.*

**Borge**, O. F., fil. d.r.; **Carlsson**, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.; **Lovén**, S. A., försäkringsdirektör.

### *Övriga revisorer.*

**Kobb**, G., professor (utsedd av kungl. maj:t); **Clason**, I. G., f. d. byggnadsråd (vald av vetenskapsakademien).

## Styrelsen för institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 286.)

Enligt av kungl. maj:t den 13 okt. 1922 fastställda grundstadgar har institutet till ändamål att meddela vetenskaplig undervisning och sprida kunskap i socialpolitiska och kommunala ämnen samt främja samhällsvetenskapernas utveckling.

Institutets styrelse består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t, tjugo ledamöter, som väljas för fyra år i sänder, samt institutets föreståndare såsom självskriven ledamot. Av de valda ledamöterna utses sju av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete, fem av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för Stockholms högskola, två av styrelsen för svenska stadsförbundet, två av styrelsen för svenska landstingsförbundet samt två av styrelsen för svenska landskommunernas förbund. Styrelsen väljer inom sig för ett år i sänder vice ordförande och kassaförvaltare samt äger att i viss utsträckning överlåta sin beslutanderätt å ett verkställande utskott, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande, institutets föreståndare samt tre ledamöter, som styrelsen inom sig utser.

Styrelsens ekonomiska förvaltning granskas årligen av tre revisorer, utsedda en av kungl. maj:t, en av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete och en av Stockholms stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (arseende åren 1923—1926) ägde rum den 4 dec. 1922 och av revisor den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

\***Fjällbäck Holmgren**, Karin H., fru; \***Guinchard**, A. J. J., direktör för stadens statistiska kon-

tor; \***Magnuson**, P. K., förgyllare, stadsfullm.; \***Rydén**, O. B., överlärare; \***Åkerlinde**, J. G., direktör, stadsfullm., kassaförvaltare (se nedan).

### *Övriga ledamöter.*

**Huss**, E. G., generaldirektör, ordf. (se nedan) (förordnad av kungl. maj:t); **Bagge**, G. A., professor, institutets föreståndare (se nedan), **Brisman**, S. B., professor, **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., **Rinman**, E. B., chefredaktör, stadsfullm., **Svensson**, C. E., statsråd, vice ordf. (se nedan), **Wallenberg**, J. O., direktör, **Örne**, A. E., generalpostdirektör (utsedda av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete); **Bendixson**, I. O., professor, stadsfullm., inspektör, **Ekeberg**, L. B., justitieråd (se nedan) (utsedda av styrelsen för Stockholms högskola); **Borgström**, A. G. S., justitieråd, **Öhman**, I. E., häradshövding (utsedda av styrelsen för svenska stadsförbundet); **von Bahr**, J., borgmästare, **Odén**, S. A., sekreterare (utsedda av styrelsen för svenska landstingsförbundet); **Anderson**, A., riksgäldsfullmäktig (se nedan), en vakant (utsedd av styrelsen för svenska landskommunernas förbund).

### *Styrelsens verkställande utskott.*

**Anderson**, A.; **Bagge**, G. A.; **Ekeberg**, L. B.; **Huss**, E. G., ordf.; **Svensson**, C. E., vice ordf.; **Åkerlinde**, J. G.

### *Institutets föreståndare.*

**Bagge**, G. A., professor.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Ståhl**, A. E., filare, stadsfullm.

### *Övriga revisorer.*

**Fürst**, T., byråchef (utsedd av kungl. maj:t); **Bergström**, R. K. A., tf. sekreterare (utsedd av centralförbundet för socialt arbete).

## Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

*Karlavägen 79, Ö. (Östermalms läroverk, ingång genom södra flygeln); expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna torsdagarna) 11,30—12,30; t. 712 28.*

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgör denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda än särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger

Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.



## Sf-valda led. och rev.

huvudsakligast ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminarier och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier; samt handhaver vården av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre realläroverket å Norrmalm och högre realläroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminarier. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 1 dec. 1924 för åren 1925—1927.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Höglund, O. M., fil. dr.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

Hederstierna, C. F. W., överståthållare, självskr. ordf.; Söderblom, L. O. J., ärkebiskop; Bengtson, H. G. V., kyrkoherde (utsedd av konsistorium för åren 1926—1928); \*Hafström, T. A. E., rådmann (utsedd av magistraten för åren 1924—1926); Kjederqvist, J. O. G., rektor; Svedelius, C., rektor; Lindblom, K. A., rektor; Bohlin, K. H., rektor; Fähræus, G. R., rektor.

Kamrerare: Mattson, R., lektor; sekreterare: Olson, P. Hj., lektor.

## Revisorer av allmänna läroverkens byggnadsfond.

(Jfr vidstående spalt.)

Enligt kungl. brev till överståthållarämbetet den 23 juli 1869 skall granskning av drätsel-nämndens förvaltning av huvudstadens allmänna läroverks byggnadsfond verkställas av fyra revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och två av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.*

Bjuström, D. A., generalkonsul; Ljungberg, K., ekonomidirektör.

## Övriga revisorer

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde; Lindblom, K. A., rektor.

## Delegerade för förvaltning av byggnadskassan vid statens provskola, Nya elementarskolan.

Vården av byggnadskassan åligger enligt § 15 i reglementet för Nya elementarskolan den 2 dec. 1905 samt § 219 i läroverksstadgan rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade. Räkenskaperna över förvaltningen av byggnadskassan skola årligen granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande delegerade ägde rum den 7 dec. 1914 och 18 febr. 1924 (för obestämd tid). Senaste val av revisor skedde den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige utsedda delegerade.*

Juhlin Dannfelt, C. G., borgarråd, stadsfullm.; Hernlund, C. A. V., byrådirektör, stadsfullm.

### *Övriga delegerade.*

Bohlin, K. H., rektor (självskriven), ordf.; Holmberg, J., läroverksadjunkt (utsedd av läroverkskollegiet).

## *Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper utsedd revisor.*

Gard A. F., advokat.

### *Övrig revisor*

(utsedd av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Hafström, T. A. E., rådmann.

## Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna läroverken.

Enligt av kungl. maj:t den 31 dec. 1904 utfärdad instruktion för terminsavgiftsnämnderna vid rikets allmänna läroverk äga stadsfullmäktige i resp. städer att för varje allmänt läroverk för en tid av två år utse två ledamöter och två suppleanter i en terminsavgiftsnämnd för avgörande av frågor om befrielse från eller nedsättning i lärjungeavgifterna. Nämnden består för övrigt av ett kronoombud, förordnat av överståthållarämbetet, resp. rektor såsom ordförande och klassföreståndaren i den klass, som frågan i varje särskilt fall gäller. En del av terminsavgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens kassa och bildar en särskild fond med av stadsfullmäktige särskilt valda revisorer (se vidstående spalt).



Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925 för åren 1926 och 1927.

### Högre latinläroverket å Norrmalm.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Lindqvist, N. A., postmästare; Wiberg, G. E., platsexpeditör.

*Suppleanter:* Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E., fru, stadsfullm.; Tvengström, A. J., tf. förste aktuarie, stadsfullm.

#### Kronoombud.

Tamm, V. A., underståthållare.

### Högre allmänna läroverket å Södermalm.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.; Piehl, C. G. F., direktör.

*Suppleanter:* Lindegren, G. J., skeppsmäklare; Samuelson, P. O., journalist.

#### Kronoombud.

Elffors, A., disponent.

### Högre realläroverket å Norrmalm.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Borge, O. F., fil. dr.; Wassberg, A., f. d. överlärare.

*Suppleanter:* Jakobsson, U. G. W., tf. mantalskommissarie; Åberg, A. N:son, möbelsnickare.

#### Kronoombud.

Hallberg, H. E., kyrkoherde.

### Högre realläroverket å Östermalm.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Hernlund, C. A. V., byrådirektör, stadsfullm.; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör.

*Suppleanter:* Blomqvist, A., f. d. överlärare; Freudenthal, P., skriftställare.

#### Kronoombud.

Källander, A. J., kyrkoherde.

### Nya elementarskolan.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Lidell, F. J., köpman; Törnberg, A. O. O:son, förste reparatör.

*Suppleanter:* Hedman, C. E., möbelsnickare; Lindmark, K. A., byggnadsingenjör.

#### Kronoombud.

Ernberg, J. L. P., regeringsråd.

### Jakobs realskola.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Ekman, V. R., direktör; Haak, O. K., direktör. *Suppleanter:* Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; Nilsson, O., direktör, stadsfullm.

#### Kronoombud.

Walén, C. H., f. d. läroverksadjunkt.

### Katarina realskola.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Karlström, K. H. E., grosshandlare; Klefbeck, E. A., kyrkoherde.

*Suppleanter:* Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.; Wallin, J. A., rotenuppbördsman.

#### Kronoombud.

Elffors, A., disponent.

### Kungsholmens realskola.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Ahlström, W., handlande, stadsfullm.; Sjöholm, G. E., grosshandlare.

*Suppleanter:* Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.; Hermansson, K. T. E., vaktmästare.

#### Kronoombud.

Sandstedt, E., advokat.

### Vittnen vid den muntliga prövningen i realskolexamen.

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 föreskrives, att vid den muntliga prövningen i realskolexamen skola närvara utom eforus eller inspektör minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1926 ägde rum den 1 april 1926.

### Högre latinläroverket å Norrmalm.

Garde, E. G., banktjänsteman; Lindbäck, C. V., postassistent; Lindqvist, N. A., postmästare; Norinder, A. G., överste; Waldén, P. W., grosshandlare.

### Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Börjeson, A. A. H., civilingenjör; Klefbeck, E. A., kyrkoherde; Kolmodin, C. O. B., tullkontrollör; Piehl, C. G. F., direktör; von Porat, T. G. H., avdelningschef, stadsfullm.

### Högre realläroverket å Norrmalm.

Albihn, K. J. A., civilingenjör; Almström, K. W., disponent; Cederlöf, P. A., handlande; Julin, J. H. T., notarie; Söderberg, F. F. V., fil. dr.

Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.



**Sf. Högre realläroverket å Östermalm.**  
**valda** Borge, O. F., fil. dr.; Larsson, Yngve G. R.,  
**led.** borgarråd; Löfgren, B. G., direktör; Norden-  
**och** son, H., fil. dr.; Törnell, E. R., registrator.  
**rev.**

#### Jakobs realskola.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.; Carli, E. J., f. d. överlärare; Haak, O. K., direktör; Hasselrot, C. A., byråchef; Nilsson, O., direktör, stadsfullm.

#### Katarina realskola.

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; Fröander, S. G., grosshandlare; Moëll, J. O. H. N., riksbankskassör; Munthe, H. Å. R. W:son, f. d. rektor; Westin, H., intendent.

#### Kungsholmens realskola.

Hult, C. A., konsulterande ingenjör; Olsson, J., f. d. överlärare; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Sundberg, S. K., förste trafikinspektör; Tvingström, A. J., ff. förste aktuarie, stadsfullm.

#### Palmgrenska samskolan.

Ekstrand, Å. G., f. d. överingenjör; Enger, J., postdirektör; Juhlin Dannfelt, f. Gentele, Brita E., fru, stadsfullm.; Sidner, Hedwig C. M., f. d. lektor; Wassberg, A., f. d. överlärare.

#### Detthowska skolan.

Eklund, J. L., fabrikör; Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.; Grönfors, G. B. V., direktör; Palmær, f. Dillner, Signe E., professorska.

#### Grevesmühlska samskolan.

Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd; Hedin, Clara C. H., fröken; Lundberg, K. L., f. d. direktör; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Winderström, Karolina O., med. lic.

#### Stockholms samgymnasium.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; Holmström, J. G., byrådirektör; Lidman, C., andre folkskolasinspektör, stadsfullm.; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru, stadsfullm.; Tiger-schiöld, H. E., f. d. kansliråd.

#### Stockholms kommunala mellan-skola.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.; Bjuggren, S. E., överstelöjtnant; Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Hedelius, A. H., lärare vid högre folkskolorna; Lindberg, A. A., överlärare; Månsson, O. P., spårvägsman, stadsfullm.; Oscarson, A. V., byrådirektör; Sjö-

ström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Winkler, E. S., postmästare.

#### Revisorer hos Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 284.)

Efter framställning från direktionen för Grevesmühlska samskolan beslöt stadsfullmäktige den 13 jan. 1913 åtaga sig att årligen utse två revisorer för granskning av skolans räkenskaper och förvaltning. Senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

#### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Forsell, J. A. S:son, expeditiönsförare; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru, stadsfullm.

#### Styrelsen för första dövstumskol-distriktet.

(Jfr sid. 285.)

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; och väljas på enahanda sätt suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således i styrelsen insätta fyra ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Styrelsens ledamöter liksom även revisorer, resp. i deras ställe inkallade suppleanter, äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning, en var av den kommun, som honom utsett, enligt för landstingsmän gällande grunder. Dagtraktamentet utgår med 9 kr. per dag för personer, som äro bosatta å orten för sammanträdet, och med 12 kr. för övriga.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 4 dec. 1922 och 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 19 jan. 1925) samt av revisorer den 18 jan. 1926.

#### Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

\*Ramstedt, J. O., f. d. överståthållare, ordf. (för åren 1923—1926); Almström, O. H., disponent, stadsfullm. (för åren 1925—1928); \*Söderlind, J. G., byråchef, vice ordf. och kassadör. (för åren 1923—1926); Wassberg, A., f. d. överlärare (för åren 1925—1928).



**Suppleanter:** \***Björling**, J., folkskollärare (för åren 1923—1926); **Gezelius**, A., apotekare, stadsfullm. (för åren 1925—1928); \***Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef (för åren 1923—1926); **Forsell**, J. A. S:son, expeditörsföreståndare (för åren 1925—1928).

### Övriga ledamöter.

Antal: 9 (jämte lika många suppleanter).

**Sekreterare och kamrerare:** **Holmström**, K. E., notarie i domänstyrelsen.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

**Larsson**, f. **Karlsson**, **Jenny A. F.**, fru, stadsfullm.

**Suppleant:** **Waller**, A. E., verkställare.

### Övriga revisorer.

Antal: 7 (jämte lika många suppleanter).

## Nämnden för dövtumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövtumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltagit, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av tretio tusen. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte, och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämndens ledamöter äga åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning enligt samma grunder, som gälla för dövtumskoldistriktets styrelse och revisorer (se ovan).

Nämnden för dövtumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925 för år 1926.

### Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

**Andersson**, J. Edvin, ombudsman, stadsfullm.; **Berndtson**, C. F., verkställare, stadsfullm.; **Cederborg**, A., direktör, stadsfullm:s ordf.; **Hagman**, E. O., tf. byråassistent; **Herlitz**, K. G., vice häradsbörjning; **Kämpe**, K. A., byggnadssnic-

kare; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Linde**, N., förtroendeman; **Ramstedt**, J. O., f. d. överståthållare; **Söderlind**, J. G., byråchef; **Wassberg**, A., f. d. överlärare; **Wellin**, Bertha, sjuksköterska, stadsfullm.; **Wiberg**, G. E., platsexpeditör; **Örtenblad**, O. G., f. d. rektor.

**Suppleanter:** **Bjurström**, D. A., generalkonsul; **Björkman**, O. E., förmän, stadsfullm.; **Boije af Gennäs**, S. J. A., f. d. rektor; **Edberg**, K. T., snickarmästare; **Ek**, V. E., ombudsman, stadsfullm.; **Hultgren**, f. **Stålander**, **Helena A. J.**, städerska; **Kjellström**, S. O., ingenjör; **Magnusson**, C. A., handlande; **Nilson**, A. G., direktör; **Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; **Skålander**, O. A., ombudsman, stadsfullm.; **Svensson**, J., fabriksör; **Weideman**, C. O., åkeriföreståndare, stadsfullm.; **Wiksten**, S. H. J., redaktör, stadsfullm.

### Övriga ledamöter.

Antal: 28 (jämte lika många suppleanter).

## Styrelsen för tekniska skolan i Stockholm.

(Jfr sid. 286.)

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 (med ändring den 29 nov. 1918) utgöres skolans styrelse av en ordförande, som (efter förslag av skolöverstyrelsen) förordnas av kungl. maj:t, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en (efter förslag av skolöverstyrelsen) utses av kungl. maj:t; en av stadsfullmäktige, en av lärarekollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 15 sept. 1924 och avser tiden 1 okt. 1924—30 sept. 1927.

### Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

**Thelander**, C. T. F., ingenjör.

### Övriga ledamöter.

**Hjortzberg**, G. O., professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); **Ljungberg**, K. J., professor (utsedd av tekniska högskolans lärarekår); **Möller**, C. O., f. d. generaldirektör, ordf.; **Thiel**, A. S., grosshandlare, vice ordf. (utsedda av kungl. maj:t); **Wettergren**, K. E. W. F., intendent (utsedd av svenska slöjdföreningen); **Thoren**, T., arkitekt, rektor.

**Sekreterare:** **Henriques**, E., hovrättse. o. notarie; bibliotekarie: **Evergren**, C. J., fil. dir.; kassaförvaltare: **Björck**, C., direktör.

## Direktionen över navigationsskolan.

Vid varje navigationsskola skall enligt reglementet för navigationsskolorna i riket den 29 mars 1912 finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland

**Sfvalda led. och rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

skeppsredare, sjökaptenen och andra för uppdraget lämpliga män. Därest skolan, såsom i Stockholm är fallet, omfattar maskinistavdelning, bör en av direktionens ledamöter äga insikt och erfarenhet på det maskintekniska området. Stadsfullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå av fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 7 dec. 1925 sju ledamöter för åren 1926 och 1927.

*Ledamöter.*

Holmström, G. Hj., sjökapten, vice ordf.; Isakson, C. J. A., skeppsbyggerinspektör; Lindley, Ch. G., förtroendeman; Palmkvist, K. W., förman; Ramberg, J. C., sjökapten; von Sydow, B. R., direktör, ordf.; Thelander, C. T. F., ingenjör.

**Styrelsen för Stockholms borgarskola.**

(Jfr sid. 287.)

Enligt stadgarna för borgarskolesällskapet den 26 april 1886 med senaste ändringar den 26 maj 1913 består skolans styrelse av åtta av stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av borgarskolesällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år. För granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter skedde den 3 dec. 1923 och 7 dec. 1925 samt av revisor den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Borge, O. F., fil. dr. (för åren 1924—1927); Lund, C. J., skrädderiåldare, stadsfullm., kassakontrollant (för åren 1926—1929); Lundberg, K. L., f. d. direktör, ordf. (för åren 1924—1927); Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm. vice kassaförvaltare (för åren 1924—1927); Nordgren, R. E., överläkare (för åren 1924—1927); Rinman, E. B., chefredaktör, stadsfullm. (för åren 1926—1929); Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm. (för åren 1926—1929); Wassberg, A., f. d. överlärare (för åren 1926—1929).

*Övriga ledamöter.*

Almström, K. W., disponent, Björklund, C. G., journalist, stadsfullm., vice ordf., Carlsson, L. F., grosshandlare, Corvin, N. H., skräddarmästare, stadsfullm., Fischier, P. E. M., f. d. rektor, adjungerad ledamot (se nedan), Haak, O. K., direktör, kassaförvaltare, Ringholm, K. E., direktör (utsedda av borgarskolesällskapet); Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.s 2:e vice ordf. (utsedd av Stockholms hantverksförening).

Skolföreståndare och sekreterare: Nilsson, S., rektor; ledare av skolans föreläsningsslinje: Fischier, P. E. M., f. d. rektor (se ovan).

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(utsedda av borgarskolesällskapet).

Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.; Haupt, F., direktör.

Suppleant: Lindahl, O., revisor.

**Revisorer hos Stockholms arbetarinstitut.**

(Jfr sid. 292.)

Enligt § 13 i av stadsfullmäktige den 17 maj 1915 godkända förnyade stadgar för Stockholms arbetarinstitutsförening skall institutets ekonomiska förvaltning årligen granskas av fyra revisorer, av vilka två, jämte en suppleant, utses av stadsfullmäktige och två, jämte en suppleant, av föreningen vid dess årsmöte i maj månad. Institutets räkenskapsår räknas fr. o. m. 1 maj t. o. m. 30 april.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.*

Johansson, A. R., assistent; Malm, C. G., sekreterare.

Suppleant: Ek, V. E., ombudsman, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(valda av arbetarinstitutsföreningen).

Berggren, C. H., bokhållare; Lidmark, W., kon-  
torsskrivare.

**Styrelsen för föreningen Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.**

(Jfr sid. 295.)

Enligt en den 1 april 1921 beslutad ändring i föreningens stadgar hava stadsfullmäktige erhållit rätt att utse två ledamöter i föreningens styrelse, vars övriga ledamöter till ett antal av fem väljas av föreningen på dess ordinarie årsmöte. För granskning av föreningens räkenskaper äga stadsfullmäktige tillsätta en revisor och en revisorssuppleant. För samma ändamål tillsätter föreningen två revisorer jämte två suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter för tiden från 1925 års till 1927 års årsmöte ägde rum den 1 dec. 1924. Senaste val av revisor skedde den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), redaktör; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.



### Övriga ledamöter.

**Berglöf**, f. Palmgren, Signe M. E., fru; **af Geijerstam**, f. Boheman, Gerda E., fru; **Lundberg**, Hildur C., bibliotekarie, sekr.; **Munch-Petersen**, f. Palmgren, A. Valfrid M., fil. d.r., ordf.; **Tynell**, K. O. L., tf. förste bibliotekskonsulent, vice ordf.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

**Jakobsson**, U. G. W., tf. mantalskommissarie.  
**Suppleant**: **Andén**, Eva J., advokat.

### Övriga revisorer.

**Almström**, K. W., disponent; **Linder**, K. S. L., förste bibliotekarie.

**Suppleanter**: **Josephson**, G. A., bokhandlare; **Bruhn**, f. Abramson, Ida, fru.

### Styrelsen för Mälärhöjdens folkbibliotek.

Mälärhöjdens folkbibliotek, som trädde i verksamhet på nyåret 1924, äges av Mälärhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening (se nedan). Bibliotekets angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka en utses av stadsfullmäktige, en av Mälärhöjdens fastighetsägareförening och en av fastighetsaktiebolaget Mälärhöjden samt två av Mälärhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening. Styrelsen utser bibliotekarie. Styrelsens och bibliotekariens räkenskaper och förvaltning granskas av två revisorer, av vilka en utses av stadsfullmäktige och en av Mälärhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening.

Folkbiblioteket, som är beläget vid Johannisdals gård, Mälärhöjden, hade vid 1926 års början ett bokbestånd av 616 band. Det är avsett för såväl hemlän som läsning på stället för inom samhället bosatta personer och hålles öppet måndagar, onsdagar och lördagar 6—8 e. m. Verksamheten uppehålls tills vidare dels genom statsbidrag, dels genom bidrag från biblioteks- och föreläsningsföreningen samt från fastighetsaktiebolaget Mälärhöjden. Nämda bolag har dessutom kostnadsfritt ställt till förfogande lokal för biblioteket jämte bostad åt bibliotekarien.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot i styrelsen (för år 1926) ägde rum den 7 dec. 1925 och av revisor den 18 jan. 1926.

### Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

**Andersson**, P., överlärare, stadsfullm.

### Övriga ledamöter.

**Andersson**, Agnes, fröken, sekr.; **Asplund**, E., byggtimmerman, skattm.; **Berghagen**, R., arkitekt; **Sjöström**, M. A., byggnadssnickare, ordf.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

**Wall**, S. D., professor, stadsfullm.

### Övrig revisor

(utsedd av Mälärhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening).

**Eriksson**, E., disponent.

### Styrelse för Mälärhöjdens biblioteks- och föreläsningsförening.

**Andersson**, Agnes, fröken, sekr.; **Blomberg**, D. Ingeborg, förste amanuens, skattm.; **Ericsson**, P. O., linjearbetare, ordf.

### Styrelsen för stiftelsen Stockholms konserthus.

Enligt av kungl. maj:t den 23 maj 1919 fastställt reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som uppförts i kvarteret Konserthuset (vid Hötorgget) å av stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 upplåten tomt, samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodosende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels, och i lika hög grad, vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter. Stiftelsen trädde i verksamhet i april 1926, då konserthuset blev färdigt att tagas i bruk (se nedan).

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utses av den för åstadkommandet av ett konserthus verksamma Stockholms konserthuskommitté. De sistnämnda sex, som väljas för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående som valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet prövas av överståthållarämbetet.

Arbetena med konserthusbyggnadens uppförande, som omhänderhafts av konserthuskommittén (se ovan), påbörjades hösten 1923 och avslötos i början av april 1926, då konserthuset invigdes.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter i styrelsen ägde rum den 3 dec. 1923 (för åren 1924—1927).

**Sf-valda led. och rev.**



**Sf-  
(Sk-)** *Av stadsfullmäktige utsedda  
ledamöter.*

**valda** Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; Welin,  
**led.** K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.  
**och**  
**rev.** *Övriga ledamöter.*

**Phillipson, S. I. W.**, vice häradsbövding, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Kjellberg, J. H. R.**, C:son, bankdirektör, **Lidforss, E.**, advokat, sekr., **Marks von Würtemberg, E. T.**, president i Svea hovrätt, vice ordf., **Rangström, A. J. T.**, tonsättare, **Wallenberg, f. Nickelsen, Alice O. C.**, fru, **Örne, A. E.**, generalpostdirektör (utsedda av konserthuskommittén).

*Revisorer.*

T. v. ej utsedda.

**Programrådet för rundradioverksamheten.**

Genom beslut den 3 okt. 1924 bemyndigade kungl. maj:t telegrafstyrelsen att med aktiebolaget Radiotjänst träffa avtal om rätt för bolaget att bedriva rundradioverksamhet i Sverige, under villkor, bl. a., att vid sidan av bolagets styrelse skulle för biträde med upprättande och granskning av radioprogram finnas ett programråd med den närmare uppgift och sammansättning, som kungl. maj:t efter förslag av bolaget bestämde. Den 12 dec. 1924 beslöt kungl. maj:t godkänna av bolaget föreslagna föreskrifter beträffande programrådets verksamhet samt förordnade samtidigt, att programrådet skulle bestå av högst fem ledamöter, av vilka en skulle utses av kungl. maj:t, en av telegrafstyrelsen, en av musikaliska akademien, en av stadskollegiet i Stockholm och en av folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund gemensamt.

Enligt de för programrådets verksamhet gällande föreskrifterna är rådets uppgift av rådgivande natur, i vilket avseende rådet har att biträda med upprättande och granskning av rundradioprogrammen. Ab. Radiotjänsts programchef tjänstgör såsom föredragande och sekreterare i programrådet. Bolagets verkställande direktör bör och styrelsens ledamöter och suppleanter äga, om de så önska, bevista programrådets sammanträden samt deltaga i därvid förekommande överläggningar.

Stadskollegiets val av ledamot (för obestämd tid) ägde rum den 15 jan. 1925.

*Av stadskollegiet utsedd ledamot.*

**Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s l:e vice ordf.

*Övriga ledamöter.*

**Henriksson, F.**, legationsråd, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Lemoine, A. S.**, byråingenjör (utsedd av telegrafstyrelsen); **Morales, O. J.**

**M.**, professor (utsedd av musikaliska akademien); **Hjelmqvist, J. F. B.**, stadsbibliotekarie (utsedd av folkbildningsförbundet och arbetarnes bildningsförbund).

Programchef: **Holmberg, N.**

**Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.**

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från avkastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinningar av väsentligt gagn för landets industri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkesskolor m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller äsyftande folks uppfostran i moralisk och sansat frisinnad anda, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått. Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, karolinska institutet och tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

*Ledamöter.*

**Curman, J. S.**, riksantikvarie, kassaförvaltare; **Hasselrot, B. F. E.**, president, ordf. (utsedd av donator); **Bagge, G. A.**, professor, **Hansen, F. V.**, generaldirektör, **Sederholm, G. R.**, godsägare (utsedda av de nämnda).  
Sekreterare: **Billow, A.**, amanuens.

**Eva Bonniers donationsnämnd.**

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmickande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skola fullmäktige, när fondens avkastning uppgår till 25,000 kr. utöver vad som fordras till viss i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, vars ledamöter skola vara sju. Av dessa utse stadsfullmäktige inom sig en av de övriga skola fem vara konstnärer, di



även arkitekter enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, där jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex, vid av stadsfullm. s ordf. utlyst sammanträde, en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valen avse en tid av fem år. Fondens ursprungliga storlek var 390,969: 20 kr., och beloppet är fortfarande oförändrat.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925 för tiden 1926—1930, konstnärernas den 22 mars 1926. Val av den sjunde ledamoten och dennes suppleant ägde rum den 12 april 1926.

### *Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Bendixson, I. O.**, professor, stadsfullm.

**Suppleant: Ekman, V. R.**, direktör.

### *Övriga ledamöter.*

**Fåhræus, K.**, skriftställare (vald av övriga led.); **Eriksson, Chr.**, skulptör; **Hjortberg, G. O.**, målare, professor; **Ollers, E.**, målare; **Westman, E. C.**, arkitekt; **Wilhelmson, C. W.**, målare, tf. professor.

**Suppleanter: Bonnier, K. O.**, bokförläggare (för herr Fåhræus); **Asplund, E. G.**, arkitekt; **Berg, Y.**, målare; **Johansson-Thor, E. N.**, målare; **Johnsson, L.**, skulptör; **Smith, V.**, målare, professor.

Sekreterare: **Oibers, G. E.**, ingenjör.

### **Kommittén för ett »nationalmonument».**

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan numera framlidne minister F. H. R. Kleen som grundplåt för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument överlämnat 100,000 kr., var till ytterligare done-rades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nådigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtaga åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets ävaga-bringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918).

Kommittén har anordnat en tävling för åstadkommande av ett lämpligt monument, men av de inkomna tävlingsförslagen har emellertid in- tets ansetts böra komma till utförande. Frågan om ytterligare tävling har ansetts böra vila någon tid, men det står dock öppet att inkomma med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

Fonden, som förvaltas av statskontoret, uppgår nu till något över 220,000 kr.

### *Ordförande.*

**H. K. H. Kronprinsen.**

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Elméus, C. K. J.**, arkitekt, stadsfullm.; en vakant.

### *Övriga ledamöter*

(utsedda av chefen för civildepartementet).

**Cederström, G. O.**, frih., f. d. professor; **Möller, C. O.**, f. d. generaldirektör, vice ordf. (se nedan); **Swartz, P. J. J.**, fabriksidkare; fyra vakanta.

Sekreterare och kassaförvaltare: vakant, *tj. f.* Möller, C. O. (se ovan).

### **Direktionen över serafimerlasarettet.**

Enligt kungl. stadgan för serafimerlasarettet den 14 dec. 1906 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, lasarettets överläkare och överkirurg såsom själv-skrivna samt två ledamöter, valda för en tid av fyra år, den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 sept. 1924 (fyllnadsval den 20 okt. 1924) för tiden t. o. m. den 30 sept. 1928.

### *Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**von Porat, T. G. H.**, avdelningschef, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

**Ramstedt, J. O.**, f. d. överståthållare, ordf., **Hybinette, O. S.**, överläkare, vice ordf. (utsedda av kungl. maj:t); **Janse, A. F. D.**, f. d. överstelöjtnant (utsedd av landstinget); **Holmgren, I. P.**son, professor (överläkare, direktör); **Åkerman, J. H.**, professor (överkirurg). Kamrerare: **Wessman, F. K. A.**, kamrerare i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: **Lindström, K. R. A.**, kansli-sekreterare; syssloman: **Bergman, P. O. J. N.**

### **Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.**

(Jfr sid. 298.)

Sedan vården av könssjuka vid Danviks hospital år 1814 upphört, inrättades år 1816 ett kurhus, gemensamt för Stockholms stad och län (jfr sid. 103). Till kurhuset utgick den s. k. kurhus-avgiften, år 1873 omlagd till den personliga allmänna sjukvårdsavgiften. År 1906 erhöi kurhuset sitt nuvarande namn.

Enligt av kungl. maj:t den 12 okt. 1906 fastställda särskilda bestämmelser för sjukhuset Eira (med ändringar den 19 nov. 1920) skall sjukhuset stå under förvaltning av en direktion, bestående av överståthållaren eller, då han är

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

hindrad, underståthållaren, såsom ordförande, förste stadsläkaren i Stockholm och förste provinsialläkaren i Stockholms län (självskrivna) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa välja stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. För revision av sjukhusets räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen i likhet med landstinget två revisorer med lika många suppleanter. Vartannat år avgå två av stadsfullmäktiges och en av landstingets representanter.

Sjuka från Stockholms stad, som lida av könsjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård, under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlägga en avgift av 2,50 kr. per dag (allmän sal). Till täckande av sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsavgiften. År 1924 har vid sjukhuset inrättats en mindre avdelning för kroniskt sjuka (ej köns-sjuka) manliga patienter med 10 platser. Staden disponerar å sjukhuset 100 platser, länet 67, därav 11 för barn.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande ledamöter ägde rum den 4 dec. 1922 och 1 dec. 1924 (fyllnadsval den 16 febr. 1925) samt av revisorer den 18 jan. 1926.

*Självskrivnen ordförande.*

**Hederstierna, C. F. W.**, överståthållare.

**Suppleant: Tamm, V. A.**, underståthållare.

*Självskrivna ledamöter.*

**Andersson, L. I.**, förste stadsläkare; **Lundberg, C. J. F.**, förste provinsialläkare.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

\***Andersson, B. J. F.**, ingenjör (för åren 1923—1926); **Edberg, K. T.**, snickarmästare (för åren 1925—1928); **Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör (för åren 1925—1928); \***Sjöholm, G. E.**, grosshandlare (för åren 1923—1926).

**Suppleanter: \*Käll, f.** Källström, Karin M., fru, \***Steen, Elin**, operationssköterska (för åren 1925—1926).

*Övriga ledamöter*

(utsedda av landstinget).

**Andersson, C. W. M.**, snickare; **Janse, A. F. D.**, f. d. överstelöjtnant.

**Suppleanter: von Stedingk, L. R.**, frih., f. d. kapten; **Sjöström, N.**, snickare.

Överläkare: **Schlasberg, H. I.**; syssloman och sekreterare: **Hübner, L. O. J.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisorer.*

**Lagergren, J. E.**, prakt. läkare; **Linde, N.**, förtroendemän.

**Suppleanter: Eén, O. B. L.**, föreståndare; **Andersson, E. V.**, revisor.

*Övriga revisorer*

(utsedda av Stockholms läns landsting).

**Stjernstedt, J. L. W.**, frih., domänintendent; en vakant.

**Suppleanter: Karlsson, V.**, stenhuggare; **Hening, E.**, sedeltryckare.

**Styrelsen för cancerföreningen i Stockholm.**

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrenska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens stockholmsavdelning som bidrag till upprättande i Stockholm av en vårdanstalt för kräftsjuka (radiumhemmet), under villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Då svenska cancerföreningen den 23 maj 1919 upplöstes, beslöt stockholmsavdelningen att konstituera sig såsom en självständig förening under namn av cancerföreningen i Stockholm.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot skedde den 1 dec. 1924 (för tiden till 1928 års ord. sammanträde) och av revisor den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Borgström, A. G. S.**, justitieråd.

*Övriga ledamöter.*

**Berg, J. W.**, professor emeritus, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Forssell, C. G.**, professor, **Forsner, J. H.**, professor, stadsfullm., **Key, E. S. H.**, professor, **Nachmanson, J.**, bankdirektör, skattm., **Printzsköld, O. H. R.**, riksmarskalk (utsedda av cancerföreningen).  
Sekreterare: **Berven, E.**, bitr. överläkare.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Klefbeck, E. A.**, kyrkoherde.

**Suppleant: Bovin, K. E.**, professor.

*Övriga revisorer.*

**Sjögren, T. A. U.**, med. d:r (utsedd av kungl. maj:t); **Josephson, H.**, grosshandlare (utsedd av cancerföreningen).

**Styrelsen för föreningen för sinnesslöa barns vård.**

Föreningen, som bildades år 1869, har till ändamål att verka för sinnesslöa barns uppfostran till medvetna och nyttiga medlemmar av



samhället. Föreningen har inrättat eller övertagit dels två uppfostringsanstalter (och skolor) för sinnesslöa barn, en sedan 1911 förlagd till egendomen Slagsta vid Mälaren (nära Tumba) med 136 platser och en vid Karlsvik, Södertälje, med 28 platser, dels två arbetshem, ett för manliga sinnesslöa vid Rickomberga i Uppsala län med 37 platser och ett för kvinnliga sinnesslöa vid Rörstrand, Stockholm, med 32 platser. Dessutom har föreningen vid Slagsta anordnat ett seminarium för utbildning av lärarinnor för undervisning och uppfostran av sinnesslöa.

År 1908 träffade föreningen avtal med staden om upplåtande till föreningen av vissa områden av egendomen Slagsta. I ett år 1922 förnyat avtal, godkänt av stadsfullmäktige den 24 april 1922, stadgades bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt att utse en ledamot i föreningens styrelse samt en revisor av föreningens räkenskaper.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamot (för åren 1925 och 1926) ägde rum den 1 dec. 1924 samt av revisor den 18 jan. 1926.

### Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

\*Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru.

### Övriga ledamöter.

Berg, L. H., kamrerare; Carlsson, f. Ihre, A. K. Ch. (Nonny), fru; Enström, Ellen F., fröken; Hedberg, J. W., kyrkoherde; Hirsch, O. S., ingenjör, vice ordf.; Hörstadius, G. W., hovrättsråd, ordf.; Petrén, D. A., professor; von Rosen, C. Ph. F., greve; Silfverswärd, E. L. L., kabinettsskammарherre; Sörensen, Anna E., seminarierector.

Sekreterare: Vakant.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.

### Övriga revisorer.

Burman, E. H., förste revisor (utsedd av medicinalstyrelsen); Bystedt, I., överläkare; Has-selgren, G. H., hovkamrerare.

### Styrelsen för stiftelsen Fanny Hirschs minne.

Stiftelsen, som bildades år 1919, har till uppgift att inrätta och förvalta ett vilohem för psykiskt sjuka, benämnt »Fanny Hirschs minne», för vilket ändamål ingenjören Oscar Hirsch donerat sammanlagt 118,000 kr. Hemmet, som i första hand är avsett att bereda vård åt obemedlade eller mindre bemedlade sjuka, har förlagts till Solvik, nära Äppelvikens, och kan f.n. mottaga 2 manliga och 10 kvinnliga patienter.

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem ledamöter och två suppleanter. Två av ledamöterna utses av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka; ingenjör O. Hirsch, och efter hans död redaktör Axel Hirsch, är självskrivnen femte medlem av styrelsen. Då ingen av de båda sistnämnda längre är medlem av styrelsen, skall denne femte ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter. Av styrelsesuppleanterna utses en av stadsfullmäktige och en av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utse stadsfullmäktige och styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka var sin revisor jämte suppleant. Såväl ledamöter som revisorer väljas för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges val av ledamöter för åren 1923—1926 ägde rum den 4 dec. 1922 (fyllnadsval den 1 april 1925) och av revisorer (för samma tid) den 15 jan. 1923.

### Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

\*Lindqvist, F. L., föreståndare; \*Müller, f. Svinhufvud, Gertrud T. B., fru.

Suppleant: \*Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, stadsfullm.

### Övriga ledamöter.

Hirsch, O. S., ingenjör (självskrivnen), ordf.; Elander, G. H., hospitalsläkare, Stenbeck, G. R., medicinalråd (utsedda av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleant: Hirsch, A., redaktör (utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1923—1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

\*Pettersson, K. A. L., kamrerare.

Suppleant: \*Östman-Sundstrand, L. Elisabeth, fru, stadsfullm.

### Övrig revisor

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Boström, Clara G., fröken.

Suppleant: Rodhe, Gertrud, kurator.

### Revisorer hos centralsjukkassan Vänfast-Stockholm.

(Jfr sid. 301.)

Enligt § 3 i kassans den 31 dec. 1925 registrerade stadgar har centralsjukkassan Vänfast-Stockholm till ändamål att bereda sjuk-, moderskaps- och begravningshjälp ävensom att utöva annan därmed sammanhängande sjukvårds- och understödsverksamhet. Kassans verksamhetsområde är avsett att huvudsakligen omfatta Stock-



## Sf- valda led. och rev.

holms stad med dess närmaste omgivningar. Kassans angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av sju för två år valda ledamöter. Enligt § 35 i stadgarna skola styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper granskas av tre av kassan utsedda revisorer, varjämte stadsfullmäktige äga rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen. Kassans revisorer jämte tre suppleanter för dem utses årligen å ordinarie årssammanträdet, vilket skall äga rum före april månads utgång.

Stadsfullmäktiges val av revisor för år 1926 ägde rum den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och för- valtning utsedd revisor.*

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

### *Övriga revisorer.*

Lilja, V. L. N., kamrerare; Torell, K. R., kamrerare; Witthoff, N. J. H., kamrerare.

## Direktionen för änke- och pupillkassan vid Stockholms stads verk och inrätt- ningar.

Rörande denna kassa se sid. 312 och 361.

## Styrelsen för Oscar och Maria Wik- landers understödsfond.

Stiftelsen, som upprättades år 1913 enligt testamenten den 11 maj 1894 och 7 dec. 1911 av byrådirektören Oscar Wiklander och hans maka Maria Wiklander, förvaltas av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda personer. Ur densamma sker årligen utdelning till i behov av understöd varande, i Stockholms stad boende och mantalsskrivna änkor och oförsörjda döttrar efter avlidna delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa. Stiftelsens fond var ursprungligen 93,512 kr. och uppgick år 1926 till 116,800 kr.

Stadsfullmäktiges val av nuvarande representer har ägt rum den 15 jan. 1923 och 20 mars 1924 (för obestämd tid).

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E., fru, stadsfullm.; Thunell, P., redaktör, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

Allander, A. P., sekreterare; Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; Fogelmarck, Hj., överingenjör, vice ordf.; Iacobi, G., byråchef, kassadir.; Virgin, I., överdirektör, ordf.

## Revisorer hos stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Denna av änkedrottning Josephina år 1873 stiftade välgörenhetsanstalt har till ändamål att åt mindre bemedlade fruntimmer av ståndsklassen, som äro ogifta eller änkor, bereda ett gott och fridfullt hem. Stiftelsen äger fastigheten Björngårdsgatan 23. Enligt § 7 i de av kungl. maj:t den 16 febr. 1877 fastställda stadgarna skola stiftelsens räkenskaper och förvaltning årligen granskas av tre revisorer, av vilka två utses av stadsfullmäktige och en av stiftelsens styrelse.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och för- valtning utsedda revisorer.*

Cederborg, A., direktör, stadsfullm:s ordf.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

### *Övrig revisor.*

Stiernstedt, N. F., frih., kammarherre (utsedd av stiftelsens styrelse).

## Revisorer hos stiftelsen för gamla tjänarinnor.

Stiftelsen, som genom enskild offervillighet upprättades år 1883, har till uppgift »att åt trogna kvinnliga tjänare, tillhörande Stockholms kommun, på deras ålderdom eller vid inträffad långvarig sjuklighet eller olycksfall dessförinnan antingen bereda fri bostad med värme och lyse ävensom tillfällig sjukvård samt i händelse av behov jämväl något årligt underhållsbidrag eller ock uteslutande penninghjälp såsom livstidspension». Stiftelsen äger fastigheten Vanadisvägen 26, varest stiftelsens hem är beläget. — Enligt § 8 i stiftelsens stadgar av den 25 maj 1915 äga stadsfullmäktige på grund av en till stiftelsen gjord donation årligen utse en revisor, jämte en suppleant, för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och för- valtning utsedd revisor.*

Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm. Suppleant: Hedin, Alma I. S., föreständarinna.

### *Övriga revisorer*

(utsedda av stiftelsen).

Dandenell, O. A. A., kamrerare; Åman, G., kamrerare.

Suppleanter: de Perre, A. E. G. F. C., kassör; Berwald, F. R., fil. d:r.



## Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens minne.

Stiftelsen, som tillkommit år 1912 genom testamente av grosshandlaren Fredric Een och hans maka, har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens fond var ursprungligen 241,404 kr. och utgjorde den 31 dec. 1925 395,684: 09 kr. Stiftelsen äger fastigheten Valhallavägen 38. Tillgångarna skola (enligt reglemente av den 13 mars 1912) förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter för en tid av tre år. För den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot förättades den 1 dec. 1924 för åren 1925—1927 och av revisorer den 18 jan. 1926.

### Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

**Hellström**, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru. **Suppleant**: **Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör.

### Övriga ledamöter.

**von Heideken**, G. G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; **Nordfeldt**, A. G., fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

**Suppleanter**: **Öhman**, A., advokat (utsedd av överståthållarämbetet); **Wedberg**, Ebba Ch., fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

**Sekreterare och kassaförvaltare**: **Engellau**, I. L., advokat.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

**Billing**, J. M. A., stadsrevisor; **Eén**, O. B. L., föreståndare.

**Suppleanter**: **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.; **Lundberg**, Bertha J., yrkeskollärarinna.

## Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

Stiftelsen, som tillkommit år 1903 genom testamente av bruksägaren Wilhelm Govenius och hans maka, har enligt av kungl. maj:t den 23 mars 1906 fastställt reglemente, till ändamål att inom Stockholms stads område uppföra sunda och tjänliga byggnader, vilka på billiga villkor skola uthyras till bostäder åt för arbetsamhet och ordentlighet kända, obemedlade personer med hemorlsrätt i Stockholm och tillhörande

arbetsklassen, med företräde för de mest behövande och därvid i främsta rummet änkor med deras barn. Stiftelsen äger numera fastigheterna Volmar Yxkullsgatan 41, Hålsingegatan 14—16 och Nybrogatan 55.

I styrelsen välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 7 dec. 1925 för tiden 1926—1930 och revisorer den 18 jan. 1926.

### Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

**Johansson**, f. Franzén, Katy, fru.

### Övriga ledamöter.

**Bohman**, H. E. M., f. d. justitieråd, ordf. (utsedd av fattigvårdsnämnden); **Öhman**, G. A., ingenjör (utsedd av överståthållarämbetet); **Hansson**, E., byggmästare, **Österdahl**, H. M., direktör (utsedda av övriga ledamöter).

**Sekreterare och redogörare**: **Hernlund**, C. A. V., byrådirektör, stadsfullm.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

**Andersson**, P., överlärare, stadsfullm.; **Jakobsson**, U. G. W., tf. mantalskommissarie.

**Suppleanter**: **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Kullberg**, Elisabeth M. C., fröken.

## Styrelsen för föreningen Söderhem, u. p. a.

Föreningen Söderhem, som bildades i sept. 1914 har till ändamål att mot ersättning bereda tillfällig bostad och annan omvårdnad åt män.

Föreningen har inrättat och omhänderhar driften av ungarshotell i Stora Glasbruksgatan 25, Köpmangatan 15 och Södermannagatan 2 (en del av den s. k. Sivertska kasernen). Antalet disponibla platser i dessa hotell uppgår tillsammans till omkring 800.

Efter framställning från ungarshotellkommittén (Bih. 1924: nr 9) godkände stadsfullmäktige den 30 juni och 15 sept. 1924 avtal angående försäljning till föreningen av mark i kv. Vale vid Hagagatan och i kv. Fatbursholmen mindre vid Skånegatan. Enligt avtalen skall föreningen å det förra området uppföra ett ungarshotell för 98 personer och å det senare ett ungarshotell med 414 platser, varjämte föreningen åtagit sig att handhava driften av dessa företag. För byggnadernas uppförande har staden tillhandahållit sekundärkredit i form av amorteringslån. Byggnaderna beräknas bliva färdiga att tagas i bruk i slutet av år 1926 eller i början av år 1927.

**Sf-valda led. och rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

Genom ovannämnda avtal hava stadsfullmäktige berättigats att utse dels en ledamot och en suppleant i föreningens styrelse, dels en revisor jämte suppleant för granskning av styrelsens förvaltning (Utl. 1924: nr 248 och 287).

Stadsfullmäktiges val av styrelseledamot för tiden till 1927 års ordinarie sammanträde ägde rum den 7 dec. 1925.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Tengdahl, K. A.**, ledamot för försäkringsrådet, stadsfullm:s l:e vice ordf.

*Suppleant:* **von Schultz, f. Wedin, Sigrid E.**, fru, stadsfullm.

*Övriga ledamöter.*

**Alfvén, K. A.**, prakt. läkare; **Gard, A. F.**, advokat, verkst. direktör, kassaförvaltare och hotellföreståndare; **Lundegårdh, D.**, arkitekt; **Schmidt, E.**, föreståndare; **Svedelius, C.**, rektor, ordf.

*Suppleanter:* **Billström, J. M.**, prakt. läkare; **Aspman, Maria E.**, rektor; **Schelin, K. W. J.**, redaktör.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Ström, O. F.**, redaktör, stadsfullm.

*Suppleant:* vakant.

*Övriga revisorer.*

**Berglund, J. E.**, kassör; **Gustafsson, C. A.**, vaktmästare; **Sehardt, C.**, prakt. läkare; **Andersson, C.**, arbetare.

**Revisorer hos aktiebolaget Stockholms arbetarehem.**

I sammanhang med försäljning av vissa områden i kv. Storken till uppförande av bostadshus åt mindre bemedlade förbehöll sig stadsfullmäktige den 18 dec. 1891 och 18 nov. 1895 rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av ifrågakvarande byggnadsföretags — det år 1892 bildade aktiebolaget Stockholms arbetarehem — räkenskaper och förvaltning. Bolaget äger numera nio av detsamma uppförda bostadshus på Normalm, Östermalm och Kungsholmen och har för sina hyresgäster vidtagit åtskilliga åtgärder av social omvårdnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Törnberg, A. O.** Osön, förste reparatör.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

**Cederström, R. S. C. T.**, frih., hovmarskalk;  
**Lindroth, C. A.**, vice konsul.

**Revisorer hos aktiebolaget Hemtrefnad.**

Stadsfullmäktige beslöt den 1 febr. 1906 bemyndiga drätselnämndens första avdelning att försälja vissa områden i kv. Rapphönan (numera kv. Orren) till uppförande av bostadshus för självförsörjande kvinnor, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige medgäves rätt att utse en revisor att deltaga i granskningen av byggnadsföretagets räkenskaper och förvaltning. För förvaltningen av fastigheten — Östermalmsgatan 11 — bildades s. å. aktiebolaget Hemtrefnad.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Löfgren, A.**, sekreterare.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

**Alexanderson, E. A. G.**, f. d. domänfiskal; **Myrin, Edith**, kassör.

**Revisorer hos bostadsaktiebolaget Vanadislunden.**

I ett av stadsfullmäktige den 22 juni 1903 godkänt kontrakt ang. försäljning till bostadsaktiebolaget Vanadislunden av en tomt i kv. Geten stadgades bl. a. rätt för stadsfullmäktige att utse en revisor att deltaga i granskningen av det ifrågakvarande byggnadsföretagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Berndtson, C. F.**, verkmästare, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

**Barnekow, F. C.**, frih., kammarherre; **Sjögren, P. A.**, ingenjör.

**Styrelsen m. m. för Stockholms kooperativa bostadsförening, u. p. a.**

Med godkännande av stadgar för föreningen beslöt stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att iklåda staden viss garanti för lån mot inteckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens förtroenderåd och en i dess styrelse ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer utses av föreningen å dess årsmöte.



Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter ägde rum den 7 dec. 1925 (för tiden från 1926 års till 1928 års årsmöte) och av revisor den 18 jan. 1926 (fyllnadsval den 15 mars 1926).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.*

**Larson, N. G.**, byggnadsingenjör.

*Suppleant:* **Thelander, C. T. F.**, ingenjör.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.*

**Virgin, I.**, överdirektör.

*Suppleant:* **Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.

*Övriga styrelseledamöter.*

**Björklund, C. G.**, redaktör, stadsfullm., ordf.;

**Eriksson, E. G. E.**, järnvägstjänsteman; **Ferm, A. V.**, snickare, stadsfullm., vice ordf.;

**Fredriksson, E. A.**, filare, sekr.; **Karlsson, E.**, elektriker; **Persson, M. E.**, verkmästare.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 och 1927 års förvaltning och räkenskaper utsedd revisor.*

**Gezelius, A.**, apotekare.

*Övriga revisorer.*

**Mathison, K.**, förman; **Olander, G. A.**, linjeförman.

**Styrelsen m. m. för bostadsföreningen Framtiden, u. p. a.**

Den 7 maj 1917 beslöt stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden, u. p. a. — vars stadgar äro avfattade i överensstämmelse med av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 gillade mönsterstadgar för vissa allmännyttiga bostadsföreningar (jfr Bih. nr 68 för år 1916) — ikläda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågavarande lån uppförda byggnader jämte förvärfvad tomträtt. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer äro utsedda av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter (för tiden från 1925 års till 1927 års årsmöte) ägde rum den 1 dec. 1924 och av revisor den 19 jan. 1925.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i styrelsen.*

**Löfgren, A.**, sekreterare, ordf.

*Suppleant:* **Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E.**, fru, stadsfullm.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot i förtroenderådet.*

**Kilbom, K.**, redaktör, stadsfullm.

*Suppleant:* **Nilsson, J. P.**, direktör, stadsfullm.

*Övriga styrelseledamöter.*

**Adling, A. Ason**, byggnadsingenjör, kassör;

**Ahlsén, G.**, bergsprängare, vice ordf.; **Dahl-**

**quist, G. L.**, målarmästare; **Jernberg, Chr.**, skrädderiarbetare, sekr.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1925 och 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Billing, J. M. A.**, stadsrevisor.

*Övriga revisorer.*

**Gustafsson, G. A. T.**, förgyllare; **Johansson, J. A.**, cementarbetare.

**Sakkunniga vid brandsyn.**

Se under brandväsendet (sid. 229).

**Städernas allmänna brandstodsbolags kommitté för Stockholm.**

Enligt § 13 i kungl. maj:ts reglemente för städernas allmänna brandstodsbolag den 31 dec. 1918 skall på varje ort, där bolaget utövar försäkringsverksamhet, finnas en kommitté, bestående av minst tre, högst fem ledamöter, av vilka styrelsen för bolaget utser en; de övriga, vilka böra vara förfarna i värdering av byggnader, jämte två suppleanter utses, företrädesvis bland bolagets delägare, i stad av stadsfullmäktige för ett år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 7 dec. 1925.

*Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Elméus, C. K. J.**, arkitekt, stadsfullm.; **Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.; **Pehrsson, J. P.**, förtroendeman, stadsfullm.; **Söderlund, O. S.**, kaelugnsmakare.

*Suppleanter:* **Berggren, C. D.**, kamrerare; **Morén, S. O. U.**, byggnadsingenjör.

*Av styrelsen utsedd ledamot.*

**Jonsson, A.**, försäkringstjänsteman.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.**

*Expedition:* stadshuset, n. b., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—2,30.

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa, som bildades år 1908, har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



## Sf- valda led. och rev.

för att befrämja uppförande av bostäder på Stockholms stad tillhörig mark. För detta ändamål äger bolaget rätt att mot obligationer upplåna erforderliga medel intill högst 20 gånger det inbetalta kapitalets storlek. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer. Till säkerhet för obligationslånen skola ligga inteckningar i tomträtter med tillhörande byggnader, vilka inteckningar ej må överstiga 80 % av byggnadernas i särskild ordning fastställda värden. Stadsfullmäktige beslöt den 27 april 1916 förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomfördes en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning. Bolagets aktiekapital utgör f. n. 1,500,000 kr. och summan av de av bolaget utgivna obligationer, för vilka staden tecknat garanti, uppgår till 30 milj. kr.

Jämlikt § 6 i den för bolaget gällande bolagsordningen äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och en suppleant i styrelsen samt jämlikt § 8 en revisor och suppleant för denne.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 7 dec. 1925 för tiden från 1926 års till 1927 års ordinarie bolagsstämma samt av revisor den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

Lamm, H. F., grosshandlare, vice ordf.

Suppleant: Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter*

(utsedda av bolagsstämman).

Berglund, J. E., kassör; Bohman, H. E. M., f. d. justitieråd, ordf.; Thorberg, J. A. J., landsorganisationens ordförande, stadsfullm.; en vakant.

Suppleanter: Staël von Holstein, Ch. Mathilda, advokat; Wiberg, E. A., förtroende-man.

(Nytt val i april.)

Verkst. dir.: Nilsson, K. M.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Persson, P. G., faktor, stadsfullm.

Suppleant: Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.

### *Övriga revisorer*

(utsedda av bolagsstämman).

Påhlman, A. E., stadsingenjör; Åbergsson, Anna M. A., assistent.

Suppleant: Ekström, A. I. F., fabrikör.

## Styrelsen för aktiebolaget Stockholmssystemet.

Enligt kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handel med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, två styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Enligt överståthållarämbetets resolution den 6 juni 1924 utövar ab. Stockholmssystemet under åren 1925—1927 rätten till utskänkning och utminuterung av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har jämväl tidigare, under åren 1919—1924, innehaft ifrågavarande koncession samt, under åren 1914—1918, koncession å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i styrelsen för åren 1925—1927 skedde den 1 dec. 1924.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

Kinnanson, H. S., byrådirektör, stadsfullm.; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter: Carlsson, B. A., første aktuarie, stadsfullm.; Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

Bergenholtz, F. E., f. d. generalkrigskommissarie, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Bratt, I., med. dr., Lagerhjelle, J. G., greve, byråchef (utsedda av bolagsstämman).

Suppleanter: Lindqvist, F. L., föreståndare, vice ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Peyron, A. E., kanslisekreterare, verkst.dir., Rosenberg, O. E., vice verkst. dir. (utsedda av bolagsstämman).

## Börsstyrelsen.

Expedition: börshuset, St.; t. 206 56 (börschefen), 15 68, 56 38, 177 76, 206 50; expeditionstid: 9,30—4,30.

Enligt lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsvärksamhet den 16 maj 1919 samt börsordningen för Stockholms fondbörs den 23 april 1920 skall för ledningen och förvaltningen av fondbörsens verksamhet finnas en särskild börsstyrelse. Styrelsens ordförande jämte suppleant för honom utses av kungl. maj:t. Övriga ledamöter väljas till en fjärdedel av de bankaktiebolag och solidariska bankbolag, som äro medlemmar av fondbörsen, till en fjärdedel av övriga börsmedlemmar, till en fjärdedel av stadsfullmäktige och till den återstående fjärdedelen av



handelskammaren. Suppleanter till lika antal utses av envar av de fyra valkorporationerna. Valperioden är högst två år. Börsstyrelsen tillsätter för utövande av den dagliga ledningen och förvaltningen av fondbörsen en börschef.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter och suppleanter (för åren 1926 och 1927) ägde rum den 7 dec. 1925.

### Ordförande.

(förordnad av kungl. maj:t).

Lamm, H. F., grosshandlare.

Suppleant: Philipson, S. I. W., riksbanksfullmäktig.

### Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Rissén, Hj. R., tullkassör; Stendahl, S., grosshandlare.

Suppleanter: Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.; Magnusson, C. A., handlande.

### Övriga ledamöter.

Rydbeck, J. O. E., bankdirektör, Wallenberg, M. L., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Indebetou, C. D. G., direktör, Rydén, E., direktör (utsedda av övriga börsmedlemmar); Sachs, J. E., generalkonsul, Vännersten, A. F., direktör (utsedda av handelskammaren).

Suppleanter: Stén, O. K. H., bankdirektör, Söderberg, G. W., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Winqvist, J., direktör, Ohman, E., bankir (utsedda av övriga börsmedlemmar); Falkman, O. C. A., ingenjör, Söderberg, O. A., generalkonsul (utsedda av handelskammaren).

Börschef: Belfrage, J. K. E.; börschefens ställföreträdare: Borell, E. M. V. N.; biträdande fondbörsledare och registrator: Fredin, G. E.

### Styrelsen för Stockholms frihamnsaktiebolag.

Sedan arbetet med stadens frihamnsanläggning vid Lindarängen fortskridit så långt, att öppnandet av den provisoriska frihamnen var nära förestående (se sid. 214), beslöt stadsfullmäktige den 2 juni 1919 att utarrendera frihamnsanläggningen åt ett för ändamålet bildat bolag, Stockholms frihamnsaktiebolag, i enlighet med ett upprättat avtal angående överlåtelse på bolaget av rätten att driva stadens provisoriska frihamn. Den 20 sept. 1919 lämnade kungl. maj:t sitt medgivande till överlåtelsen, som avsåg en tid av fem år från tillträdet, vilket ägde rum den 10 okt. 1919. Avtalet med bolaget uppsades av staden att upphöra den 10 okt. 1924. Sedermera träffades dock överenskommelse om avtalets förlängning till den 1 jan. 1925.

Sedan förhandlingar angående nytt avtal med frihamnsbolaget upptagits men icke lett till något resultat, beslöt stadsfullmäktige den 10 nov. 1924 lämna sin medverkan till bildandet av ett nytt aktiebolag, vars aktiekapital till övervägande del skulle tecknas av staden, samt att å nämnda bolag överlåta rätten att driva frihamnen under en tid av fem år, räknat från den 1 jan. 1925. Kungl. maj:t lämnade sitt tillstånd härtill den 19 dec. 1924. Frihamnsbolaget har till uppgift att ombesörja frihamnens drift; för sådant ändamål äger det nyttjanderätt till det härför avsedda frihamnsområdet med alla dess byggnader och anläggningar. (De alltjämt pågående arbetena med frihamnsanläggningens fortsatta utbyggnad utföras däremot av frihamnsnämnden.)

Enligt för det nya frihamnsaktiebolaget — vilket antagit namnet »Stockholms frihamnsaktiebolag», sedan det äldre bolaget förändrat sitt namn till »aktiebolaget Porto liber» — den 6 dec. 1924 antagen bolagsordning skall aktiekapitalet utgöra 500,000 kr. Därav hava 499,500 kr. tecknats av Stockholms stad. Bolagets styrelse består av sju ledamöter med tre suppleanter, av vilka två ledamöter och en suppleant utses av bolagsstämman samt fyra ledamöter jämte två suppleanter av stadsfullmäktige, därav minst två ledamöter bland hamnstyrelsens ledamöter eller suppleanter. Därjämte är hamnstyrelsens ordförande självskriven ledamot av bolagets styrelse. Såväl styrelseledamöter som suppleanter, utom ordföranden i hamnstyrelsen, väljas för ett år i sänder. Hamndirektören äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening utvecklad till protokollet. För revisionen äga stadsfullmäktige och bolagsstämman att tillsätta var sin revisor jämte suppleant.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas en gång om året före maj månads utgång. Åt drätsel-nämnden har uppdragits att å bolagsstämma rösta för stadens aktier.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter (för år 1926) ägde rum den 7 dec. 1925 och val av revisor den 18 jan. 1926.

### Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm., vice ordf.; Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.; Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.; Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

Suppleanter: Andersson, E. V., förrådsästare, stadsfullm.; Hagelquist, K. F. P., sjökaptan, stadsfullm.

### Övriga ledamöter.

Åkerman, G. R. J., borgarråd, stadsfullm., ordf. (självskr. såsom ordf. i hamnstyrelsen); Indebetou, E. A., direktör, Johansson, A., direktör (utsedda av bolagsstämman).



**Sf.  
valda  
led.  
och  
rev.**

*Suppleant:* **Almström**, O. H., disponent, stadsfullm. (utsedd av bolagsstämman).  
*Verkst. dir.:* **Stendahl**, O., civilingenjör, stadsfullm.

*Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1925 års till 1926 års ordinarie bolagsstämma.*

**Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s l:e vice ordf.

*Suppleant:* **Thelander**, C. T. F., ingenjör.

*Övrig revisor*

(utsedd av bolagsstämman).

**Berghman**, I., grosshandlare.

*Suppleant:* **Söderberg**, C., grosshandlare.

**Styrelsen för bron Ropsten—Lidingö**  
(Lidingöbrostyrelsen).

*Postadress: Värtan; t. 754 51.*

Jämlikt § 4 i ett mellan Stockholms stad och Lidingö [köping] den 16 okt. (6 nov.) 1916 träffat avtal, med tillägg och ändringar den 17 (20) okt. 1921, 19 dec. (29 okt.) 1923 och 30 juni (22 sept.) 1924, om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön skall anläggningens utförande och framtida drift ombesörjas av en brostyrelse. Denna skall bestå av en ordförande jämte suppleant, utsedd av kungl. maj:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö [kommunal] stadsfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter. Vardera kommunen utser även en revisor med en suppleant. Den nya bron öppnades för spårvägstrafik den 1 mars 1925, för gång- och körtrafik den 1 maj samt invigdes den 20 maj s. å. Brons drift handhaves av en särskild broförvaltning, bestående av brostyrelsens ordförande och en representant för vardera kommunen.

Senaste val till styrelsen (för åren 1925—1928) förrättades av Lidingö kommunalfullmäktige den 22 dec. 1924 och av Stockholms stadsfullmäktige den 1 dec. 1924. Stockholms stadsfullmäktiges senaste val av revisor ägde rum den 18 jan. 1926.

*Ordförande*

(utsedd av kungl. maj:t).

**Hansen**, F. V., generaldirektör.

*Suppleant:* **Wijnblad**, O. J. F., f. d. överdirektör.

*Av Stockholms stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Hasselquist**, N., fastighetsdirektör; **Kreüger**, H., professor, stadsfullm.; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s l:e

vice ordf.; **Thelander**, C. T. F., ingenjör; **Törnberg**, A. O. S:son, förste reparatör; **Vinberg**, S. W., hamndirektör.

*Suppleanter:* **Elméus**, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; **Engman**, V. D., förmän; **Gustafson**, H. J. A., journalist, stadsfullm.; **Lander**, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

*Av Lidingö [köpings kommunal] fullmäktige utsedda ledamöter.*

**Dalén**, N. G., direktör; **Holm**, O. F., uppbördsman; **Markman**, A. F., förste sekreterare; **Nilsson**, G., bageriarbetare; **Petersson**, G. A., f. d. president; **Schlyter**, R. R:son, civilingenjör.

*Suppleanter:* **Larsson**, J., arbetare; **Lindkvist**, E., ingenjör; **Skärman**, H., byggnadschef; **Sohlman**, R., kommerseråd.

Sekreterare: **Malm**, F., byråchef.

*Broförvaltning.*

**Hansen**, F. V., generaldirektör, ordf.; **Schlyter**, R. R:son, civilingenjör; **Vinberg**, S. W., hamndirektör.

*Av Stockholms stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Hagelquist**, K. F. P., sjökapten, stadsfullm.

*Suppleant:* **Kumlander**, K. F., statistikföreståndare.

*Övrig revisor*

(utsedd av Lidingö [köpings kommunal] fullmäktige).

**Stjernspetz**, A., banktjänsteman.

*Suppleant:* **Tottie**, H. K. H., sekreterare.

**Mälarens regleringskommission.**

Kommissionen avgav sitt utlåtande hösten 1925, varmed dess verksamhet var avslutad. Beträffande kommissionens uppdrag och sammansättning hänvisas till 1925 års kommunalkalender.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholms spårvägar.**

Efter förhandlingar mellan drätselnämndens första avdelning och ett bankkonsortium beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1915 lämna stadens medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikerande av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionistens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Aktiekapitalet skulle utgöra minst 12 och högst 36 milj. kr. i aktier à 50 kr., fördelade à tvenne grupper, serien A och serien B med lika



stort antal aktier. Hela serien B, med ett värde av 12 milj. kr., tecknades av Stockholms stad och likviderades genom upplåtande av koncession å driften åt bolaget. Aktierna i denna serie medföra viss företrädesrätt till utdelning.

Genom avtal med Stockholms södra spårvägsaktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 18 mars 1918, övertog ab. Stockholms spårvägar även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet utökades bolagets aktiekapital från 24 till 29,6 milj. kr. varvid hälften av de nytgivna aktierna tillföll staden. Dessutom utgavs i och för ersättning för koncessionens förlängning ytterligare 1,9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillföll staden.

Under år 1920 inköpte bolaget även södra förstadslinjen.

Efter förhandlingar med representanter för de enskilda aktieägarna beslöt stadsfullmäktige den 29 mars 1920 godkänna ett avtal om förvärfv av aktierna av serien A. Härigenom innehar staden numera praktiskt taget hela äganderätten till spårvägsbolaget med dess fasta och lösa tillgångar.

År 1925 förvärfvade spårvägsbolaget aktiemajoriteten i Stockholms centrala omnibusaktiebolag, vilket sedan år 1923 bedrivit omnibus- trafik i staden. Omnibusbolagets verksamhet skall fortfarande drivas som en självständig rörelse. Spårvägsbolagets direktör har emellertid utsetts till verkställande direktör jämval i omnibusbolaget.

Spårvägsbolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre år i sänder. Tre ledamöter och lika många suppleanter utses direkt av stadsfullmäktige, de övriga av aktieägarna å bolagsstämma (varvid aktie av serien B berättigar endast till  $\frac{1}{50}$  röst; stadens samlade rösträtt utövas vid bolagsstämman av ett av drätselnämnden utsett ombud). Enligt överenskommen mellan stadskollegiet och spårvägsbolagets styrelse hava två representanter för stadskollegiet (borgarråden för finans- och fastighetsärenden) erhållit rätt att närvara vid styrelsens sammankomster. För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter (för åren 1925—1927) ägde rum den 1 dec. 1924 samt av revisorer den 18 jan. 1926.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Folcker, J. F.**, direktör, stadsfullm.; **Lindmark, C. A.**, skomakarmästare, stadsfullm.; 2:e vice ordf., vice ordf.; **Wallin, J. A.**, transportmästare, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Erikson, G. O.**, kassör, stadsfullm.; **Forssberg, E. V.**, direktör, stadsfullm.; en vakant.

### *Övriga ledamöter*

(utsedda av bolagsstämman).

**Björklund, C. G.**, redaktör, stadsfullm., ordf.; **Hallberg, I.**, direktör; **Hultman, G. H.**, överingenjör; **Sjöström, Chr.**, kontorschef, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Almström, O. H.**, disponent, stadsfullm.; **Carlsson, O.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; **Lund, C. J.**, skrädderiidkare, stadsfullm.; **Persson, P. G.**, faktor, stadsfullm.

Sekreterare och ombudsman: **Hasselgren, C. L. L.**, advokat, notarius publicus.

### *Av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av räkenskaper och förvaltning för tiden från 1925 års till 1926 års ordinarie bolagsstämma.*

**Andersson, J. Edvin**, ombudsman, stadsfullm.; **Welin, K. G. A.**, f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Carlsson, B. A.**, förste aktuarie, stadsfullm.; **Magnuson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.

### *Övrig revisor*

(utsedd av bolagsstämman).

**Thelander, C. T. F.**, ingenjör.

*Suppleant:* **Ljungberg, K.**, ekonomidirektör.

### *Verkställande direktör.*

**Hellgren, A. G.**

### *Kamrerare.*

**Westerberg, J. F. O.**

### *Trafikchef.*

**Magnuson, E.**

### *Maskiningenjör.*

**Engdahl, E. W.**

### *Baningenjör.*

**Gripe, R. F.**

### *Järnvägsrådet.*

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämval rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 17 aug. 1917 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud för hushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handels-

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

kammarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företrädare norrlandsintressen), en av Sveriges köpmannaförbund, en av Sveriges allmänna exportförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans, två av fullmäktige i järnkontolet, en av svenska trävaruexportföreningen, en av svenska trämasse- och svenska cellulosaföreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representerats av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverksorganisation. Valen avse numera en tid av ett år (det senaste valet enligt kungl. brev den 18 sept. 1925).

Val av stadsfullmäktiges representant för år 1926 ägde rum den 7 dec. 1925.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Kinmanson, H. S.**, byrådirektör, stadsfullm.

*Övriga ledamöter.*

Antal: 24 (jfr ovan och statskalendern).

**Styrelsen för Stockholm—Nynäs  
järnvägsaktiebolag.**

Stadsfullmäktige beslöt den 26 febr. 1898 ikläda sig garanti för ett obligationslån å högst 1,7 milj. kr., som skulle upptagas av Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att insätta en ledamot i bolagets styrelse och utse en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

(Trafiken å bolagets järnväg ombesörjes av trafikaktiebolaget Stockholm—Nynäs, i vars ledning staden icke är representerad.)

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 7 dec. 1925 för tiden från 1926 års till 1927 års ordinarie bolagsstämma och av revisor den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Thelander, C. T. F.**, ingenjör.

*Övriga ledamöter*

(utsedda av bolagsstämman).

**Bäckström, J. W.**, grosshandlare, ordf.; **Roos, C. J. A.**, godsägare, verkst. dir.; **Sjögren, A. C. P.**, bruksdisponent, vice ordf.

*Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1925 års räkenskaper och för-  
valtning utsedd revisor.*

**Magnuson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(utsedda av bolagsstämman).

**Nathorst-Böös, E. J.**, vice häradshövding; **Upmark, J.**, godsägare.

**Styrelsen för Stockholm—Västerås—  
Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.**

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 febr. 1898 har Stockholms stad iklätt sig garanti för ett obligationslån å 5 milj. kr. åt Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag, under villkor bl. a. att stadsfullmäktige, så länge garantien varade, skulle äga att tillsätta en styrelseledamot och en revisor för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 1 dec. 1924 för tiden från 1925 års till 1928 års bolagsstämma (fyllnadsval den 1 april 1925) samt av revisor den 18 jan. 1926.

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Wallin, J. A.**, transportmästare, stadsfullm.

*Övriga ledamöter.*

**Beskow, E. A.**, landshövding (utsedd av kungl. maj:t); **Kamph, A. O. L.**, verkst. dir., stadsfullm.; **Lundqvist, C. F. E.**, disponent, **Murray, W.**, landshövding, vice ordf., **Nachmanson, J.**, bankdirektör, **Rydbeck, J. O. E.**, bankdirektör, **Tamm, H. S.**, riksgäldsfullmäktig, ordf., **Wrede, F. C. F.**, son, greve, ryttmästare (utsedda av bolagsstämman).

*Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1925 års räkenskaper och för-  
valtning utsedd revisor.*

**Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s l:e vice ordf.

*Övriga revisorer.*

**Beckius, A. M.**, länsassessor (utsedd av kungl. maj:t); **Fahlroth, J. H. S.**, landssekreterare, **Karlsson, J. O.**, borgmästare, **Martin, H.**, intendent (utsedda av bolagsstämman).



## Institutioner, vilka av staden understödjas.

*Anm.* Beträffande anslag för år 1926, som av stadsfullmäktige beviljats efter kommunalkalenderns slutredigering (början av april 1926), hänvisas till stadsfullmäktiges protokoll och kommunalberättelsen för år 1926.

### Anstalter för undervisning och allmän kulturell verksamhet.

#### Allmänna läroverken.

*Stadens bidrag år 1926: 920,900 kr.*

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Bidrag till avlöning åt manliga lärare i manlig slöjd vid de allmänna läroverken: 4,700 kr. Hyresersättning till rektorer: 25,150 kr. Denna hyresersättning utgår för år 1926 med 3,700 kr. vid de högre allmänna läroverken och 3,450 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid Nya elementarskolan: 1,000 kr. Därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid allmänna läroverken: 120,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie tekningslärare vid allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid allmänna läroverken: 2,600 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid allmänna läroverken: 1,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 22,000 kr.

Hyreshjälpen till lektorer och adjunkter, tekningslärare, gymnastiklärare, musiklärare samt extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till den, som är mantalsskriven i Stockholm, eller som, från annan ort dit befordrad, där bosatt sig, men ännu icke hunnit bliva därstädes mantalsskriven.

Tillfällig hyreshjälp under år 1926 åt lärare vid allmänna läroverken: 35,000 kr.

Beräknad hyra för skollokal: 554,250 kr.

Läroverkshusens underhåll: 125,000 kr.

Inventariers inköp och underhåll: 11,000 kr.

#### Högre flickskolor.

*Stadens bidrag år 1926: 215,000 kr. Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid högre flickskolor: 40,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnor vid de högre*

*flickskolorna: 20,000 kr. Kommunal dyrtidshjälp för år 1926 åt lärarinnepersonalen vid högre flickskolor<sup>1)</sup>.*

Av det förstnämnda bidraget äro 105,000 kr. beviljade för år 1926 att tilldelas var och en av Afzelii elementarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan, Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor, Lyceum för flickor, Lychouska skolan, Margaretaskolan, Nya elementarskolan för flickor, Oskarsskolan, Anna Sandströms skola, Anna Schuldheis' skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska flickskolan samt Ahlinska skolan med enahanda belopp, som av statsverket äro tillerkända dessa skolor för samma tid, samt under villkor, att redogörelser för sålunda understöddas skolors verksamhet under ifrågakvarande tid, affattade enligt av kungl. maj:t meddelade föreskrifter, avlämnas till stadskollegiet samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens.

Utöver nu nämnda bidrag utgår för år 1926, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 22 dec. 1925, till verksamheten vid ovannämnda högre flickskolor ett ytterligare kommunalt bidrag å 110,000 kr.<sup>2)</sup>, motsvarande 20 % av det sammanlagda belopp, som, jämlikt kungl. kungörelsen den 22 juni 1920, skall av statsmedel såsom tillfällig löneförbättring utgå till lärarinnepersonalen vid ifrågakvarande skolor.

Anslaget till lönetillägg är beviljat för vart och ett av åren 1925—1927 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är beviljat för vart och ett av åren 1925—1927 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som inne-

<sup>1)</sup> Bidraget utgår ur ett anslag på 270,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan (se nedan).

<sup>2)</sup> Ur detta anslag utgår även bidrag för samma ändamål (med c:a 4,000 kr.) till Grevesmühlska samskolan (se nedan).



**Underfatta**s i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 **stödda** angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

**in-** Enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och **stitu-** 22 dec. 1921 samt 22 dec. 1925 och 15 febr. 1926

utgår för år 1926 till lärarinnorna i klasserna över de förberedande vid de ovan nämnda högre flickskolorna, samtidigt med utbetalningen av enligt kungl. kungörelsen den 29 juni 1921 av statsmedel utgående dyrtidstillägg, kommunal dyrtidshjälp till sådant belopp, att det kommunala tillägget tillhoppa med det statliga uppgår till vad som skulle hava tillkommit vederbörande jämlikt ovannämnda kungl. kungörelse, för så vitt hänsyn icke tages till den däri gjorda inskränkningen, att dyrtidstillägg allenast utgår på  $\frac{2}{3}$  av lön och tillfällig löneförbättring. Till lärarinnor i de förberedande klasserna vid ifrågasvarande flickskolor utgår dels en tillfällig löneförbättring för år 1926 å 900 kr., dels ock, under förutsättning att vederbörande skolor till dessa lärarinnor utöver en grundlön av 1,200 kr. utbetala dyrtidshjälp å nämnda grundlön, ökad med den av kommunala medel utgående tillfälliga löneförbättringen, enligt de grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst, bidrag till sistnämnda dyrtidshjälp med det belopp, som skolorna här för hava utgivit utöver ett belopp av 1,500 kr. Till sådan lärarinna i de förberedande klasserna, som förrättat undervisning under sammanlagt minst 10 timmar per vecka, utgår löneförbättring och dyrtidshjälp av kommunala medel per veckotimme med ett belopp, som motsvarar  $\frac{1}{30}$  av sammanlagda beloppet av den löneförbättring och dyrtidshjälp, som av kommunala medel utgår till lärarinna med full tjänstgöring i de förberedande klasserna. I de fall, då lärarinna i de förberedande klasserna för erhållande av full tjänstgöring bestrider vissa timmars undervisning å elementarskolestadiet, skall av det vederbörande lärarinna i de förberedande klasserna tillkommande kommunala bidraget innehållas så stort belopp, som motsvarar vad som för tjänstgöringen i klasserna över de förberedande av allmänna medel utgår i tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg, med undantag för vad av sådana medel utgår för de timmar, varmed lärarinnans hela tjänstgöring vid skolan överskjuter det för full tjänstgöring beräknade maximumtalet, 26 veckotimmar.

### Samskolor.

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1926<sup>1)</sup>.*

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921 samt

<sup>1)</sup> Bidraget utgår ur ett anslag på 270,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühliska samskolan.

22 dec. 1925 och 15 febr. 1926 till lärarinnorna vid Sofi Almqvists samskola, Palmgrenska samskolan och Whitlockska samskolan samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

### Stockholms samgymnasium.

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1926<sup>1)</sup>.*

Stockholms samgymnasium, som tillkom år 1902, har sina lokaler i huset Odengatan 41.

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 22 dec. 1925 och 15 febr. 1926 samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

### Beskowska skolan.

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1926<sup>1)</sup>.*

Beskowska skolan inrättades år 1867 och inflyttade år 1887 i eget hus, Engelbrektsgatan 9.

Dyrtidshjälp utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921, 22 dec. 1925 och 15 febr. 1926 samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

### Grevesmühliska samskolan.

(Jfr sid. 266.)

*Stadens bidrag år 1926: högst 19,800 kr.; dessutom extra bidrag, för år 1926: c:a 4,000 kr. (jfr not 2 å föreg. sid.). Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för år 1926<sup>1)</sup>.*

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folkskola. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningsskola, som 1905 ombildades till 3-klassig realskola. Skolans rektor erhöll 1908 rätt att anställa realskolexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 6:e klass. Skolans lokaler äro fördelade på två håll, Brunnsgratan 13 och Malmskillnadsgatan 56—58.

Stadens ordinarie bidrag utgår dels med högst 15,000 kr. att användas till stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes, som förfoga över särskilda donationsfonder — åt vilken beredes friplats vid skolan, dels med enahanda belopp, som av statsverket för året beviljats till skolans allmänna verksamhet, dock högst 4,800 kr., under villkor att sistnämnda belopp skall utbetalas å samma tider som statens motsvarande bidrag samt att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoledirektionen bestämmer.

<sup>1)</sup> Se noten å vidstående spalt.



Vidare utgår för år 1926, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och 22 dec. 1925, till skolan i dess egenskap av enskild mellanskola ett ytterligare kommunalt bidrag (beräknat till c:a 4,000 kr.), motsvarande 20 % av det belopp, som av statsmedel skall utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarinnepersonalen vid skolan (jfr ovan under högre flickskolor).

Slutligen utgår jämväl till lärarinnepersonalen vid Grevesmühliska samskolan (enl. stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. och 22 dec. 1921 samt 22 dec. 1925 och 15 febr. 1926) kommunal dyrtidshjälp för år 1926 efter enahanda grunder, som gälla beträffande högre flickskolor (se ovan), dock med den begränsningen, att dyrtidshjälpen skall utgå med endast  $\frac{1}{2}$  av det belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande vid tillämpning av dessa grunder.

Skolan åtnjuter även statsbidrag.

### Första dövmstumskoldistriktet.

*Stadens bidrag år 1926: 53,722 kr.*

Lagen den 31 maj 1889 ang. dövmstumundervisningen (med ändring den 14 juni 1918) indelar riket för dövmstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 266). § 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för undervisning, lärares avlön, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i övrigt för skolan erfordras skall bestridas av skoldistriktet. Stadens bidrag utgår för år 1926 efter 12,24 öre per invånare. Från föräldrar, som icke äro medellösa, äger staden rätt att uppbära ersättning, beräknad efter 150 kr. per barn och år.

Första distriktets skola är belägen vid Manilla å Djurgården. Manilla dövmstumskola leder sitt ursprung från allmänna institutet för dövmstamma och blinda, som inrättades år 1809 och 1812 förlades till Manilla. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes år 1864. Sedan år 1879, då avdelningen för blinda utskildes från institutet, har detsamma uteslutande varit avsett för dövmstamma. År 1894 omorganiserades dövmstuminstitutet, som därtill mottagit dövmstamma från hela landet, i enlighet med 1889 års lagstiftning till dövmstumskola för första skoldistriktet. Skolan har f. n. plats för 120 elever. Statsbidrag utgår med 250 kr. per år för varje elev, som åtnjuter underhåll vid skolan. För annan elev utgår statsbidraget med 125 kr. per år.

### Stockholms högskola.

(Jfr sid. 262.)

*Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning för år 1926: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan). Bidrag till avlön under år 1926 av professorerna vid Stockholms högskola: 66,650 kr. Bidrag till dyrtidstillägg för år 1926 åt högskolans professorer: 35,000 kr.*

*Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1926: 3,900 kr. (jfr nedan).*

**Understödda institutioner.**

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 inskrevos de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina). Högskolan är inrymd i egen byggnad, Drottninggatan 118. Antalet studerande vid högskolan utgjorde höstterminen 1925 1,233.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 dec. 1924 under tioårsperioden 1925—1934 med det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras för avdelningens vidmakthållande, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämnden granskat statförslag; att med avseende å beräkning av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nyssnämnda avdelning; att, därest vid avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall till drätselnämnden redovisas, dock att därest brist något år under tioårsperioden uppkommer å avdelningens av drätselnämnden vederbörligen godkända stat, till täckande av denna brist må tagas i anspråk de under samma tioårsperiod redovisade överskott, samt att, ehuru anslaget beviljas f. n. allenast för åren 1925—1934, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlön och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 22 dec. 1925



**Understödda institutioner.** Utgår vidare av kommunala medel för år 1926, utöver vad högskolan av egna medel kan disponera här för, dels ett bidrag av 66,650 kr. för beredande åt högskolans professorer av avlöningsförmåner i huvudsak motsvarande dem, som enligt vid 1925 års riksdag beslutad lönereglering tillkomma professorer vid statsuniversitetet, dels ock ett bidrag av 35,000 kr. för beredande åt högskolans professorer av dyrtidstillägg efter enahanda grunder, som äro eller kunna bliva fastställda i sådant avseende för motsvarande befattningshavare vid statsuniversitetet.

Den 15 dec. 1924 beslöt stadsfullmäktige därjämte utfasta sig att för tioårsperioden 1925—1934 bevilja högskolan ett bidrag å 25,000 kr. om året till täckande av de årliga merutgifter för högskolan, som bliva en följd av inflyttningen i den under uppförande varande nya byggnaden i kvarteret Bergsmannen större, att utgå från och med det år, under vilket högskolans stats- och rättsvetenskapliga samt humanistiska avdelningar inflyttat i densamma.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: anslag för år 1926 3,900 kr. De av Stockholms högskola upprättade meteorologiska stationerna ård f. n. tre till antalet och belägna i Vanadislund, vid Slussen och vid Skanstull. Anslag för ifrågasvarande ändamål har sedan år 1907 ställts till högskolans förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt injusteras och därefter korrekt skötas så, att fullgoda och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterialet; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

## Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 263.)

*Stadens bidrag år 1926: 13,000 kr.  
Till stipendier åt befattningshavare i stadens tjänst för studier vid institutet: 3,500 kr.*

På grund av det alltmer framträdande behovet av en läroanstalt för fackmässig utbildning å det socialpolitiska och det kommunala livets områden, där ordnade utbildningsmöjligheter förut saknats, samt för främjande av systematisk vetenskaplig verksamhet inom dessa områden, tog centralförbundet för socialt arbete (se sid. 300) år 1920 initiativ till inrättande av ett socialpo-

litiskt och kommunalt institut i Stockholm. Stockholms stadsfullmäktige beslöt den 18 okt. 1920 understödja institutets igångsättande och verksamhet (se nedan) samt anvisade lokaler för detsamma (Myntgatan 4). Sedan kungl. majt den 3 dec. 1920 fastställt institutets grundstadgar, kunde verksamheten börja i januari 1921. Nya grundstadgar fastställdes av kungl. majt den 13 okt. 1922.

Undervisningen vid institutet är av högskolenatur samt består av föreläsningar och seminarieövningar. Utbildningen omfattar minst ett läsår, fördelat på tre terminer. Arbetet är uppdelat på tre linjer, en socialpolitisk, en kommunal och en samhällsvetenskaplig. Dessutom finnes en avdelning för praktiskt socialt arbete, vilken kan genomgås i samband med någon av nämnda tre linjer. Inom var och en av dessa linjer kan examen avläggas. För inträde som elev äro inga särskilda kvalifikationsvillkor stipulerade utöver den allmänna mognad, som erfordras för att tillgodogöra sig undervisningen vid institutet. Elevavgiften utgår f. n. med 300 kr. för läsår. Institutets lärarkår består dels av vetenskapligt kvalificerade lärarkrafter från universitet och högskolor, dels och av teoretiskt kompetenta, praktiskt erfarna personer inom den socialpolitiska och kommunala förvaltningens skilda områden. Till institutets förfogande står det av centralförbundet för socialt arbete upprättade biblioteket (se sid. 300).

Stadens anslag för år 1926 utgår med 13,000 kr. såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande av institutets verksamhet. Dessutom har staden anslagit 3,500 kr. till stipendier åt befattningshavare i stadens tjänst för studier vid institutet. Fördelningen av dessa stipendier handhaves av stadskollegiet.

Förutom från Stockholms stad åtnjuta institutet understöd jämväl från andra städer samt från enskilda institutioner.

## Tekniska skolan.

(Jfr sid. 267.)

*Stadens bidrag år 1926: 7,500 kr.; tillfälligt anslag för första halvåret 1926: 22,200 kr.*

*Bidrag till dyrtidshjälp för första halvåret 1926 åt vid skolan anställda befattningshavare: 15,000 kr.*

Tekniska skolan leder sitt ursprung från en år 1844 inrättad enskild söndagsritskola för hantverkare, vilken året därefter övertogs av den för ändamålet särskilt stiftade svenska slöjdföreningen. Åren 1878—79 undergick skolan en genomgripande ombildning, varigenom dess verksamhet begränsades till den rent tekniska undervisningsområde; samtidigt fick skolan sitt nuvarande namn. En högre konstindustriell och en byggnadsyrkesskola inrättades; senare tillkom



en maskinyrkesskola. F. n. omfattar tekniska skolan dessutom en teknisk afton- och söndagskola och en teknisk skola för kvinnliga lärjungar. Sedan 1863—1864 års riksdag upplåtit fri tomt och såväl staten som staden lämnat byggnadsbidrag, uppfördes för skolans räkning en byggnad, Mästersamuelsgatan 44, varest skolan ännu är inrymd. Antalet elever utgör vårterminen 1926 1,030.

En omorganisation av tekniska skolan är avsedd att äga rum under den närmaste tiden. Enligt förslaget skola byggnadsyrkes- och maskinyrkesskolorna utbrytas och ombildas till en självständig läroanstalt av statlig karaktär. Staden har åtagit sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler åt denna anstalt.

Det ovannämnda bidraget å 7,500 kr. utgår tillsvidare, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande beloppet. Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 10,200 kr. till provisorisk lönereglering och 12,000 kr. till uppehållande av skolans verksamhet, motsvaras av ett statsanslag till enahanda belopp och ändamål.

Den 22 dec. 1921 beslöt stadsfullmäktige att med halva kostnaden bidraga till beredande åt befattningshavare vid tekniska skolan av dyrtidshjälp enligt de grunder, som i sådant avseende gälla för statens befattningshavare. För ändamålet har för första halvåret 1926 anvisats 15,000 kr.

Beträffande samtliga nu nämnda anslag gäller det förbehållet, att, därest den planerade omorganisationen av tekniska skolan kommer att träda i kraft under år 1926, anslagen skola utgå allenast för den tid, skolans verksamhet bedrivits i dess nuvarande organisationsform.

För budgetåret 1925/1926 åtnjuter skolan statsbidrag med 129,775 kr.

## Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 268.)

*Stadens bidrag år 1926: 102,050 kr.  
Extra anslag till dyrtidstillägg för år 1926 åt vissa skolans befattningshavare: 5,000 kr.*

Stockholms borgarskola grundades år 1836 av sällskapet Redliga förbundet. Sedan denna förening år 1841 blivit upplöst, övertogs skolan av det år 1842 stiftade sällskapet till befrämjande av Stockholms borgarskola. Borgarskolans ändamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bildningsarbete. År 1882 erhöll borgarskolan för första gången kommunalt anslag. I samband härmed omlades undervisningen efter en ny och utvidgad plan, varvid främmande språk och handelsämnen erhöles en dominerande ställning. Särskilt på sistnämnda område har skolan blivit en föregångare till de nya praktiska ung-

domsskolorna. Föreläsningstinstitutets tillvaro daterar sig även från denna tid.

Fr. o. m. den 1 juli 1924 har borgarskolans handelslinje övertagits av staden och förlagts under lärlings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning (jfr sid. 177 och 180).

Skolans expedition är belägen Brunnsgatan 13 och i övrigt bedrivs undervisningen i olika förhyrda lokaler, spridda över staden. Föreläsningar, konserter och kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag hållas i Minervasalen, Malmsskillnadsgatan 58 B och Viktoriasalen, Tunnelgatan 19. Stadsfullmäktige beslöt den 19 febr. 1923 tilldela borgarskolan den tillgängliga avkastningen å Forsgränska fonden (jfr ovan sid. 63) som bidrag till uppförande av en skolbyggnad å för ändamålet av staden upplåten tomt.

Av det förstnämnda bidraget utgår: 10,000 kr. till folkhögskolelinjen, 10,000 kr. till föreläsningsverksamheten, 10,000 kr. till kinematografiska föreläsningar, 11,950 kr. till tillfällig löneförbättring åt vid skolan anställda timlärare, 16,300 kr. till hyror och högst 10,800 kr. till förhyrande av hjälplokaler, 15,000 kr. till allmänna omkostnader samt högst 18,000 kr. till beredande av viss avgiftsnedsättning å språklinjen, att utgå i den mån sådan nedsättning icke kan åvägabringas utan att det ekonomiska resultatet av borgarskolans verksamhet i dess helhet visar sig medföra underskott för år 1926.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1922 erhåller skolan vidare kommunalt bidrag för beredande av dyrtidstillägg åt vissa skolans befattningshavare, att utgå om och i den mån tjänstenämnden kan finna skäligt. För ifrågasvarande ändamål har för år 1926 anvisats ett rörligt anslag av 5,000 kr.

Borgarskolan åtnjuter statsbidrag för sin föreläsningsverksamhet (kursföreläsningarna) och för skolans kinematografiska föreställningar med inledningsföredrag.

## Birkagårdens folkhögskola.

*Stadens bidrag år 1926: 10,000 kr.*

Skolan, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna därigenom, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongyrken under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Redan förut hade i Birkagården samlats ett avsevärt antal arbetare — män och kvinnor — i studiecirklar. Denna verksamhet har anslutits till folkhögskolan, som alltså består av två avdelningar: dagsskolan (med ettårig kurs) och aftonskolan. Genom samarbetet mellan de båda avdelningarna söker skolan göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med

**Understödda institutioner.**



**Understöddastutioner.** utöfvandet av sitt yrke förskaffa sig en bildning, motsvarande den, som kan erhållas vid en verklig folkhögskola. Skolan är belägen Karlbergsvägen 86 A.

Folkhögskolan är en gren av Birkagårdens sociala verksamhet, som omfattar en mångfald arbeten. Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av Birkagården och arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (se sid. 293), vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Vid vårterminens början 1926 räknade dagsskolan 33 elever och aftonskolan omkring 220, fördelade i ämnesgrupper med högst 20 elever i varje grupp.

Stadens bidrag utgår under villkor, att folkhögskolan skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning för folkhögskolans medel samt berättelse över dess verksamhet avlämnas till folkskoledirektionen.

Beträffande Birkagårdens verksamhet bland barn se nedan.

### Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

*Stadens bidrag år 1926: 3,300 kr. (varav 300 kr. hyresbidrag).*

Sällskapet underhåller tre småbarnsskolor, en å Östermalm (Grevtureg. 44), en för Jakobs och Johannes församlingar (Döbelnsg. 42) samt en i Sofia församling (Fjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att småbarnsskolornas verksamhet ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Sofia, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar (sammanslagt 5,450 kr.) jämte anslag från fattigvården till bespisning i Sofia småbarnsskola.

### Birkagårdens kindergarten samt lek- och arbetsstuga.

*Stadens bidrag år 1926: 7,500 kr. (jfr även sid. 309).*

I Birkagårdens kindergarten, fördelad på två avdelningar, Karlbergsvägen 76 och 86 B, mottagas under förmiddagarna barn under skolåldern, f. n. till ett antal av omkring 65. Barnen sysselsättes med handarbeten, slöjd, ordnade lekar och sångövningar, vistelse i fria luften och fri lek under uppsikt. De erhålla mjölk till medhavda smörgåsar. I lek- och arbetsstugan mottagas barnen i regel 3 gånger i veckan och undervisas i slöjd, sömnad och sång. För de yngre anordnas även s. k. lek- och läsaftnar med teckning, sång, lek m. m. I förbindelse med lek- och arbetsstugan är an-

ordnat ett s. k. *eftermiddagshem*, där barn mottagas 2½ timmar varje dag, och där de erhålla en måltid samt få syssla med läxläsning, slöjd och olika slag av handarbeten. I lek- och arbetsstugan mottagas f. n. cirka 30 gossar och 80 flickor samt i eftermiddagshemmet 70 gossar och 30 flickor. För att bereda barnen i kindergarten och eftermiddagshemmet landsvistelse under sommaren hava även inrättats sommarkolonier. — Beträffande *Birkagårdens barnkrubba*, som kan mottaga högst 25 barn i åldern 2-7 år, se sid. 309.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen äger bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning samt berättelse över verksamheten avlämnas till folkskoledirektionen.

### Årstalundens barnträdgård.

*Stadens bidrag år 1926: 2,300 kr.*

Årstalundens barnträdgård, som inrättades år 1918, mottager under förmiddagarna barn i åldern 4-7 år till ett antal av omkring 30, vilka sysselsättes med slöjd, handarbeten, gymnastik o. d. I förbindelse med barnträdgården finnes även en barnkrubbeavdelning med 12 å 13 barn.

Stadens bidrag utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att sedan räkenskaperna för året avslutats, berättelse över barnträdgårdens verksamhet och ekonomi lämnas direktionen. Årstalundens barnträdgård åtnjuter jämväl understöd från Högalids församling samt för barnkrubban från centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor (se sid. 309). Till barnkrubbarnas bespisning erhålles jämväl bidrag från församlingens fattigvårdsstyrelse.

### Svenska föreningen för dövas väl.

*Stadens bidrag år 1926 (till föreningens skola för döva småbarn): 3,000 kr.*

Svenska föreningen för dövas väl, som bildades år 1921, har till ändamål att på alla sätt beförda de lönghörda och dövas intressen.

I syfte att bereda döva barn under skolåldern den särskilda handledning, varav de för sin uppföstran äro i behov, har föreningen fr. o. m. hösten 1925 i Stockholm inrättat en skola för döva småbarn. (För hörselsvaga barn i skolåldern finnas sedan en del år tillbaka vid stadens folkskolor särskilda klassavdelningar; jfr sid. 162.)

Skolan för döva småbarn är till en början avsedd för ett 10-tal elever i åldern 4-8 år. Alla eleverna erhålla artikulationsundervisning m. m., varjämte de äldre få lära sig läsa och skriva. Undervisningen, som är tvåårig, skall fr. o. m. höstterminen 1926 pågå dagligen 4 timmar. Från skolan avgå de lönghörda barnen till folkskolans klasser för hörselsvaga och de



dövstumma barnen till dövstumskola. Skolans adress är Karlavägen 69.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skolan ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion samt att, sedan verksamheten för året avslutats, redovisning och berättelse över densamma avlämnas till folkskoledirektionen.

### Stockholms enskilda hantverkskola.

*Stadens bidrag år 1926: 5,500 kr.*

Denna skola, före år 1920 benämnd Stockholms norra yrkesskola, är tillkommen på enskilt initiativ medest på privat väg hop-samlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är treårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade lärlingar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning vid tekniska skolan. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelnsgatan 38 och dess skrädderiavdelning Frejgatan 25.

Stadens bidrag utgår för år 1926 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från fattigvårdsnämnden, samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 21 och att skolan ställes under inspektion av lärlings- och yrkesskolestyrelsen. Skolan åtnjuter även statsbidrag samt understöd från Johannes församling (1,000 kr.).

### Skolan för bokhantverk.

*Stadens bidrag år 1926: 5,000 kr.*

Skolan, ursprungligen benämnd yrkesskolan för bokhantverk, började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och omfattade därefter t. o. m. vårterminen 1913 tvååriga aftonkurser. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Skolan står sedan år 1920 under skolöverstyrelsens överinseende och åtnjuter statsbidrag för sin verksamhet. Samma år ändrades skolans namn till »Skolan för bokhantverk», varjämte heldagskurserna, som äro treåriga, numera benämnas »lärlingskurser». Undervisning meddelas numera i skolans lokal, Lilla Vattugatan 24, åt ett hundratal elever årligen.

Stadens bidrag utgår under förutsättning, att skolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som tillämpas för stadens skolor med motsvarande upp-

gift, samt i öfrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och att i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp, som de på enskild väg anskaffade; att skolans styrelse till lärlings- och yrkesskolestyrelsen av-giver redovisning för skolans medel, samt att styrelsen må äga tillsätta en inspektor över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Skolan åtnjuter även årliga understöd från stadens boktryckare.

### Stockholms frisörskola.

*Stadens bidrag år 1926: 2,500 kr.; till-fälligt bidrag för år 1926: 600 kr.*

Denna skola inrättades år 1899 med upp-gift att under fyraåriga kurser utbilda hos frisör-mästareföreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen. Skolans praktiska under-visning är förlagd till Rosenlunds älderdomshem och Fatbursgatan 12. Skolans adress är Brunke-bergsgatan 5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att under-visningen anordnas i huvudsak efter en av Stockholms folkskoledirektion angiven plan (innebärande bl. a. att undervisningen utsträcker sig att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan hålles öppen för lärlingar även hos mästare, som icke tillhöra frisörmästareföreningen, att an-talet elever utgör minst 20, att på annan väg anskaffas medel till minst samma belopp som sta-dens bidrag, samt att skolan underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen anser lämplig, varjämte årlig redogörelse för verksam-heten skall tillställas styrelsen. Utöver förut utgående bidrag har för år 1926 beviljats ett tillfälligt kommunalt bidrag av 600 kr. till för-bättring av inredningen i skolans lokal.

Skolan åtnjuter även bidrag av staten.

### Stockholms konditorskola.

*Stadens bidrag år 1926: 500 kr.*

Skolan, som är upprättad av Stockholms konditorförening, har till ändamål att åt elever, som fyllt 16 men ej 18 år och varit anställda minst 1½ år hos konditormästare, företrädesvis hos sådana som tillhöra konditorföreningen, med-dela undervisning i det praktiska arbetet inom den dekorativa och konstnärliga grenen av yrket. Skolan började sin verksamhet i januari 1925 och består av en tvåårig kurs med grundläg-gande utbildning samt en ettårig frivillig på-byggnadskurs. Undervisningen pågår under tiden 15 jan.—29 april samt 5 sept.—30 nov. med 6 timmar i veckan, förlagda till kl. 6—9 e. m. Antalet elever utgör vårterminen 1926 20. Sko-lans lokaler äro inrymda i hantverksinstitutet, Nytorsgatan 17, 3 tr. Skolans postadress är: skolföreståndaren, konditor A. Olson, Strand-vägen 7 B.



**Understöddal-  
in-  
stitu-  
tioner.** Stadens bidrag utgår under villkor, att skolestöddal-  
in-  
stitu-  
tioner. och yrkesskolestyrelsen föreskriver.  
Till verksamheten utgår jämväl statsbidrag med 800 kr.

**Johanna Brunssons vävskola.**  
*Stadens bidrag år 1926: högst 3,000 kr.*

Johanna Brunssons vävskola, som år 1873 grundades i Dalsland och år 1899 överflyttades till Stockholm, har till huvudsyfte att utbilda vävnareslärarinnor och yrkesutövare. I skolans uppgift ingår därjämte att meddela undervisning åt ungdom å lärlings- och yrkesskolestadiet. Verksamheten omfattar dels praktisk undervisning i form av lärlings- och yrkeskurser av 13 veckors längd med 7 timmars daglig undervisning ävensom kortare kurser i hemvävning, dels och teoretiska vävkurser, växtfärgningskurser och föreläsningskurser. Antalet elever utgör vårterminen 1926 91. Skolans adress är Kungsgatan 70. 2 tr.

Med hänsyn till att motsvarande undervisning icke förekommer vid stadens anstalter för yrkesundervisning, har skolan för år 1926 erhållit kommunalt bidrag till sin verksamhet. Bidraget, högst 3,000 kr., utgår med 80 kr. för varje i Stockholm mantalsskriven elev, som genomgått lärlings- eller yrkeskurs, med 25 kr. för varje sådan elev, som genomgått 4 veckors ämneskurs i vävnareslärar samt med 50 kr. för varje sådan elev, som genomgått dylik kurs i 8 veckor. För stadens bidrag gäller dessutom som villkor, att skolan underkastar sig den kontroll, som lärlings- och yrkesskolestyrelsen föreskriver.

Skolan åtnjuter jämväl statsbidrag.

**Fredrika-Bremer-förbundets  
kvinnliga högre yrkesskola.**  
*Stadens bidrag år 1926: 5,000 kr.; dess-  
utom 600 kr. (se nedan).*

Detta förbund, som stiftades år 1884, vill samla svenska kvinnor till gemensamt samhällsarbete, beförda deras duglighet och känsla av ansvar såsom medborgare, uppfostrare och arbetare inom olika områden samt verka för förbättrande av kvinnans ställning i hem, samhälle och stat. Förbundet har bl. a. inrättat en *skola för kvinnlig yrkesutbildning* i beklädnadsbranschen (Norrländsgatan 20) för danande av yrkesskolelärarinnor och arbetsledare.

Stadens bidrag utgår till nämnda skola för kvinnlig yrkesutbildning under villkor, att vid skolan beredas två friplatser och två elevplatser med halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande, i Stockholm mantalsskrivna elever och till vilka företrädare bör givas åt lärjungar, som genomgått någon av Stockholms stads kläd-sömnadsskolor, att skolan skall vara underkastad lärlings- och yrkesskolestyrelsens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till styrelsen.

Förutom nu nämnda bidrag åtnjuter skolan för år 1926 ett anslag av 600 kr. av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmodrar (se nästa sida).

Till skolan utgår dessutom statsbidrag.

**Södra kristliga föreningen av unga  
kvinnor.**

*Stadens bidrag år 1926: 11,800 kr.*

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland industriarbeterskor samt andra unga kvinnor å Södermalm och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och ideellt föreningsarbete, omfattande studiekurser i språk, undervisning i handarbete, klädsömnad och sång, gymnastikövningar, bibelstudier, allmänbildande och religiösa föredrag, samkväm, barn- och ungdomsarbete m. m., dels även genom direkt sociala företag, såsom husmodersskola, matlagningskurser, inackorderingshem (i mindre skala), vilohem å landet etc. Föreningens adress är Nytorrgatan 11. Eventuellt kommer verksamheten fr. o. m. den 1 okt. 1926 att delvis överflyttas till den av föreningen år 1925 inköpta fastigheten Skånegatan 63.

Av anslaget utgår 9,000 kr. till den av föreningen upprättade husmodersskolan, numera kallad »Södra K. F. U. K:s skola för husligt arbete». Denna är fr. o. m. hösten 1919 omorganiserad och anordnad som enskild lärlings- och yrkesskola i enlighet med av kungl. maj:t meddelade bestämmelser. Den omfattar tre olika slag av kurser: 1) *lärlingskurser*, med två kurser per år, vardera omfattande 30 veckor, 2) *hushållsskola*, med två kurser per år, vardera omfattande 18 å 20 veckor, 3) *särskilda kurser för äldre i husligt arbete*, omfattande 1, 2 eller högst 3 månader, med valfria ämnen. Praktisk undervisning meddelas i allt vad till ett hems skötsel hör, såsom matlagning, bakning, tvätt och sömnad m. m., samt teoretisk undervisning i födoämneslära, hälsovård och medborgarkunskap m. fl. ämnen. Avgiften för lärlingskursen, däri inberäknade fria måltider under arbetstiden, utgår med 250 kr. I hushållsskolan upptages en kursavgift av 100 kr. och i kurserna för äldre i husligt arbete en kursavgift av 50 å 100 kr., vartill kommer avgift för kosten. Mindre bemedlade och medellösa elever kunna erhålla nedsättning i eller befrielse från dessa kursavgifter. För elever i lärlingskursen kan statsbidrag erhållas med 70—105 kr. I skolhemmet mottagas, så långt utrymmet medgiver, sådana elever, som under skoltiden ej kunna bo i sina hem. Hushållsskolan, som är belägen Kocksgatan 47, är avsedd för minst 24 elever.

Av stadens bidrag äro vidare anvisade högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje kurs i matlagning och bakning för industriarbeterskor och eventuellt andra kvinnliga yrkesgrupper, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överens-



stämmelse med en i föreningens skrivelse till fullmäktige den 30 dec. 1913 angiven plan. Återstående 800 kr. utgå till föreningens ovannämnda allmänna verksamhet. För samtliga stadens anslag är föreskrivet som villkor, att lärings- och yrkesskolestyrelsen äger över den avsedda verksamheten utöva den kontroll, styrelsen kan finna lämplig samt att föreningen ärligen till styrelsen avlämnar ekonomisk och annan redogörelse över den av föreningen bedrivna verksamheten.

### Skolkökslärarinnornas förenings husmoderskurser.

*Stadens bidrag år 1926: 3,000 kr.*

Stockholms lokalavdelning av »Svenska skolkökslärarinnornas förening» tillsatte år 1908 en kommitté för anordnande av matlagningskurser för husmodrar. Denna kommitté anskaffade på enskild väg erforderliga medel och anordnade olika kurser, dels för fullständigt obemedlade en kostnadsfri kurs, dels för mera bemedlade en kurs, där deltagarna själva fingo betala ingredienserna, dels slutligen för husmodrar, som ej hade tillfälle genomgå matlagningskurs, demonstrationskurser. Kurserna anordnades i en av kommittén förhård lokal i centralsaluhallen, det s. k. »husmoderskursernas kök». Vidare upprättades en rådgörningsbyrå, som stod till husmodrarnas tjänst. Under åren 1918 och 1919 åtnjöt kommittén dessutom anslag av stadsfullmäktige för att direkt i hemmen meddela undervisning åt husmodrar genom en hemkonsulent.

Kommittén för matlagningskurser för husmodrar upphörde den 1 juli 1920. Med anledning härav uppdrog föreningen åt sin styrelse att fortsätta den av kommittén bedrivna verksamheten. Arbetet vid husmoderskurserna fortgår även f. n. efter ungefär samma plan som förut.

Fr. o. m. år 1920 har stadens bidragsgivande verksamhet å detta område (jfr även föreningen för rationell hushållning, sid. 292) centraliserats, så till vida att lärings- och yrkesskolestyrelsen erhållit ett årligt anslag, fr. o. m. år 1925 uppgående till 19,000 kr., avsett för »upplysningsverksamhet bland husmodrar», vilket anslag lärings- och yrkesskolestyrelsen äger att fördela mellan de organisationer, som äro kompetenta och villiga att utöva sådan verksamhet, i den mån detta finnes lämpligt efter prövning av planer och kostnadsförslag, som före varje termins början ingivas till styrelsen. Av detta anslag utgår följaktligen numera även stadens bidrag till skolkökslärarinnornas förenings husmoderskurser.

### Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

*Stadens bidrag år 1926: 14,000 kr. (jfr även sid. 309).*

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla eller på annat sätt främja tillkomsten

av husmodersskolor i Stockholm, avsedda för unga flickor, som genomgått fullständig folkskolekurs och fortsättningsskola. Husmodersskolorna avse att, i överensstämmelse med av kungl. maj:t fastställt reglemente, under tio månaders kurs bibringa eleverna grunderna husligt arbete och barnavård. Föreningens husmodersskola i Sofia församling har nedlagts under år 1920, varför föreningen numera äger endast en skola: *Maria husmodersskola*, Långholmsgatan 16 B, avsedd för 100 elever samt med barnkrubba för 45 barn och barnavårn för 30 i skolåldern varande barn. Skolan mottager även ett antal matgäster till lunch och middag. På skolans avdelning för spädbarnsvård emottagas för dagvård 15 barn och på kindergartenavdelningen 30 barn. Ett barnavårn öppnades hösten 1923. För vart och ett av barnen betalar fattigvårdsnämnden 40 öre per dag (jfr nedan sid. 309).

Stadens bidrag utgår under villkor, att föreningen till lärings- och yrkesskolestyrelsen avlämnar plan för undervisningen, att den av föreningen anordnade skolan är underkastad den kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till lärings- och yrkesskolestyrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och en berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte statsbidrag samt anslag från Högalds församling (2,500 kr.).

Skolan står under kontroll av skolöverstyrelsen, som tillsatt inspektris.

### Elsa Philips husmodersskolas kokerskekurser.

*Stadens bidrag år 1926: 1,200 kr.*

Kurserna avse att tillgodose behovet av yrkes- och arbetskraft vid utspisning i större skala vid inrättningar och anstalter och hållas en under vår- och en under höstterminen, vardera av fyra månaders längd, med 6 å 12 elever i varje kurs.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje sådan kurs under villkor, att avgiften för elev och kurs utgår högst 200 kr., att lärings- och yrkesskolestyrelsen äger att utse tre frielever vid vardera kursen, att kurserna äro underkastade den kontroll, lärings- och yrkesskolestyrelsen bestämmer, samt att sammandrag av kursernas räkenskaper ärligen lämnas till samma styrelse.

### Stadsmissionens lanthem och hus- modersskola vid Edesta.

*Stadens bidrag år 1926: högst 5,000 kr.*

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km. från Mölnbo station. Dess uppgift är »att till kristlig uppfostran och vård samt utbildning i husliga sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och



**Understödda institutioner.** andra lantliga göromål från fattiga hem i Stockholm mottaga — företrädesvis efter slutad skolgång — flickor, som antingen fått sin uppfostran vanvårdad eller äro värlösa och stå i fara att gå under, om de ej omhändertagas. Antalet elever utgör f. n. 20.

Stadens bidrag utgår efter lärlings- och yrkesskolestyrelsens prövning under villkor: att antalet medellösa, i Stockholm mantalsskrivna elever i den med lanthemmet förenade husmodersskolan under året utgör minst 15, att fattigvårds- och barnavårdsnämnderna äga vid hemmet disponera resp. 4 och 5 platser, att hemmets verksamhet underkastas den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att revisions- och årsberättelser för hemmet skola avlämnas till lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

### Föreningen Engelbrekts barnkrubba och husmodersskola.

*Stadens bidrag år 1926: 10,000 kr. (jfr även sid. 309).*

År 1900 tillkom på enskilt initiativ en förening med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora församlings västra del upprätta och vidmakthålla en barnkrubba. År 1909 erhöll krubban lokaler i egen, på stadens tomt uppförd fastighet, Valhallavägen 9. År 1914 började vid krubban anordnas kurser i husliga sysslor och barnavård. Fr. o. m. höstterminen 1920 är husmodersskolan ombildad till enskild lärlingsskola i husligt arbete och barnavård i enlighet med 1918 års lagstiftning samt åtnjuter statsunderstöd enligt k. kung. den 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning. Skolan mottager f. n. intill 50 elever.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till styrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och berättelse över föreningens verksamhet.

### Föreningen för rationell hushållning.

*Stadens bidrag år 1926: 6,500 kr.*

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka för rationell hushållning i stockholmshemmen genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behöfliga och användbara förbrukningsartiklar, befordra tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådfrågningsbyrå, Västmannagatan 4, vilken hålles öppen alla dagar kl. 12—2. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsgöromål. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmödrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap, och där demonstreras även användningen av utställda praktiska redskap och apparater, såsom sparugnar, koklådor m. m. Å rådfrågningsbyrån anordnas 2 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering samt sömnad med fritt tillträde för föreningsmedlemmarna. Vissa praktiska kurser i matlagning m. m. hava även varit förlagda till skolkök i stadens folkskolor. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar kortare kurser i sömnad, strykning och andra herrarbeten, vidare i praktisk och överskådlig bokföring av hemmets inkomster och utgifter samt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor. Tillsammans med kooperativa förbundet utger föreningen en årsbok »Hem och hushåll». Årsavgiften för föreningens medlemmar är tre kronor (för vilken avgift även föreningens årsbok erhålles). Ständig ledamotsavgift är minst 50 kronor.

Stadens bidrag till föreningens verksamhet utgår av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmödrar (se ovan sid. 291).

### Stockholms arbetarinstitut.

(Jfr sid. 268.)

*Stadens bidrag år 1926: 12,000 kr.*

Stockholms arbetarinstitut, som stiftades år 1880 av med. dir. Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom populärvetenskapliga föreläsningskurser meddela kunskaper och bibringa en tidsenlig bildning åt män och kvinnor av alla samhällsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppväxtåren». Stadgar för arbetarinstitutsföreningen, av föreningen antagna den 11 april 1915, godkändes av stadsfullmäktige den 17 maj 1915. Institutet söker nå sitt syfte genom föreläsningskurser, fördelade på varje veckodag september—april. Ett folkbibliotek, numera förvalt av folkbildningsförbundet (se nedan), jämte läsrum finnes i institutets lokaler, Klara norra kyrkogata 8. Institutet har därjämte sedan år 1911 en filial vid Värtan.

Institutet åtnjuter jämväl statsbidrag.

### Södermalms arbetarinstitut.

*Stadens bidrag år 1926: 2,500 kr.*

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorpgatan 28, stiftades år 1895 och har i likhet



med Stockholms arbetarinstitut till uppgift att anordna populärvetenskapliga föreläsningar; det anordnar därjämte musikaftnar.

Institutet åtnjuter även statsbidrag.

### Stockholms arbetareförening.

*Stadens bidrag år 1926: 3,000 kr.*

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte »att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som kan genom praktiska åtgärder främja arbetarklassens bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende». Den anordnar föreläsningkurser och samkväm, håller läsrum och bibliotek (med cirka 3,000 band) i föreningens lokal, Teknologgatan 5, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt har en understödsförening för sina medlemmar, understöder en avdelning för beklädning av fattiga barn och utdelar premier för hemslöjd. Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar, under villkor att föreningen själv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av föreläsningssal.

Föreningen åtnjuter jämväl statsbidrag.

### Pedagogiska lärokursen.

*Stadens bidrag år 1926: 1,500 kr.*

Denna kurs, som inrättades år 1890, förstås av en styrelse, som varje lästermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm.

### Arbetarnes bildningsförbunds

#### Stockholmsavdelning.

*Stadens bidrag år 1926: 15,550 kr.*

I syfte att centralisera och fördjupa den bildningsverksamhet, som under den svenska arbetarrörelsens tidigare år vuxit fram på skilda håll inom densamma, bildades år 1912 »Arbetarnes bildningsförbund (A. B. F.)», riksförbund för biblioteks- och föreläsningsverksamhet.

Nämnda organisation, som utgör en sammanslutning av numera 20 fackliga, politiska, kooperativa och kulturella riksorganisationer inom den svenska arbetarrörelsen med tillsammans omkring 934,000 medlemmar, har till uppgift att organisera biblioteks- och föreläsningsverksamhet inom arbetarrörelsen, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningkurser. A. B. F:s centralbyrå är förlagd till centralposthuset, Stockholm.

Till Stockholmsavdelningen äro kollektivt anslutna fackföreningar, kvinnoklubbar, ungdomsklubbar och Verdandiloger, för närvarande i alldeles 100 till antalet. Var och en av dessa sammanslutningar lämnar ett årligt bidrag till avdelningen, beräknat efter 25 öre per medlem, dock med en maximigräns av 500 kr. per ansluten organisation.

I överensstämmelse med A. B. F:s stadgar för lokala avdelningar har Stockholmsavdelningen till uppgift:

1) att bereda sina medlemmar tillfälle till förvärvande av kunskaper i sådana ämnen, som främja arbetarorganisationernas strävanden, och främst arbetarrörelsens medel och mål;

2) att förvalta och arbeta för ett bibliotek, vilket i första hand skall stå till cirklarnas och medlemmarnas förfogande;

3) att genom föreningsstudieledarna och studiesällskapen samla anslutna föreningsstudieintresserade medlemmar till cirklar och kurser samt bistå dessa med att anskaffa studieplaner, lärare och lokaler etc.;

4) att anordna föreläsningar samt förmedla föreläsare och medverkande till de anslutna föreningarna;

5) att verka för musiebesök, sång-, musik- och gymnastikövningar samt i övrigt stödja arbetarnas bildningssträvanden.

Den 1 jan. 1926 hade Stockholmsavdelningen 170 studiecirklar i arbete. Vid samma tidpunkt omfattade biblioteket 4,400 band.

En studiecirkel inom Stockholmsavdelningen utger Studiekamraten, tidning för det fria och frivilliga bildningsarbetet.

Avdelningen är delaktig i Birkagårdens folkhögskola (se sid. 287) och i S. S. U. H:s folkhögskola (Söderskolan).

Stockholmsavdelningens expedition och bibliotek äro inrymda i »Studiehemmet», Drottninggatan 88.

Avdelningen har därjämte 5 sektioner i förstäderna (Enskede-, Älvsjö-, södra förstädernas, Bromma- och Värtasektionerna). Dessa sektioner äro avsedda att utgöra centraler för bildningsverksamheten bland arbetarna i förstäderna med i huvudsak samma arbetsuppgifter, som avdelningens centrala ledning har för staden i dess helhet.

Stadens bidrag utgår med 12,925 kr. till avdelningens allmänna verksamhet, med högst 2,125 kr. till avdelningens sektioner i förstäderna samt med 500 kr. till bokinköp och inbindning för ett bibliotek i Älvsjö. Anslaget till sektionerna i förstäderna utgår efter redovisning allt efter omfattningen av den verksamhet, som utföres av vederbörande sektion, med 3 kr. per studiecirkel, dock högst 300 kr., och med 5 kr. per offentlig föreläsning, dock högst 125 kr. Bidraget till upprättande av ett bibliotek i Älvsjö utgår under villkor, att inköpen ske i samråd med stadsbibliotekarien, att biblioteket hålles tillgängligt för allmänheten på samma villkor som för studiecirkelmedlemmarna samt att detsamma, så snart stadsbiblioteket upprättar egen filial i Älvsjö, överlämnas till denna.

### Bromma föreläsningssförening.

*Stadens bidrag år 1926: 600 kr.*

Stadens bidrag utgår under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsbidrag för nämnda år



**Understödda in-stitutioner.** eller detta nedsättes under 500 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 6 till 5, samt att föreningen vid utövandet av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig. Statsbidrag för 1925: 450 kr.

### Sånga församlings skolråd.

*Stadens bidrag år 1926: 600 kr.*

Enligt drätselnämndens andra avdelnings beslut den 5 okt. 1904 skall staden årligen med 600 kr. bidraga till kostnaderna för en folkskola vid Stenhamra, så länge där bedrivs stenhuggeri för stadens räkning, dock högst i 25 år.

### Sånga-Stenhamra föreläsningss-förening.

*Stadens bidrag år 1926: 125 kr.*

Bidraget utgår under villkor, att, om föreningen för nämnda år ej erhåller bidrag av staten eller detta nedsättes under 250 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas till hälften av statsbidraget, att föreningens föreläsningar huvudsakligen hållas i nya skolhuset vid Stenhamra samt att föreningen vid sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, gatunämnden kan finna lämplig.

Statsbidrag för 1925: 250 kr.

### Botkyrka föreläsningss-förening.

*Stadens bidrag år 1926: 250 kr.*

Bidraget utgår under villkor, att föreningens verksamhet vid Norsborg skall vara underkastad de bestämmelser, industriverksstyrelsen kan finna lämpliga.

Statsbidrag för 1925: 500 kr.

### Untraklubben.

*Stadens bidrag år 1926: 250 kr.*

»Untraklubben» är en sammanslutning av personal vid elektricitetsverkets kraftstation i Dalälven, Untraverket (se sid. 203, 204). Besöksklubben ändamål, styrelse m. m. se nedan sid. 374.

Stadens anslag utgår som bidrag till av klubben anordnade föredrag och konserter samt till hjälp för prenumeration å tidskrifter. Industriverksstyrelsen övervakar anslaget användning.

### Folkbildningsförbundet.

*Stadens bidrag år 1926: 46,000 kr.; dessutom för år 1926 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 20,000 kr.*

Folkbildningsförbundet, som bildades år 1903, arbetar på trenne byråer under gemensam överstyrelse, nämligen: 1) *bokförmedlingsbyrå*, som tillhandagår folkbibliotek med förmedling vid bokinköp samt råd och upplysningar i alla

till folkbiblioteks-rörelsen hörande frågor och ut-  
hyr vandringsbibliotek, 2) *föreläsningssbyrå*, som förmedlar föreläsningar, uthyr ljusbilder etc. samt 3) *avdelningen för folkbiblioteket* i Stockholm. Förbundet har självt upprättat tre bibliotek i Stockholm (Johannes, Katarina, Maria) samt övertagit förvaltningen av arbetarinstitutionens bibliotek. Bokbeståndet utgjorde vid 1925 års slut 38,618 band och antalet boklån uppgick 1925 till 227,570. Förbundets expedition är belägen Norrlandsgatan 17.

De av förbundet upprättade biblioteken (däremot icke arbetarinstitutionens bibliotek) torde komma att införlivas med det blivande stadsbiblioteket.

Folkbildningsförbundet åtnjuter jämväl statsbidrag.

### Stockholms arbetarbiblioteks-förbund.

*Stadens bidrag år 1926: 30,000 kr.; dessutom för år 1926 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 10,000 kr.*

Förbundet bildades år 1891 med syfte »att upprätta och ytterligare utvidga för huvudstadens arbetare avsett arbetarbibliotek med läsrum». År 1892 öppnades biblioteket med 400 band vid Svartmangatan, därifrån det samma 1897 flyttades till Norrmalm, samtidigt med att en avdelning öppnades på Söder. Biblioteket har bildats genom sammanslagning av föreningsars bokförråd samt genom gåvor och inköp. De till förbundet anslutna föreningarna (vid 1925 års slut 113 med över 35,000 medlemmar) äga biblioteket, som förvaltas av en styrelse på sju personer. Förbundets bokförråd uppgår nu till 49,000 band, fördelade på centralbiblioteket, Barnhusgatan 14, södra biblioteket, Bangårdsgatan 4, samt ett mindre filialbibliotek, Ekstigen 1, Aspunden. Centralbiblioteket är öppet oktober—april vardagar 3—8 e. m. (lördagar 1—6); södra biblioteket oktober—april vardagar 4—8 e. m. (lördagar 2—6). Under maj—september hållas biblioteken öppna: centralbiblioteket måndag—fredag 3—7, lördag 1—5 e. m. och södra biblioteket måndag—fredag 4—7, lördag 3—6 e. m. Antalet boklån uppgick under år 1925 till 138,724.

Förbundets bibliotek torde komma att införlivas med det blivande stadsbiblioteket.

### Stockholms läsesalong.

*Stadens bidrag år 1926: 3,500 kr.; dessutom för år 1926 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 2,500 kr.*

År 1866 grundades genom bidrag av enskilda personer »Läsesalong för damer», som några år senare blev tillgänglig även för män. År 1884 inflyttade läsesalongen i Beridarebangatan 25. F. n. är den inrymd i Arsenalsgatan 1, där den hålles tillgänglig vardagar 10 f. m.—9 e. m. samt sön- och helgdagar 2—9,30 e. m. Expe-



ditionen för boklån hålles öppen vardagar 12—8 e. m. Där erbjödes tillfälle till läsning på stället av en rikhaltig samling in- och utländska tidningar och tidskrifter ävensom hemlän ur en boksamling av cirka 24,000 band. De besökandes antal uppgick under 1925 till 20,543 personer. Bidraget utgår till hyra och anskaffande av in- och utländska tidningar och tidskrifter. Läsosalongens boksamling har på vissa villkor erbjudits det blivande stadsbiblioteket.

### **Pedagogiska biblioteket i Stockholm.**

*Stadens bidrag år 1926: 2,300 kr.*

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som t. o. m. år 1918 utsåg bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. maj:t fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket under inseende av skolöverstyrelsen, som även utser bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu 43,787 nummer, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m., och är avsett såväl för utlåning för begagnande på stället. Det är beläget Eriksbergsgatan 8 A (Whitlockska samskolans byggnad) och hålles öppet 1 september — 15 juni helgfria dagar 11,30—12,30 samt 6,30—8,30 e. m. Antalet besök uppgick år 1925 till 3,024 och antalet hemlän till 3,790, fördelade på omkring 480 låntagare.

Stadens bidrag utgår under villkor, att bibliotekets verksamhet skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer, samt att årsberättelse över dess verksamhet och ekonomi skall till direktionen överlämnas.

Biblioteket åtnjuter även statsbidrag.

### **Svenska skolmuseet.**

*Stadens bidrag år 1926: 1,200 kr.*

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, vilken förening alltjämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisningsmateriel, genom förmedling av sådan materiel och genom upplysningsverksamhet på hithörande område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran såväl i folkskolorna som vid högre allmänna läroverk och högre flickskolor.

Museet har sedan åtskilliga år tillbaka anordnat en permanent utställning av undervisningsmateriel i för ändamålet förhyrda lokaler (jfr nedan). Under de senare åren hava vidare anordnats pedagogiska utbildningskurser i anslutning till demonstrationer av materiel och sedan år 1917 har skolmuseet som en ny gren av sin verksamhet upptagit anordnande och förmedlande av skiotikon- och kinematografiska föreläsningar (jfr ovan sid. 162). Den 1 juli 1925 avflyttade

museet från sin dittillsvarande lokal, och dess samlingar hava tills vidare magasinrats, intill dess de under hösten 1926 kunna inflyttas i de lokaler, vilka då komma att upplåtas för museet i statens nya ämbetsverksbyggnad i kv. Murmästaren å Kungsholmen. Under tiden uppehålls museets verksamhet medelst tillfälliga utställningar och demonstrationer samt förmedling av skolkinematografiska föreläsningar.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoleledningen äger utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoleledningen.

Svenska skolmuseet åtnjuter dessutom bidrag av staten, av Sveriges allmänna folkskollärareförening samt av flick- och samskoleföreningen.

### **Föreningen Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.**

(Jfr sid. 268.)

*Stadens bidrag år 1926: 24,000 kr.*

Biblioteket, som tillkom hösten 1911 på initiativ av fl. dr Valfrid Palmgren Munch-Petersen och enbart genom frivilliga bidrag, är beläget Drottninggatan 65, 1 tr., och tillgängligt: vardagar oktober—mars 1—8 e. m., april—september 2,30—8 e. m., söndagar 1—4 e. m. Tiden 20 juli—20 augusti är biblioteket stängt. Bokbeståndet utgjorde vid 1926 års ingång 8,322 band. Antalet boklån under år 1925 uppgick till 45,048 och antalet besök till 62,171. När Stockholms kommunala biblioteksväsen ordnats, skall enligt stadgarna biblioteket som gåva överlämnas till staden.

Bidraget utgår för år 1926 under villkor, att staden berättigas utse två ledamöter i föreningens styrelse jämte en revisor och en revisorssuppleant, ävensom att föreningen, därest dess verksamhet skulle upphöra, innan ett stadsbibliotek kommit till stånd, även då skall till staden överlämna sitt bibliotek.

### **Bromma församlings folkbibliotek.**

*Stadens bidrag år 1926: 600 kr.*

Rörande bibliotekets organisation och förhållanden i övrigt se sid. 344.

### **Dövstumföreningen i Stockholm.**

*Stadens bidrag år 1926: 500 kr.*

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstumma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.



**Understödda in-stitutioner.** Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga (Jakobsgratan 22 A). Biblioteket omfattar f. n. 602 band.

För anordnande av lärokurer och föreläsningar erhåller föreningen bidrag från staten och från första dörvstumskoldistriktets styrelse.

### Svenska dörvstumläraresällskapet.

*Stadens bidrag år 1926: 200 kr.*

Svenska dörvstumläraresällskapet, som stiftades år 1877 av lärare vid Manila dörvstuminstitut, har till ändamål att främja dörvstumundervisningen i Sverige, att arbeta för enhet och god anda inom lärarkåren samt för förbättring av lärarens och den dörvstums ställning i allmänhet. Sällskapet har kretsavdelningar inom vart och ett av landets sju dörvstumskoldistrikt. I spetsen för sällskapet står en centralstyrelse av sju medlemmar, en för varje krets. Av sällskapet utgives under samarbete med Norges och Danmarks dörvstumslärare »Nordisk tidskrift för dörvstumskolan», som utkommer en gång i månaden, samt av sällskapet ensamt »Nyttidning för Sveriges dörvstummor», med i regel 20 nummer årligen.

Stadens bidrag, som är avsett att ställas under skolöverstyrelsens förvaltning och användas till anskaffande av för dörvstummor fattbar litteratur, utgår under förutsättning, att sällskapet härfor jämväl erhåller statsbidrag.

För budgetåret 1925/1926 utgår statsbidrag med 2,000 kr., varjämte sällskapet åtnjuter bidrag från vissa landsting och städer, som ej deltaga i landsting.

### Kungliga teatern.

*Stadens bidrag år 1926: 100,000 kr.*

Genom kungl. förordningar den 21 dec. 1923 stadgades, att nöjesskatteförordningen icke skulle äga tillämpning å nöjessstillställningar, anordnade av kungliga teatern eller kungliga dramatiska teatern i Stockholm å lokaler, som för resp. teatrars verksamhet stadigvarande begagnas, samt att vid sådana nöjessstillställningar i stället skulle uttagas en nöjesskatten motsvarande avgift, vilken skulle av statsverket användas till främjande av de kungliga teatrarnas verksamhet. Vid 1924 års riksdag väcktes förslag om ytterligare bidrag av Stockholms stads nöjesskattemedel till kungliga teatern; dessa blevo emellertid av riksdagen avslagna bl. a. med hänsyn till en från staden uttryckt önskan, att, om kommunalt bidrag till kungliga teaterns verksamhet vore önskvärdt, en direkt framtällning härom borde göras till staden och staden lämna möjlighet att i vanlig ordning pröva densamma.

Sedan kungliga teaterns styrelse därefter hos statsfullmäktige hemställt om ett årligt understöd, beslöt statsfullmäktige den 19 jan. 1925 att lämna kungliga teatern ett årligt bidrag av 100,000 kr., under villkor att det ordinarie statsanslaget utgår med nuvarande belopp (150,000 kr.).

Stadens bidrag är avsett att utgå under ett antal år framåt, förslagsvis en femårsperiod, varefter skall undersökas, huruvida förutsättningar för ett fortsatt kommunalt bidrag föreligga.

### Folkkonsertförbundet.

*Stadens bidrag år 1926: högst 12,000 kr.*

Förbundet, vilket har sitt upphov i en blandad kör, som plägade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikaftnar, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Stadens bidrag utgår för anordnande under arbetsåret 1925—1926 i Folkets hus A-sal eller, om denna icke kan erhållas eller icke förlår för utförande av visst program, å annan lämplig lokal av dels minst två folkkonserter med blandad kör och flygelackompanjemang, dels minst 24 musikaftnar, under villkor: att biljettpriset vid både konserter och musikaftnar icke sättes högre än en krona, och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för att dessa konserter och musikaftnar få den publik, för vilken de äro avsedda.

### Konsertföreningen.

*Stadens bidrag år 1926: 34,000 kr.<sup>1)</sup>*

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913 och 1921 kompletterade stadgar till ändamål att giva konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret 1 okt.—1 maj två konserter i veckan, därav en på söndag.

Av stadens bidrag utgör 4,000 kr. bidrag till av föreningen anordnade konserter för skolungdom, att utbetalas med hälften vid 1926 års början och med andra hälften efter vårterminens slut. Återstående belopp, 30,000 kr., utgår som bidrag till föreningens allmänna verksamhet under höstterminen 1925<sup>1)</sup> och utbetalas vid 1926 års början, under följande villkor:

a) att föreningens verksamhet bedrivs efter i huvudsak samma plan och samma omfattning som under verksamhetsåret 1924—1925;

b) att vid verksamhetens finansiering vidta-

<sup>1)</sup> Med hänsyn till överflyttningen av konsertföreningens verksamhet till det nya konserthuset (jfr sid. 269) har frågan om kommunalt bidrag till konsertföreningen för vårterminen 1926 ännu ej (april 1926) upptagits till avgörande. Framställning har ingivits av konsertföreningen om ett anslag av 45,000 kr. för nämnda tid.



gas sådana åtgärder, att de till föreningens förfogande ställda lotterimedlen icke förbrukas förr, än enligt vad föreningen i sin ansökan om kommunalt bidrag hade beräknat, d. v. s. att dessa medel skulle användas för verksamhetens upprätthållande under de närmaste tre åren;

c) att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig;

d) att föreningen till kollegiet avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tillämplig arbetsår;

e) att biljettpreisen icke må sättas högre än: vid söndagskonsert: 491 platser å 75 öre, 761 platser å 1,50 kr., 200 platser å 2 kr. och 280 platser å 2,50 kr. samt vid vardagskonsert: 491 platser å 1,50 kr., 321 platser å 2,50 kr., 440 platser å 2,75 kr., 200 platser å 3,50 kr. och 280 platser å 4,50 kr.; samt

f) att förutnämnda biljettpreis nedsätts med femtio procent, då för elever och lärare vid högskola och skola i Stockholm, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekvideras samtidigt minst femtio biljetter för varje högskola, skola, regemente eller korporation.

### Skansen.

*Stadens bidrag år 1926: 40,000 kr.*

Skansens friluftsmuseum, som tillkom på initiativ av dr A. Hazelius, och invigdes den 11 okt. 1891, har till uppgift att giva dels en bild av Skandinavien sten-, växt- och djurvärld, dels även en inblick i det materiella och andliga livet, sådant det levats och leveras av folket i Norden. Skansen utgör ett annex till Nordiska museets på Djurgårdsslätten belägna kulturhistoriska och etnografiska inomhusmuseum samt lyder närmast under Nordiska museets nämnd, som består av sju personer, av vilka en utses av kungl. majt.

Stadens bidrag utgår för år 1926 under villkor:

1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelsen över Nordiska museets förvaltning insändas till stadskollegiet; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoleledningen årligen 2,250 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till välartade lärjungar till ett antal av 1,750 inom folkskolans högre klasser samt 500 inom högre folkskolorna och kommunala mellanskolor; 4) att Skansen på rekvisition av rektorer vid såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flick-

skolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort intill ett antal av högst 750, gällande under tiden 1 maj—30 september, att mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland välartade lärjungar vid läroverken; 5) att Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdesavgift av högst 25 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot den avgift, som under vanliga dagar är gällande för vuxen person.

### Föreningen Södra folkparken i Stockholm, u. p. a.

*Stadens bidrag år 1926: 4,000 kr.*

Föreningen, som bildades år 1904, är en sammanlutning av Stockholms arbetarorganisationer och andra närstående föreningar. Antalet andelsägande föreningar utgjorde vid 1926 års ingång 101. Dessutom finnas enskilda andelsägare, till ett antal av 375. Föreningen började sin nuvarande verksamhet år 1915 med att inrätta en folkpark å ett parkområde vid Midsommarkransen, vilket av föreningen inköptes år 1918. Verksamheten är väsentligen inriktad på anordnande inom folkparken av sång-, musik- och teaterföreställningar. Å området finnas en restaurang, en dansbana och en friluftsteater, den senare rymmande omkring 2,000 sittplatser.

Stadens bidrag utgår till anordnande inom parken av sång- och musikföreställningar, vilka skola anordnas fristående och ej i samband med vare sig teaterföreställningar, restaurangföreläsnings eller annan verksamhet. Tillträde till desamma skall lämnas utan annan avgift än den vanliga inträdesavgiften till parken. Bidraget utgår till föreningen efter redovisning för gjorda utgifter för ifrågakörande ändamål.

### Svenska trafikförbundet.

*Stadens bidrag år 1926: 10,000 kr.*

Förbundet, som inrättades år 1902 under namn av turisttrafikförbundet, erhöi år 1921 namnet svenska trafikförbundet. Förbundet omorganiserades år 1924. Det har till uppgift att arbeta för utveckling av resandetrafiken inom Sverige med arbetet huvudsakligen inriktat på turisttrafik från utlandet. I detta syfte driver förbundet särskilt i utlandet en omfattande propaganda för resor till och i Sverige samt söker att genom utgivande av publikationer och genom anordnande av föreläsningar om Sverige ävensom genom annonsering och spridande i utlandet i betydande omfattning av biograffilmer, skioptikonbilder och fotografier samt tidsningsartiklar verka för utbredande av kännedom om vårt land. Förbundets ekonomi är i huvudsak grundad på inkom-



**Understödda in-stitutioner.** Av medlemsavgifter och bidrag från turist-  
trafikförbundets restaurantaktiebolag. Svenska tra-  
fikförbundets expedition är belägen Vasagatan 12.  
Stadens bidrag utgår under villkor, att det-  
samma uteslutande användes till publikationer  
och filmer, som beröra Stockholm, samt att re-  
dovisning härför årligen lämnas.

### Anstalter för sjukvård m. m.

#### Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 271.)

*Stadens bidrag år 1926: 58,500 kr.*

Av anslaget utgör 7,500 kr. stadens ordinarie  
bidrag till sjukhuset och återstoden utgår som  
tillfälligt anslag för täckande av kostnaden för  
sjukhusets drift, att av sjukhuset disponeras i  
mån av behov.

Dessutom disponeras för bestridande av sjuk-  
husets utgifter för år 1926 den allmänna sjuk-  
vårdsavgiften, som enligt stadsfullmäktiges beslut  
för år 1925 utgår med 50 öre för man och  
25 öre för kvinna, som i Stockholm erlägger  
mantalsspenningar (beräknad behållning härav c:a  
80,000 kr.).

#### Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

*Stadens ordinarie bidrag år 1926: högst  
26,400 kr.; dessutom extra bidrag för år  
1926: 75,000 kr. (förslagsanslag).*

Vårdanstalten, som inrättades år 1854 och  
är belägen Polhemsgatan 30, har 134 ordinarie  
platser (för barn i åldern 2—12 år), vartill  
kommer att den polikliniska verksamheten vid  
sjukhuset är mycket omfattande. Anstalten är  
Stockholms största barnsjukhus.

Stadens ordinarie bidrag till vårdanstalten samt  
till polikliniken därstädes utgår jämlikt stadsfull-  
mäktiges beslut den 7 december 1900 under vill-  
kor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn  
under 2 år, upplåtas för medellösa sjuka barn  
från Stockholms kommun; att minst 20 sängar  
upplåtas för betalande sjuka från staden mot en  
avgift icke överstigande den, som för vård i all-  
mänt rum erlägges å kommunens egna sjukhus;  
att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i  
styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren  
dagligen lämnar nämnden meddelande om be-  
läggningsen. Stadens extra bidrag för år 1926  
utgår — i den mån hälsovårdsnämnden så prö-  
var erforderligt — till täckande av för år 1925  
beräknad brist i anstaltens driftkostnader.

Vårdanstalten åtnjuter jämväl bidrag av Stock-  
holms läns landsting för å anstalten vårdade  
medellösa barn med hemortsrätt inom Stock-  
holms län.

### Barnsjukhuset Samariten.

*Stadens ordinarie bidrag år 1926: högst  
25,000 kr.; dessutom extra bidrag för år  
1926: 10,000 kr. (förslagsanslag).*

Barnsjukhuset Samariten tillhör en år 1888  
bildad förening, vilken år 1890 började sin verk-  
samhet i en i Maria församling förhård lokal  
och sedan år 1909 disponerar egen byggnad,  
Ringvägen 21. Sjukhuset har 54 platser, hu-  
vudsakligen avsedda för invärtes och ögonsjuka  
barn i åldern 6 månader till 12 år. Staden har  
kostnadsfritt upplåtit tomt för sjukhuset, under  
villkor bl. a. att minst tre fjärdedelar av plat-  
sarna å allmän sal skola vara tillgängliga för  
fattiga barn, tillhörande Stockholms kommun.

Stadens ordinarie bidrag utgår under villkor,  
att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i  
sjukhusets styrelse och utse en revisor för  
granskning av dess förvaltning. Stadens extra  
bidrag för år 1926 utgår — i den mån hälso-  
vårdsnämnden så prövar erforderligt — till täc-  
kande av för år 1925 beräknad brist i sjuk-  
husets driftkostnader.

### Föreningen S. de C.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 6,000 kr.*

Föreningen S(œurs) de C(harité), som bilda-  
des år 1875, har till ändamål att lindra nöd  
och sjukdom bland barn och gamla.

Stadens bidrag utgår till föreningens *barn-  
sjukhem*, som ursprungligen inrättades år 1892  
och år 1908, inflyttade i egen, för ändamålet  
uppförd byggnad å av Stockholms stad upplä-  
ten tomt i Stadshagen. Vid hemmet mottagas  
intill 25 fattiga barn från Stockholm med om-  
nejd i åldern 2—6 år, vilka äro kläna, vanvår-  
dade eller lida av engelska sjukan e. d. Vår-  
den är kostnadsfri.

### Föreningen Margarethahemmet.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 12,000 kr.*

Föreningen bildades år 1890 för vård av fallan-  
desjuka sinnesslöa barn. För detta ändamål in-  
rättades år 1892 en anstalt vid Mariehäll, vil-  
ken sedermera flyttades först till Åkeshov och  
därefter, år 1915, till Knivsta. Anstalten, som nu-  
mera kan mottaga över 80 fallandesjuka sinnes-  
löa barn, varav i regel närmare hälften är från  
Stockholm, omfattar dels en vårdanstalt för obild-  
bara, dels en skolavdelning, dels ock ett arbets-  
hem för bildbara.

### Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem å Ribbingebäck.

(Jfr sid. 313.)

*Stadens bidrag år 1926: 5,000 kr.*

Konvalescenthemmet var ursprungligen för-  
lagt till Viby gård, Norrviken, men sedan det

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till barna-  
vårdsnämndens förfogande ställda anslaget till  
enskilda uppfostringsanstalter m. m.



år 1917 övertagits av Stockholms centrala diakoniråd, förflyttades hemmet till den för ändamålet inköpta egendomen Ribbingebäck i Uppland (postadress: Järlåsa).

Hemmet är avsett för obemedlade män, som utskrivits från sjukhus men äro i behov av ytterligare vård och vila för att bliva fullt arbetsföra. De tillgängliga platserna å hemmet äro omkring 40, av vilka platser staden äger rätt att mot avgift belägga 20.

Stadens bidrag utgår för täckande av den merkostnad, varmed vårdkostnaderna överstiga vårdavgifterna. Hemmet åtnjuter dessutom anslag från staden såsom ersättning för underhåll och vård av på stadens bekostnad å hemmet intagna personer (se sid. 313).

## Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

(Vanförestalten i Stockholm.)

Stadens bidrag år 1926: 2,000 kr.

(Jfr även nedan under Polikliniker.)

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder. Föreningens arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till »Vanförestalten i Stockholm», som inrymmer i föreningens för ändamålet ombyggda fastigheter Grevturegatan 59—61. Anstalten omfattar poliklinik (jfr nedan), klinik med ortopedisk bandageverkstad (sedan 1921 karolinska institutets ortopediska klinik), arbetsskola (med intill 3-å 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närgränsande fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen tre gånger i veckan, avgiftsfritt. Sjukavdelningen är beräknad för högst 53 patienter och arbetsskolan för 110 elever, av vilka 94 kunna erhålla bostad i elevhemmet. År 1923 har föreningen inköpt fastigheten Grevturegatan 63, i vilken är inrymd anstaltens nya bandage- och protesverkstad m. m. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett skol- och uppfostringshem i Lidingö, avsett dels för vanföra barn i skolåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning, dels för sådana barn, som för den ortopediska behandlingen under längre tid behöva erhålla vård och stå under läkares observation.

Stadens bidrag utgår genom hälsovårdsnämnden. Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

## Polikliniker.

Stadens bidrag år 1926: 49,955 kr.

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddaregatan (polikliniken å Östermalm): 10,700 kr.

Stadens bidrag till polikliniken för barnsjukdomar vid Norrtullsgatan 7,455 kr.<sup>1)</sup>

Stadens bidrag till vanförestaltens i Stockholm poliklinik: 3,000 kr. (se ovan).

Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poliklinik: 5,000 kr.

Dessutom underhåller staden fullständigt poliklinikerna å Södermalm (vid Folkungagatan) och å Norrmalm (vid Sveavägen) samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 115).

## Vård av fattiga sjuka i hemmen.

Stadens bidrag år 1926: 16,000 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolede, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (6,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Bromma församling» (4,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling» (4,000 kr.) och »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Kungsholms och St Görans församlingar» (2,000 kr.).

Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar dels med kontanta belopp, dels genom avlöande av föreningarnas sjuksköterskor.

Bidrag från vissa församlingar utgå jämväl till övriga, icke av staden understödda sjukvårdsföreningar, nämligen »Föreningen för sjukvård i fattiga hem» (inom Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Mattens och Johannes församlingar), »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Östermalms församlingar», »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Maria och Högalids församlingar» samt »Föreningen för sjukvård hos fattiga inom Katarina församling». Till största delen uppehållas emellertid sjukvårdsföreningarnas verksamhet genom räntor å donationer och kontanta bidrag av enskilda.

## Hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

Stadens bidrag år 1926: 18,000 kr.

Föreningens ändamål är att utöva dispensärverksamhet för psykiskt sjuka samt att

<sup>1)</sup> Av ifrågavarande anslag får enligt stadsfullmäktiges beslut ett belopp av 1,200 kr. användas för anställande av en amanuens vid karolinska institutets pediatrika poliklinik å kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.



**Understödda in-stitutioner.** hjälpa på sjukhusen vårdade sinnessjuka att tillvarata deras ekonomiska och juridiska intressen. Här för har föreningen anställt en kurator samt två läkare jämte biträde vid föreningens byrå, vilken är öppen å serafimerlasarettet måndagar och torsdagar 3,30—4,30 e. m.: kurator, fröken Gertrud Rodhe, träffas dagligen. Östermalmsgatan 11. — Sekreterarens adress är: dr Billström, Kungsgatan 62.

Anslaget utgår under villkor, att understöd lämnas endast åt i staden boende personer, att hälsovårdsnämnden skall äga utse en styrelseledamot och en revisor i föreningen, samt att styrelse- och revisionsberättelser årligen avlämnas till hälsovårdsnämnden.

Föreningen åtnjuter jämväl bidrag av Stockholms läns landsting.

## Anstalter för socialt arbete, understöds- och hjälpverksamhet m. m.

### Centralförbundet för socialt arbete.

*Stadens bidrag år 1926: 2,000 kr.*

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöt sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »*Centralförbundet för socialt arbete*». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade *sociala upplysningsbyrån*, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar över 5,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 100-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom utgivande av publikationer, verkställande av utredningar och undersökningar, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc.

Biblioteket och upplysningsbyrån, Myntgatan 4, 2 tr., *St.*, äro öppna alla vardagar 12—3. Stadens anslag utgår till bestridande av kostnaderna för det av förbundet upprättade biblioteket.

Beträffande det på initiativ av centralförbundet för socialt arbete upprättade socialpolitiska och kommunala institutet se ovan sid. 263 och 286.

### Föreningen för arbetarskydd.

*Stadens bidrag år 1926: 1,000 kr.*

Föreningen, som bildades år 1905, har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmän-

heten tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän samt föreläsningar av arbetarskyddsfilm, varjämte föreningen utger en publikation »*Arbetarskyddet*». Utställningen som är inrymd i huset Birgerjarlsgratan 32, är fritt tillgänglig för allmänheten alla söndagar (utom lördagar) 12—1 samt därjämte lördagar 5—8 och söndagar 1—3.

Föreningen åtnjuter statsbidrag.

## Centralförbundets för nykterhetsundervisning permanenta nykterhetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

*Stadens bidrag år 1926: 1,000 kr.*

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetssällskap gemensam institution, vilken ledes av en utav de anslutna sällskapen vald representantförsamling, bestående av ett ombud för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva en hela folket och främst de unga omfattande upplysningsverksamhet i alkoholfrågan. Detta sker *dels* genom anordnande av mera populära, för alla tillgängliga s. k. allmänna upplysningskurser (intill år 1926 inalles 127), *dels* genom förmedling av statsunderstödda föreläsningar i alkoholfrågan samt därmed sammanhängande hygieniska och sociala spörsmål, *dels* genom anordnande av sociala och hygieniska fortbildningskurser för lärare m. fl., *dels* och genom anordnande av allmänna utbildningskurser för präster och predikanter, studie- och ungdomsledare m. fl. Vidare utgives centralförbundets organ *Tirfing*, tidskrift för nykterhetsfrågans studium, litteratur m. m., anordnas utställningar vid kurser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade förbundet i förening med en del andra korporationer (centralförbundet för socialt arbete, föreningarna för arbetarskydd och för tuberkulosens bekämpande etc.) en social utställning med en nykterhetsavdelning. Den senare avskildes sedermera såsom en självständig nykterhetsutställning och gjordes permanent. Den avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst och utveckling ävensom att demonstrera tillgänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med utställningen är förenat ett centralbibliotek i alkoholfrågan, omfattande f. n. cirka 7,000 band och innehållande den viktigaste in- och utländska litteraturen. Såväl utställningen som biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande.

Från staten åtnjuter centralförbundet bidrag till förbundets allmänna verksamhet, till föreläsningarna, till utgivande av tidskriften, till centralbiblioteket samt dessutom tillfälliga anslag för utgivande av undervisningsmateriel.



Från landsting och kommuner erhållas anslag till de allmänna upplysningskurserna.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tunnelgatan 19 A och B, 1 tr., och öppna 10—6 alla vardagar; utställningen dessutom även andra tider efter särskild överenskommelse.

## Sjukkassor.

(Jfr sid. 273.)

*Stadens bidrag år 1926: till centralsjuk-kassan Vänfast-Stockholm: 175,000 kr. (förslagsanslag); till övriga registrerade sjuk-kassor: återstoden av 1925 års anslag (100,000 kr.) reserveras (beräknat belopp 35,000 kr.).*

I Stockholm funnos vid 1926 års ingång inalles 91 registrerade sjuk-kassor med tillsammans omkring 100,000 medlemmar. Av dessa sjuk-kassor äro 47 med omkring 90,000 medlemmar sammansluta till Stockholms registrerade sjuk-kassors centralförsamling (expedition: Klara norra kyrkogata 26).

Stockholms registrerade sjuk-kassor åtnjuta sedan år 1909 förutom statsbidrag jämväl kommunalt bidrag till sina förvaltningskostnader. Då emellertid den starka decentralisationen medförde oproportionerligt höga förvaltningskostnader, beslöt stadsfullmäktige den 28 april 1924 en väsentlig omläggning av grunderna för stadens bidrag till sjuk-kassorna, att gälla under förutsättning att en sammanslagning av dessa till en centralkassa med minst 50,000 medlemmar komme till stånd. I anledning härav sammanslöt sig i oktober 1925 sjuk-kassan Vänfast och 15 andra registrerade sjuk-kassor till en kassa, benämnd *centralsjuk-kassan Vänfast-Stockholm*. Kassans stadgar, som registrerades den 31 dec. 1925, ansluta sig till de av stadsfullmäktige antagna ändrade grunderna och villkoren för kommunens bidrag. Den nya centralsjuk-kassan, som har omkring 53,000 medlemmar, trädde i verksamhet den 1 mars 1926.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 nov. 1925, att fr. o. m. år 1926 kommunalt bidrag skulle utgå till den nämnda centralsjuk-kassan enligt följande grunder:

Det kommunala bidraget utgår dels med högst 3 kronor årligen för varje i Stockholm mantalsskriven medlem, som sjuk-kassan äger vid årets början, dels och i form av nedsättning med 20 % av den gällande avgiften för vård å allmänt rum för i Stockholm mantalsskriven medlem av sjuk-kassan, som å sådant rum vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad plats å staden icke tillhörig vårdanstalt, och som icke i annan ordning erhållit nedsättning av avgiften, under följande villkor.

1. Sjuk-kassan skall stadgeenligt vara förpliktad att till medlem, som varit sjuk minst sju dagar, utbetala sjukhjälp, så länge sjukdomen varar. Sjukhjälpens skall utgå *dels* till

vuxna medlemmar med lägst 1 krona 50 öre och högst 8 kronor per dag minst 180 dagar under loppet av tolv på varandra följande månader samt under sammanlagt minst 540 dagar, dock att medlem, som uppnått 45 års ålder, därefter må uppbära här angivna högre sjukhjälp under tillhoppa 540 dagar; i övrigt med lägst 1 krona och högst 4 kronor per dag, *dels* ock till barn, som icke uppnått 15 års ålder, med lägst 90 öre per dag.

2. Sjuk-kassans förvaltningskostnader under föregående år må ej hava överstigit 4 kronor per medlem.

3. Av medlem, som är mantalsskriven i annan kommun än Stockholm, skall sjuk-kassan uttaga en så skild förvaltningsavgift, motsvarande stadens bidrag per medlem.

4. Staden äger rätt att genom en av stadsfullmäktige utsedd revisor deltaga i granskningen av sjuk-kassans räkenskaper och förvaltning (jfr sid. 273).

5. Efter anmodan tillhandagår drätsel-nämnden vid förvaltningen av sjuk-kassans fonder.

6. Sjuk-kassan skall för sjuk medlem, som vårdas å stadens sjukvårdsanstalt eller på av staden genom avtal tillförsäkrad vårdplats å staden icke tillhörig sjukvårdsanstalt, av den å vårdtiden belöpande sjukhjälpens innehålla och till stadens vederbörande myndighet inbetala så stor del, som motsvarar den sjukhusavgift, den sjuke kan vara skyldig att erlägga.

7. I fråga om understödd kassas organisation, stadens kontroll över dess verksamhet samt sättet för det kommunala bidragets utbetalande skola gälla de särskilda föreskrifter, som av stadsfullmäktige eller av vederbörande förvaltningsmyndighet efter stadsfullmäktiges bemyndigande utfärdas.

8. För övrigt skola i tillämpliga delar iakttagas de föreskrifter, som angivas i kungl. maj:ts kungörelse den 11 oktober 1920 angående statsbidrag till sjuk-kassor.

Därjämte har staden förbundit sig att under en övergångstid av 30 år lämna bidrag till täckande av eventuellt uppkommande brist inom de särklasser för medlemmar över 70 år, som inrättas inom centralsjuk-kassan.

Kommunalt bidrag enligt nu nämnda grunder skall enligt stadsfullmäktiges beslut fr. o. m. år 1926<sup>1)</sup> utgå endast till centralsjuk-kassan, under det att de registrerade, statsunderstödda sjuk-kassor, som icke anslutit sig till nämnda kassa, i fortsättningen icke kunna påräkna något bidrag av staden till sin verksamhet. Under åren 1925 och 1926, som betraktats som övergångsår, skola dock dessa utanför stående sjuk-kassor erhålla kommunalt bidrag enligt i huvudsak samma grunder, som förut varit gällande

<sup>1)</sup> För år 1925 skola de till centralsjuk-kassan före den 14 okt. 1925 anslutna sjuk-kassorna erhålla kommunalt bidrag enligt för år 1924 gällande grunder.



**Understödda in-  
stitutioner**—för stadens bidrag till sjukkassor, dock med högst hälften av tidigare bestämda belopp. De för bidrag under åren 1925 och 1926 åt nämnda sjukkassor gällande grunderna äro följande:

1. Till sjukkassa utgår bidraget med 10 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under närmast föregående år kassan utbetalt kontant sjukhjälp till i Stockholm mantalsskriven medlem med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande av att bidrag för året till sjuk-kassa icke understiger 15 öre eller överstiger 60 öre, beräknat för varje i Stockholm för år 1924 mantalsskriven medlem.

2. Till fortsättningskassa utgår bidraget dels i förhållande till det antal avgiftspliktiga i Stockholm mantalsskrivna medlemmar, kassan under närmast föregående år städe haft, med 15 öre för varje medlem, dels ock med 20 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken kassan under närmast föregående år till i Stockholm för samma år mantalsskrivna medlemmar utbetalt sjukhjälp med minst 90 öre för dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock att kassans sammanlagda bidrag av staden må uppgå till högst 50 öre för varje i Stockholm mantalsskriven medlem av kassan.

Till bestridande av kostnaderna under år 1926 för kommunalt bidrag till centralsjukkassan har i 1926 års stat uppförts ett förslagsanslag av 175,000 kr. Till täckande av kostnaderna för bidrag år 1926 till utanför centralkassan stående sjukkassor, beräknade till 35,000 kr., har reserverats återstoden av det i 1925 års stat uppförda anslaget till sjukkassor (100,000 kr.).

## Registerbyrån för understöd och pensioner.

*Storkyrkobrinken 11, St.; expeditionstid: 9,30—3,30 (lördagar 9—2); t. 154 39.*

*Stadens bidrag år 1926: 6,000 kr.*

Registerbyrån, som inrättades år 1911 av föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.), har till ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanskt kortsystem upplagts ett för den kommunala fattigvården och enskilda understödsföreningar gemensamt register över understödstagare och pensionärer.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandagå med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämndens tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Sedan år 1923 står registerbyrån under ledning av en särskild styrelse av fem personer, av vilka två utses av F. V. O. och två av fattigvårdsnämnden, som skall bereda ordförandena i stadens pensionsnämnder tillfälle att föreslå den ene av dessa sistnämnda; den femte utses av de sålunda utsedda fyra ledamöterna.

Efter allmänna pensionsförsäkringens ikraft trädande införas i registret även uppgifter över pensions- och understödstagare i Stockholm samt förmedlas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder. Vidare har F. V. O., sedan stadsfullmäktige den 18 dec. 1919 anslagit för ändamålet erforderliga medel, åtagit sig att, under drätsel-nämndens kontroll, upprätta och handhåva ett register, gemensamt för de olika pensionsnämnderna. (Jfr sid. 253.)

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade. Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1924 utgivna tredje upplagan av F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade.

## Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

*Stadens bidrag år 1926: 5,500 kr.*

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börda för den mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden, i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd av sjukdom, olycks-händelse eller andra orsaker råkat i tillfälligt fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Föreningens verksamhet utövas, under ledning av en centralkommitté som överstyrelse, genom särskilda skyddsföreningar och arbetsföreningar i de olika församlingarna. Föreningens sekreterare-expedition är belägen Banérgatan 43, 2 tr.

Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen av föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag är avsett för arbetsföreningarnas verksamhet.

## Föreningen Skyddsvärnet.

*Stadens bidrag år 1926: 2,000 kr.*

Föreningen Skyddsvärnet, som bildades år 1910, har till ändamål »att verka för främjandet av det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande avseende hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anord-



nande av platsförmedling, räddningsarbete bland alkoholister, anställande av förundersökningar i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorlig straffdom, samt tillsyn och övervakning efter domens avkunnande, därvid samarbete äger rum med fångvårdsstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat ett inackorderingshem och en skrivbyrå. Föreningens expedition, Lästmakaregatan 6, är öppen 9—5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostnaderna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till stadskollegiet lämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

Staten och fångvårdsstyrelsen samt Stockholms stads nykterhetsnämnd lämna även bidrag till verksamheten.

### Sällskapet Stockholms stadsmission.

*Stadens bidrag år 1926: till mottagningsbyrån 3,000 kr., till arbetshemmet 1,500 kr., till inackorderingshemmet 1,000 kr. (jfr även sid. 291).*

Sällskapet Stockholms stadsmission, som bildades år 1853, har till ändamål att bedriva evangeliseringsarbete i förening med social hjälpverksamhet bland de lager av Stockholms befolkning, där den andliga och sociala nöden är störst. Så småningom hava de sociala arbetsuppgifterna alltmer trätt i förgrunden och denna gren av verksamheten erhållit en allt större omfattning. I stort sett är denna sistnämnda verksamhet fördelad på följande huvudgrenar:

1) omhändertagande av och beredande av hjälp åt hemlösa och nödställda män, 2) omhändertagande av värlösa gossar och sedligt försummade ynglingar (barnhemmet Boxtorp i Södermanland), 3) beredande av uppfostran åt sedligt försummade flickor (lanthemmet och husmodersskolan för flickor å Edesta i Södermanland; jfr sid. 291), 4) beredande av vila åt obemedlade, klena arbetarhustrur och ensamstående kvinnor (å trenne stadsmissionens tillhöriga vilohem vid Edesta och Stenfasta).

Stadsmissionens verksamhet för omhändertagande av och beredande av hjälp åt hemlösa och nödställda män är sedan år 1913 centraliserad till stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, belägen i stadsmissionens centralbyggnad, Stortorget 3—5 och Svartmangatan 7, St. Byrån hålles öppen vardagar kl. 9—2. Byråns syfte är att bedriva hjälpverksamhet bland nödställda och hemlösa män på ett sådant sätt, att tiggeri och lättillifv motarbetas och arbetsvilligheten väckes och befrämjas. I detta syfte har byrån upprättat ett register över hjälpsökande, vilka anlitat byrån alltsedan oktober 1914, samt ombesörjer platsförmedling för mindre väl rekommenderad arbets-

kraft. Verksamheten omfattar vidare bl. a. beredande av tillfälliga nödhjulsarbeten åt arbetslösa i avvaktan å varaktigare arbetsanställning dels i centralbyggnadens källare, dels å arbetshemmet å Kungsholmen (se nedan), beredande av bostad åt yngre män å inackorderingshemmet (se nedan), billig eller kostnadsfri utspisning å stadsmissionens nykterhetsrestaurang m. m.

I stadsmissionens arbetshem, som inrättades år 1888 och är beläget Kungsholmsgatan 70 & 74, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts med vedhuggning och dylikt. Vistelsen å hemmet är avsedd att endast vara tillfällig under väntan på fast arbete. Arbetslösa, vilka till följd av nedsatt arbetsförmåga ej hava utsikt att erhålla arbete, intagas ej å hemmet utan hänvisas till stadens arbetsinrättning eller St Eriks sjuk- och vårdhem. Jämte viss kontant avlöning erhålles å arbetshemmet kost, logi och underkläder. Högst 40 män kunna samtidigt mottagas å hemmet.

Stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, vars verksamhet påbörjades år 1910, har till uppgift att bereda god och billig bostad åt ogifta, företrädesvis yngre arbetare, vilka eljest skulle vara hänvisade att bo på s. k. härbärgen eller innebo i familjer. Hemmet, som är inrymt i stadsmissionens centralbyggnad vid Stortorget, har plats för 37 personer. Hyresavgifterna, inberäknat värme, lyse, städning och sängkläder, äro för enkelrum 50 kr. och för delat rum 30—35 kr. i månaden.

Stadens bidrag utgår dels med 3,000 kr. att efter fattigvårdsnämndens beprövande användas till understöd åt stadsmissionens mottagningsbyrå för nödställda och hemlösa män, dels med 1,500 kr. till stadsmissionens arbetshem, under villkor att å hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övervakas på sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer, dels med 1,000 kr. till stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, under villkor att stadskollegiet äger över verksamheten utöva den kontroll, som befinnes lämplig.

Beträffande stadens bidrag till stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta se sid. 291.

### De blindas förening u. p. a.

*Stadens bidrag år 1926: högst 13,200 kr.; dessutom 500 kr. till De blindas vecko-  
blad.*

De blindas förening, som bildades år 1889, har till uppgift att stödja blinda i deras strävan till självförsörjning. I sina hus, Majorsgatan 11 och 12, har föreningen inrättat en borstbinderiverkstad, en borstträfabrik och en korgmakeriverkstad samt en försäljningsbod. Vid verkstäderna äga ett 60-tal blinda fast anställning. Därjämte upprätthåller föreningen ett hantverkshem för blinda kvinnor, Klara östra



**Under-kyrkogata 3, där undervisning i korgmakeri  
stödda meddelas, och en skrivbyrå, Nybrogatan 23.  
in- De blindas förening har även ett bibliotek i  
stitu- blindskrift, f. n. omfattande omkring 9,000  
tioner. band, varav blinda kunna erhålla boklån gratis  
och fraktfritt. Föreningen utger vidare den i**

blindskrift tryckta tidningen *De blindas*  
veckoblad, vilken lämnas gratis till läskun-  
niga blinda. Slutligen har föreningen en sjuk-  
kassafond för beredande av sjukhjälp åt blinda,  
som genom eget arbete bidraga till sitt uppe-  
hälle. Flertalet av föreningens medlemmar äro  
blinda och av dess tio styrelseledamöter skola  
minst fem vara blinda. En styrelseledamot till-  
sättes av kungl. maj:t.

Av stadens bidrag utgår högst 13,200 kr. till  
de av föreningen anordnade borstbinderi- och  
korgmakeriverkstäderna samt till hantverkshem-  
met för blinda kvinnor och 500 kr. till *De*  
blindas veckoblad. Det förstnämnda anslaget  
utgår, under villkor att driften vid verkstäderna  
och hantverkshemmet upprätthålles utan avbrott  
hela året, med 300 kr. för varje i Stockholm  
hemortsberättigad, manlig eller kvinnlig arbetare,  
därest arbetaren sysselsatts hela året och med  
proportionellt minskat belopp, därest vederbörande  
varit sysselsatt endast en del av året. Anslaget  
utbetalas genom fattigvårdsnämnden vid årets  
slut, sedan redogörelse över verksamhetens om-  
fattning till nämnden ingivits.

De blindas förening åtnjuter ett årligt stats-  
bidrag av 100,000 kr. samt dessutom för *De*  
blindas veckoblad bidrag med omkring 5,000  
kr. från landsting och städer, som ej deltaga i  
landsting.

## Föreningen Hem för arbeterskor.

*Stadens hyresbidrag år 1926: 1,000 kr.*

För att i någon mån motverka inneboende-  
systemet och bereda billig och hemtrevlig bostad  
åt ensamstående arbeterskor från stadens fabriker,  
syateljéer o. s. v. bildades 1898 föreningen Hem  
för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första  
hem, Kungsholmsgatan 30, vilket tvenne gång-  
er utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År  
1901 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79,  
som hösten 1910 flyttades till Katarina Bangata 33 B,  
och ett tredje upprättades 1909 Vikingagatan 7 B  
(numera Tomtebogatan 19). Föreningen bere-  
der nu bostad åt 80 personer. Arbeterskorna  
betala i dessa hem en hyra av 16—20,50  
kr. i månaden för delat möblerat rum med  
linne och sängkläder, läkarvård och medicin  
samt få mot billig avgift tillaga sin mat i  
köken. För ensamt rum är priset 20—28,50 kr.  
För värme betalas dessutom 3, 3,50 eller 4,50 kr.  
i månaden under tiden okt.—maj. I varje hem  
finnas samlingsrum, bibliotek, tidningar och sym-  
maskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar  
kurser och samkväm för hyresgästerna och andra  
arbeterskor.

Bidraget utgår under förutsättning, att för-  
eningen upprätthåller det med hjälp av detta  
anslag inrättade hemmet (Tomtebogatan 19)  
med minst 14 platser, och att stadskollegiet  
äger över föreningens verksamhet utöva den  
kontroll, som befinnes lämplig.

## Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

*Stadens bidrag år 1926: 1,000 kr.*

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads  
fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lung-  
siktiga arbetande kvinnor (f. n. till ett antal av  
12), de flesta i smittsamt stadium av sjukdomen.  
Sedan år 1908, då hemmet inrättades, har det  
haft till uppgift att bereda de sjuka en hygie-  
niskt tillfredsställande bostad och förhindra  
smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall  
som regel måst taga sin tillflykt till att innebo  
hos andra. Dessutom har hemmet av stadens  
understödsbyråer för tuberkulösa flitigt använts  
för deras understödstagare, medan dessa väntat  
på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits  
från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster som regel icke äro  
fullt arbetsföra, hava hyresbeloppen satts så lågt  
som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken sum-  
ma erhålles möblerad bostad, värme, lyse och  
sänglinne samt rättighet att i det gemensamma  
köket med hemmets bränsle laga mat vissa be-  
stämda timmar dagligen.

Stadens bidrag utgår genom hälsovårdsnäm-  
nden. Dessutom erhåller hemmet bidrag från  
föreningen Majblomman.

## Hemmet för arbetssökande kvinnor.

(Förut »Nattasylen för kvinnor».)

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 2,500 kr.*

Hemmet, vars ändamål är att bereda tillfäll-  
lig billig bostad åt arbetssökande kvinnor samt  
i möjligaste mån bistå dessa med råd, hjälp  
och anvisningar, är beläget Artillerigatan 11 och  
har 18 platser. Där mottagas arbetssökande,  
helst unga, kvinnor mot en avgift av 1,25 kr.  
per natt, för vilken avgift även erhålles morgon-  
kaffe med bröd samt kvällsmat. Hemmet hålles  
öppet under tiden 1 sept.—1 juli. Verksamheten  
upprätthålles genom en förening.

## Stiftelsen Drottninghuset.

*Stadens bidrag år 1926: 6,000 kr.*

Stiftelsen Drottninghuset har till uppgift att  
i sin fastighet i kv. Drottninghuset vid Johannes  
kyrkogård underhålla ett hem för älderstigna  
kvinnor. Det nuvarande Drottninghuset upp-  
fördes i slutet av 1600-talet av magistratens

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till fattig-  
vårdsnämndens förfogande ställda anslaget till  
enskilda inrättningar.



**Understödda  
in-  
stitu-  
tioner.**

politiekollegium. Kostnaderna bestredos dels av kommunala medel, dels av medel, som för ändamålet donerats av olika personer, i främsta rummet Karl XI:s gemål Ulrika Eleonora. Inrättningen, som till en början mottog ett hundratal pensionärer, rymmer f. n. högst 43 platser. Enligt nu gällande reglemente för Drottninghuset, fastställt av kungl. maj:t den 11 maj 1883, handhaves inrättningens ledning av en direktion, utsedd av kungl. maj:t.

Med hänsyn till stiftelsens svaga ekonomi och till nödvändigheten att företaga en genomgripande reparation och inre omgestaltning av den gamla, kulturhistoriskt värdefulla byggnaden beslöt stadsfullmäktige den 19 maj 1924 dels att mottaga en erbjuden donation å 75,000 kr. till förmån för Drottninghuset samt uppdraga åt fattigvårdsnämnden att handhava donationens förvaltning, dels att förbinda sig att till stiftelsen lämna ett årligt bidrag av 6,000 kr. Detta stadens bidrag utgår, så länge räntearkastningen å donationen enligt donationsvillkoren tillfaller stiftelsen Drottninghuset, samt under förutsättning att stiftelsens byggnad omgestaltas i huvudsaklig överensstämmelse med i donationserbjudandet förordad plan och att 15 vårdplatser å Drottninghuset förbehållas personer med hemortsrätt i Stockholm.

### Sällskapet »De gamlas vänner».

*Stadens bidrag år 1926: 1,485 kr.*

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för obemedlade eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede finnes plats för 95 pensionärer, dels halvpensionärer, dels betalande helpensionärer och dels fripen-sionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avgäld för upplåtelse av marken vid Enskede.

### Föreningen Blomsterfonden.

*Stadens bidrag år 1926: 8,295 kr.*

Föreningen Blomsterfonden, som bildades år 1921, har till ändamål att genom medel, som inflyta i form av gåvor till minne av avlidna personer i stället för blommor vid deras begravning, eller genom donationer bereda bostäder åt behövande gamla (män, kvinnor eller äkta makar). Enligt stadgarna kan föreningen även tillhandahålla lägenheter till självkostnadspris på villkor, att lägenheten vid innehavarens död tillfaller fonden.

I anledning av framställningar från föreningen om kostnadsfri upplåtelse av tomter i kv. Sigyn å Norrmalm för uppförande därstädes av inalles fyra bostadshus med smålägenheter beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1924 och 29 juni 1925 på så sätt bifalla framställningarna, att fastighetsnämnden bemyndigades att till föreningen

försälja ifrågavarande tomter mot räntefri revers å köpeskillningarna, samt att å fattigvårdsnämndens stat årligen skulle uppföras ett anslag, motsvarande räntan å de överenskomna köpeskillningarna, att gottgöras fastighetsnämnden.

Föreningen har överlämnat de förvärvade tomterna till ett för bostadshusens uppförande och förvaltning bildat bolag, aktiebolaget Blomstergårdar, i vilket föreningen är innehavare av flertalet aktier.

Blomsterfondens första bostadshus, Röda bergsgatan 1, invigdes den 22 sept. 1925. Det innehåller 69 lägenheter, därav 56 enrumsoch 13 tvårumslägenheter. Hyran för enrumslägenheterna är i regel 500 kr. per år. Hyresgästerna äro alla äldre, mindre bemedlade personer. De tre återstående bostadshusen, tillsammans rymmande 125 eldstäder, beräknas bliva färdiga till hösten 1926.

### Asylen för fattiga barnaföderskor och deras barn.

*Stadens bidrag år 1926: högst 4,000 kr. (jfr nedan).*

Genom donationsmedel inrättades på 1860-talet en asyl för fattiga barnaföderskor och deras barn, avsedd att giva obemedlade mödrar och deras barn skydd under första tiden efter utskrivningen från barnbördshuset. Asylen omfattar tvēne avdelningar, den ena belägen å Norra Djurgården i en asylen tillhörig byggnad och avsedd för ifrån allmänna barnbördshuset utskrivna mödrar, och den andra, som samarbetar med södra barnbördshuset, inrymd i en förhyrd lokal i Prästgårdsgatan 21. Vid den norra asylen kunna samtidigt mottagas högst 15 mödrar med späda barn och vid den södra högst 19 mödrar med späda barn. Asylerna stå under förvaltning av direktionen över allmänna barnbördshuset.

Efter framställning från allmänna barnbördshusets direktion förklarade sig stadsfullmäktige den 20 mars 1924 villiga att lämna direktionen ett bidrag till hyra för nya lokaler för den södra avdelningen i en av staden år 1923 förvärvat fastighet, som förut tillhört Malmqvistska barnuppfostningsinrättningen. Hyresbdraget skulle utgå med högst 4,000 kr. per år.

Då ifrågavarande lokaler ännu icke kunnat upplåtas för asylen, utgår stadens bidrag t. v. icke.

### Hemmet för ensamställda mödrar, Stadsgården 18 B.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 4,800 kr.*

Hemmet, som öppnades år 1912, var ursprungligen beläget Scheelegatan 8 men har numera flyttats till Stadsgården 18 B. Det har till

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.



**Understödda in-stitutioner.** Uppgift att för mödrar, som genom sitt arbete måste försörja sig och sitt barn, göra det möjligt att behålla barnet hos sig under goda hygieniska och etiska villkor. Plats finnes för 14 mödrar. Avgiften utgör 15 kr. i veckan, vari dock ej ingår kost för modern.

### Föreningen »Barnavärn», Inge-marsgatan 12.

(Hem för ensamställda mödrar; jfr nedan.)

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 3,500 kr.*

Föreningen Barnavärn har alltsedan år 1896 först i förhyrda lokaler och sedermera i egen byggnad på av staden upplåten tomt, Inge-marsgatan 12, haft ett s. k. daghem, avsett för ett 30-tal fattiga folkskolegossar. Då emellertid behovet av ett dylikt hem väsentligt minskats, beslöt föreningen år 1925 att åtminstone tills vidare ändra hemmet till ett hem för ensamställda mödrar med späda barn. Kostnaderna för härför erforderliga ändringsarbeten bestredos delvis av staden.

Hemmet har till uppgift att möjliggöra för fattiga, ensamma kvinnor, företrädesvis ogifta och änkor, med späda barn att behålla dessa hos sig, samtidigt som mödrarna lämnas tillfälle att ägna sig åt förvärvsarbete. Avgiften för plats å hemmet är 10—22 kr. per vecka, beroende på i vilken utsträckning mödrarna intaga sina måltider i hemmet.

Hemmet har f. n. 12 platser, vilka efter undersökning i varje särskilt fall upplåtas av hemmets styrelse. Bland styrelsens ledamöter utses en av fattigvårdsnämnden.

### Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 2,000 kr.*

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager sedligt förkomna kvinnor, som självmant anmäla sig. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet är ett år. Kvinnorna sysselsätts med husligt arbete, sömnad, vävnad, trikåstickning m. m. Hemmet åtnjuter även statsbidrag.

### Vita bandets upptagningshem, Rensgatan 26.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: högst 4,800 kr.*

Hemmet, som upprättades år 1908, har till uppgift att omhändertaga vilsegångna kvinnor, som behöva skydd och hjälp, och bereda dem möjlighet att återgå till bättre förhållanden. Plats finnes för 8 personer samtidigt. Hemmet står i förbindelse med olika institutioner, däribland polissystrarna vid stadens poliskår, och har missionerande verksamhet å sjukhusen St Göran och Eira. Upptagningshemmet sorterar under

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

och äges av Vita bandets norra och södra föreningar, vilka föreningers styrelser gemensamt utse hemmets styrelse.

Stadens bidrag utgår med 2 kr. per underhållsdag, dock högst 4,800 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, däri få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinnan och husmoder samt för dem, som äga eller kunna antagas äga hemortsrätt utom Stockholm.

### Anstalter för barnavård.

#### Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: till huvudbyrån i Stockholm 7,800 kr.; till byrån i Brännkyrka 1,300 kr.*

Byråerna hava till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om, att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmäna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte hava byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. (Jfr barnavårdsnämnden sid. 185.) Huvudbyrån har dessutom Stockholms stads barnavårdsnämnds uppdrag att i dess ställe på framställning av barnavårdsnämnder eller barnavårdsmän å andra orter söka fastställa faderskap, upprätta avtal, efterhålla försumliga föräldrar samt undersöka i Stockholm föreslagna fosterhem.

Huvudbyråns expedition är belägen Triewaldsgränd 3 och byråns i Brännkyrka i kommunalhuset, Liljeholmen.

#### Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo (Sundbyberg.)

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 3,500 kr.*

Hemmet har plats för 25 mödrar med barn samt för 15 blivande mödrar. Mödrarna få stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa ammas, men kunna, om de så önska, lämna detsamma förr. De intagna, som icke erlagga någon avgift, utföra inom hemmet förekommande göromål samt deltaga i förfärdigande av arbeten, avsedda till försäljning. Hemmet åtnjuter även bidrag från staten och från vissa lands-ting.

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till barnavårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda uppfostringsanstalter m. m.



## Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn, Ingemarsgatan 9.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 2,500 kr.*

Hemmet har plats för 15 mödrar med barn samt 7 blivande mödrar och arbetar efter samma grunder som hemmet vid Skogsbo (se ovan). Hemmet åtnjuter även statsbidrag.

## Stiftelsen Småbarnshem.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 3,400 kr.*

Denna stiftelse har upprättat tvänne småbarnshem, ett i Djursholm vilket dock tillvidare nedlades år 1919, och ett i Stockholm, Brännkyrkagatan 114. Det senare, som disponerar ett till stiftelsen skänkt hus å staden tillhörig tomt och öppnades år 1911, mottager kvinnor med späda barn, som de själva amma (helst förstföderskor). En del mödrar mottagas redan före förlossningen. Sedan modern efter amningstidens slut lämnat hemmet, får barnet i regel kvarstanna i ytterligare 6 månader mot en månadsavgift av 25 kr., vilken avgift erlägges av fadern (i regel) eller modern. Plats finnes för 10—11 mödrar och 18—20 barn. Mödrarna utföra alla inom hemmet förekommande göromål. Varje mor ammar och sköter sitt eget barn samt vårdar dessutom ett annat barn. Extra barn mottagas i mån av utrymme. Fattigvårdsnämnden disponerar i mån av utrymme platser i hemmet och erlägger härför för varje barn 2 kr. per dag eller 50 kr. per månad.

## Föreningen Mjölkdroppen.

*Stadens bidrag år 1926: 35,000 kr.*

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksammande av digivningens bibehållande så vitt möjligt. Föreningen har sex olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910) samt en för Brännkyrka församling (fr. 1914). Föreningens sekreterare är dr C. Sundell, Götgatan 26.

Stadens bidrag, som utgår genom hälsovårdsnämnden, är avsett till understödning av digivande mödrar i syfte att mer än hit-

tills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn. Understödet får beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregående undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapporten port över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

## Föreningen Maria mjölkdroppe.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 500 kr.*

Mjölkdroppen, belägen St Paulsgatan 37 (filial: barnkrubban vid Jakobsberg), har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgår till en med anstalten förenad »moders- och spädbarnspoliklinik». Dessutom har föreningen för hela sin verksamhet anslag från Maria fattigvårdsstyrelse.

## Frälsningsarméns barnhärbarge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.

*Stadens bidrag<sup>1)</sup> år 1926: 2,500 kr.*

Barnhärbargets ändamål är att tillfalligt hysa barn i åldern 2—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 30 barn. Avgiften utgör 25 kr. per månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

## Tomta barnhem.

*Stadens bidrag<sup>2)</sup> år 1926: 3,000 kr.*

Barnhemmet, som grundades år 1891, äges av stiftelsen Tomta barnhem. År 1915 uppfördes den nuvarande barnhemsbyggnaden i Djursholm, Vasavägen 41, med plats för 15 barn. Hemmet, som är ett upptagningshem för barn i åldern 2—14 år, mottager barn efter remiss av barnavårdsbyrån i Stockholm och i mån av utrymme även av barnavårdsbyrån i Solna. Djursholms fattigvårdsstyrelse disponerar jämlikt särskild överenskommelse 3 platser. För avgiften, 30 kr. per månad, ansvarar vederbörande barnavårdsbyrå.

Hemmet åtnjuter även bidrag av Djursholms stad.

## Diakonissanstaltens barnhem.

*Stadens bidrag<sup>2)</sup> år 1926: 1,310 kr.*

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första dia-

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till fattigvårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda inrättningar.

<sup>2)</sup> Stadens bidrag utgår av det till barnavårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda uppfostningsanstalter m. m.

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till barnavårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda uppfostningsanstalter m. m.



**Understödda in-  
stitutioner.** konissanstalt, grundad 1836 i Kaiserswerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor till församlings-, sjuk- och fattigvård. Den ägnar sig också åt vården om barn och ungdom. Vid Ersta har anstalten grundat sjukhus, sjukhem och ålderdomshem för uttjanta diakonissor. Anstaltens eget *barnhem*, Stjärnvik, är beläget i Gryts socken i Södermanland (adr. Stjärnhov). Anstaltens *skyddshem*, Sjötorp (adr. Huddinge) är avsett för vanartade och sedligt försummade flickor. Barnhemmet har 20 och skyddshemmet 30 platser.

Stadens bidrag utgår till barnhemmet.

### Stiftelsen »Elsa Borgs hem».

*Stadens bidrag*<sup>1)</sup> år 1926: 5,500 kr.

För att söka avhjälpa den stora nöden i trakterna av Vita bergen beslöt några kristligt sinnade personer att där efter mönster från London anlägga ett s. k. bibelkvinnohem, som, inköpt för ändamålet, hösten 1876 övertogs av Elsa Borg. Utom bibelkvinnohemmet (Borgmästaregatan 6), som har till uppgift att utbilda unga kvinnor till tjänst i kristligt socialt syfte, har stiftelsen f. n. fyra *barnhem*. Barnhemmet nr 1 är beläget i Stockholm, Värmdögatan 53, barnhemmet »Furulid» i Frustuna socken (adr. Gnesta), barnhemmet »Alphyddan» i Vårdinge socken (adr. Mölnbo) samt barnhemmet »Lillgården» i Grödinge socken (adr. Uttran). Barnen skola vid intagning vara 3—10 år och få stanna till 17 å 18 år. Vid hemmen mottagas inalles omkring 60 barn för fostran och vård.

### Frimurarbarnhuset.

*Stadens bidrag*<sup>1)</sup> år 1926: 90 kr.

Frimurarbarnhuset, grundat år 1753, är avsett för medellösa gossar och flickor. Barnen intagas i åldern 6—10 år och få kvarstanna till omkring 17 års ålder. Antalet platser å barnhuset är 170.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätselstyrelse till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktions beslut stadshuset den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året.

<sup>1)</sup> Stadens bidrag utgår av det till barnavårdsnämndens förfogande ställda anslaget till enskilda uppfostringsanstalter m. m.

### Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

*Stadens bidrag* år 1926: 4,750 kr.

Av bidraget utgå 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen nr 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gälön i Österhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 50 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till öfver ett 20-tal uppgående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn därstädes åtnjuta de undervisning i en av inrättningen upprättad folkskola med fortsättningsskola och sysselsätts för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För barnen erlägges f. n. till inrättningen en årsavgift av i medeltal 200 kr. Inrättningens angelägenheter handhavas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

### Barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor.

*Stadens bidrag* år 1926: 90,000 kr.

Barnkrubba har i Sverige blivit benämningen på anstalter, vilka under den del av dagen, då föräldrarna äro upptagna av arbete utom hemmet, mottaga barn under skolåldern, vanligen från 2 till 6 år, till vård och tillsyn samt ofta även, ehuru ej på skolmässigt sätt, meddela barnen en efter åldern avpassad undervisning.

I Sverige inrättades den första barnkrubban år 1854 i Kungsholms församling i Stockholm. Under kristiden undergick barnkrubbeverksamheten en hastig utveckling och ett antal nya barnkrubbor tillkommo. För närvarande finnes i huvudstaden ett trettiotal (jfr nedan).

Förutom bidrag från enskilda personer, församlingar och fattigvårdsstyrelser, har under senare år kraftigt pekuniärt understöd lämnats även från stat och kommun för täckande av de merkostnader för verksamheten, som föranletts av den allmänna prisstegringen. Barnkrubbeverksamheten skall dock i fortsättningen liksom hitintills bibehålla karaktären av att vara en församlingarnas och de enskilda institutionernas angelägenhet.

I syfte att ernå samarbete mellan de lokala institutionerna samt likartade bestämmelser rörande förvaltning o. d. bildades år 1920 en



sammanslutning, benämnd »*Centralföreningen för barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor i Stockholm*» (sekreterare: G. F. Valdén, Tjörhovsgatan 28).

Enligt för centralföreningen gällande stadgar består dess styrelse av fem å ordinarie föreningsammanträde för ett år i sänder valda ledamöter och dessutom av en representant för varje ansluten lokalförenings styrelse samt, så länge stadsfullmäktige bevilja fattigvårdsnämnden anslag till understödjande av föreningens verksamhet, en representant för fattigvårdsnämnden.

Fördelningen av stadsfullmäktiges anslag till barnkrubbeverksamheten sker av fattigvårdsnämnden efter förslag av centralföreningen. Innevarande år har för första halvåret följande fördelning skett:

|                                                                                           |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <i>Birkagårdens barnkrubba</i> ,<br>Karlbergsvägen 86 B (jfr sid. 288) kr.                | 3,000:—  |
| <i>Bromma västra barnkrubba</i> ,<br>Bällsta villastad . . . . .                          | 1,000:—  |
| <i>Brännkyrka barnkrubbor</i> ,<br>Tellusborg och Enskede . . .                           | 5,000:—  |
| <i>Centralföreningens sommarbarnkrubbor</i> . . . . .                                     | 4,000:—  |
| <i>Engelbrekts barnkrubba</i> , Valhallavägen 9 (jfr sid. 292) . .                        | 1,500:—  |
| <i>Johannes nya barnkrubba</i> ,<br>Frejgatan 31 . . . . .                                | 1,000:—  |
| <i>Katarina norra barnavårn</i> ,<br>Kapellgränd 9 . . . . .                              | 1,500:—  |
| <i>Katarina norra barnkrubbor</i> ,<br>Kapellgränd 9 . . . . .                            | 4,000:—  |
| <i>Katarina sommarbarnkrubbor</i> . . . . .                                               | 1,500:—  |
| <i>Katarina västra barnavårn</i> ,<br>Svedenborgslunden 2 . . . .                         | 2,000:—  |
| <i>Katarina västra barnkrubba</i> ,<br>Blekingegatan 22 . . . . .                         | 2,000:—  |
| <i>Maria husmodersskolas barnavårn</i> , Långholmogatan 16 B<br>(jfr sid. 291) . . . . .  | 1,500:—  |
| <i>Maria husmodersskolas barnkrubba</i> , Långholmogatan 16 B<br>(jfr sid. 291) . . . . . | 3,000:—  |
| <i>Maria västra barnkrubbor</i> ,<br>Brännkyrkagatan 102 . . . .                          | 3,000:—  |
| <i>Maria östra barnkrubba</i> , Ragvaldsgatan 10 . . . . .                                | 1,500:—  |
| <i>Matteus barnkrubba</i> , Karlbergsvägen 80 . . . . .                                   | 1,000:—  |
| <i>Matteus spädbarnskrubba</i> ,<br>Karlbergsvägen 82 . . . . .                           | 1,500:—  |
| <i>Sofia barnavårn</i> , Åsögatan 145 .                                                   | 1,000:—  |
| <i>Sofia småbarnsskola</i> , Fjällgatan 31 . . . . .                                      | 1,900:—  |
| <i>Storkyrkoförsamlingens barnkrubba</i> , Skomakaregatan 30 . . .                        | 1,000:—  |
| <i>Årstalundens barnkrubba</i> ,<br>Årstalunden 12 (jfr sid. 288) .                       | 700:—    |
| Administrationskostnader . . . .                                                          | 400:—    |
| Summa kr.                                                                                 | 43,000:— |

Återstående belopp, 47,000 kr., har ännu ej fördelats.

Förutom genom nu nämnda anslag av staden understödes barnkrubbeverksamheten genom anslag från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser.

Anslag från fattigvårdsstyrelserna erhålla även följande, som f. n. ej åtnjuta direkt kommunalt understöd: *Bromma östra barnkrubba*, Ulvsunda, *Johannes barnkrubba nr 1*, Surbrunnsgatan 32, *Adolf Fredriks barnkrubba*, Norrtullsgatan 7, *Oscars församlings barnkrubba*, Styrmansgatan 14, och *Ostermalms barnkrubba*, Grevturegatan 44.

Bidragen från fattigvårdsstyrelserna äro avsedda för barnens bespising och utgå med belopp motsvarande kostnaden för genom fattigvårdsstyrelse utdelade matportioner.

## Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1926: 87,000 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); för närvarande finnas tillsammans 25 sådana stugor, nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i åldern 7—14 år (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försälas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgjorde vid 1926 års ingång 2,100. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i dess helhet bildad centralkommitté (exp.: Holländaregatan 16). Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av centralkommitténs räkenskaper.

De under centralkommittén lydande arbetsstugorna äro följande:

*Adolf Fredriks arbetsstuga*, Holländaregatan 16, *Bromma västra arbetsstuga*, kommunalhuset, Bällsta, Sundbyberg, *Bromma östra arbetsstuga*, Slottsvägen, Ulvsunda, *Engelbrekts arbetsstuga*, Valhallavägen 76, *Enskede arbetsstuga*, Källvägen, Enskede, *Gröndals arbetsstuga*, Pilvägen 4, Gröndal, *Gustav Vasa arbetsstuga*, Västmannagatan 63, *Jakobs arbetsstuga*, Lästmakaregatan 30, *Johannes norra arbetsstuga*, Döbelngatan 38 A och B, *Katarina arbetsstuga*, nya skolhuset, Nytorget, *Klara arbetsstuga*, Klara västra kyrkogata 20, *Kungsholms västra arbetsstuga*, Flemingsgatan 79 B, *Kungsholms östra arbetsstuga*, Parmmätaregatan 9, *Liljeholmens arbetsstuga*, Manhemsgatan 6, Aspudden, *Maria västra arbetsstuga*, Hornsgatan 110, *Matteus arbetsstuga*, Västmannagatan 92, *Sofia arbetsstuga*, Skånegatan 116, *Storkyrkoförsamlingens*

**Understödda institutioner.**



**Under-arbetsstuga, Skomakaregatan 30, Värtans stödda arbetsstuga, Dianavägen 7, Hjorthagen, Östermalms arbetsstuga, Karlavägen 72.**  
**in-**  
**stitu-**  
**tioner.**

Förutom ovannämnda arbetsstugor finnas ytterligare fyra, vilka åtnjuta kommunalt bidrag men i övrigt intaga en viss särställning, nämligen: *stiftelsens Wilhelm Goveni minne arbetsstuga*, Nybrogatan 55, Hålsingegatan 14—16 och *Volmar Yxkullsgatan 41*, och *Sunnerdahlska stiftelsens arbetsstuga*, Klippgatan 24. I början av år 1926 har vidare inrättats en *arbetsstuga* vid *Ulusunda* i de av staden i nya elektriska aktiebolaget Voltas fabriker anordnade nödbostäderna för husvilla.

Stadens bidrag fördelas av folkskoledirektionen bland ovannämnda arbetsstugor. Definitiv fördelning av årets anslag har ännu ej ägt rum. Bidraget utgår under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till direktionen överlämnas.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd från Stockholms församlingar samt — för utsändande av feriebarn — från »Barnens dag».

### Sommarkolonier för barn.

*Stadens bidrag år 1926: 60,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.*

Stadens ifrågavarande bidrag utgår till understödjande av åtgärder för beredande av sommarvistelse å landet åt mindre bemedlade, i Stockholm hemmahörande barn i och även under skolåldern. Bidraget fördelas efter folkskoledirektionens bestämmande företrädesvis mellan de till centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier anslutna koloniföreningarna och sommarkolonier, anordnade av i Stockholm och dess omgivningar verkande nykterhetsföreningar.

Den nämnda centralstyrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier. Den består av representanter för de tolv olika lokalföreningarnas och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens styrelser.

Stadens bidrag utgår under villkor, att skollovskoloniverksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelser över verksamheten och dess ekonomi skola till direktionen överlämnas.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp, anslag från föreningen »Barnens dag», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.) och från grosshandlare A. Holts' donation till förmån för skollovskolonierna ävensom några andra mindre fonder samt gåvor.

## Anstalter för gymnastik och idrott.

### Stockholms gymnastikförbund.

*Stadens bidrag år 1926: högst 1,500 kr.*

Stockholms gymnastikförbund, som bildades år 1919, är en sammanslutning av i Stockholm verkande föreningar för bedrivande av frivillig gymnastik. De anslutna föreningarna äro f. n. 49 till antalet med omkring 10,000 aktiva medlemmar. Förbundet söker främja den frivilliga gymnastiken genom att bl. a. anordna föredrag och instruktionskurser, organisera nya gymnastikföreningar, förmedla samverkan mellan de olika föreningarna, anskaffa ledare och lokaler, tillhandahålla arbetsplaner, gymnastiklitteratur och övningsprogram m. m. Vidare har förbundet tagit initiativ till anordnande av friluftsgymnastik för allmänheten i vissa av stadens parker under sommarmånaderna i syfte att bereda parkbesökande en vederkvikande och allsidig motion utan någon som helst kostnad.

Stadens bidrag utgår till anordnandet av friluftsgymnastik i parkerna.

### Stockholms allmänna gymnastikavdelningar.

*Stadens bidrag år 1926: 22,000 kr.*

Denna organisation, bildad år 1911 och utvuxen ur »Kulturella ungdomsrörelsen» i Stockholm, strävar att göra den lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna, och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Avdelningarnas expedition, Bryggaregatan 11, 4 tr., är öppen alla vardagar 2—5. Antalet gymnastikavdelningar uppgick höstterminen 1925 till 78 med tillsammans 2,578 gymnaster.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till anställande av expeditörsföreståndare och med 19,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under en var av vår- och höstterminerna 1926 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 28 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan, 6 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan, och 20 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till stadskollegiet avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

### Kristliga föreningen av unge män.

*Stadens bidrag år 1926: 2,000 kr.*

Föreningen grundades år 1884 och har till uppgift att verka för unge mäns väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt avseende. I sina lokaler, Birgerjarlsgratan 35 och Götgatan 1, anordnar föreningen gymnastik- och idrottsövningar, föredrag, diskussioner, musikaftnar och



samkväm samt har därstädes tidningsrum, bibliotek (med 4,000 band), sjukkasse m. m.

Stadens bidrag utgår till föreningen för upprätthållande av dess gymnastikverksamhet.

## Svenska livräddningssällskapet.

*Stadens bidrag år 1926: 2,500 kr.*

Svenska livräddningssällskapet, stiftat 1898, har till ändamål att sprida kunskap i sätten att rädda drunknande och till livet återkalla skenbart drunknade samt att främja simkunighet i allmänhet inom landet. Sällskapet, som i första hand inriktat sin verksamhet på befrämjande av nämnda syften bland Sveriges skolgång och i detta avseende utövar en omfattande propaganda-verksamhet, har under åren 1908—1921 med bidrag av folkskoleledningen anordnat kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens folkskolor. Sällskapet har därjämte under en följd av år ombesörjt simundervisning vintertid i resp. folkskolors simhallar.

Fr. o. m. år 1922 har emellertid vid Stockholms folkskolor obligatorisk undervisning i simning upptagits som ämne i den ordinarie undervisningsplanen (för femte årsklassen). Svenska livräddningssällskapet, som på detta sätt befriats från en del av sin arbetsuppgift, har härigenom fått möjlighet att utvidga ramen för sin hittillsvarande verksamhet i Stockholm och kunnat inrikta undervisningsarbetet jämväl på huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda anstalter samt flickskolor. Svenska livräddningssällskapets adress är: kapten Hugo Möller, Rådmansgatan 80.

Stadens bidrag utgår för anordnande av dels kostnadsfri simundervisning för lärjungarna vid huvudstadens allmänna läroverk och därmed jämställda läroanstalter samt flickskolor under sommarmånaderna enligt samma undervisningsplan, som tillämpas för folkskolornas ungdom, dels ock kostnadsfri simundervisning under vår- och höstterminerna 1926 för nämnda lärjungekategorier i för ändamålet lämpliga enskilda badinrättningar i Stockholm, under villkor att arvode till lärare för ifrågavarande undervisning icke får sättas högre, än vad som gäller för motsvarande undervisning vid folkskolorna.

## Sveriges centralförening för idrottens främjande.

*Stadens bidrag år 1926: 25,000 kr.*

Anslaget är beviljat som bidrag till arrende och skötsel av Östermalms idrottsplats och utgår under förutsättning, att skolgångarna från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hela dagen, d. v. s. även efter kl. 5 e. m., ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 f. m. och 3 e. m., dels ock under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytter-

ligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m., samt att, om så skulle erfordras, föreningen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skolgångarna, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte föreningen är skyldig att under vintern 1925—1926 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

## Hammarby idrottsförening.

*Stadens bidrag år 1926: 6,000 kr. (jfr även nedan under Skridskobanor).*

Anslaget är beviljat till underhåll och vård av Hammarby idrottsplats, Södermannagatan 61, och utgår under följande villkor:

a) skolgångarna från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Högalids, Brännkyrka och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 3 e. m. samt av veckans övriga vardagar å fyra till kl. 5 e. m. och å en till kl. 7 e. m., och skall vid höstterminens början föreningens meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 7 e. m.;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skolgångarna skall vid begagnande av idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintlig byggnad för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) föreningen skall tillhandahålla lämpligt förvaringsrum för folkskolornas idrotts- och lekmaterial;

f) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinnor, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttages.

## Föreningen för skidlöpningens främjande i Sverige.

*Stadens bidrag år 1926: högst 3,000 kr.*

Föreningen, som bildades år 1892, har vid Fiskartorpet å norra Djurgården anlagt en större och tre mindre skidbackar, av vilka de tre sistnämnda äro särskilt avsedda för ungdom.



**Understödda in-stitutioner.** Dessutom har föreningen vid Fiskartorpet uppfört en skidstuga, vilken hela vintern hålles uppvärmd och avgiftsfritt står till förfogande för den skidlöpande allmänheten. Åt mindre bemedlade barn, som visa anlag för skidlöpning, utlånar föreningen skidmateriel gratis.

Stadens bidrag utgår för skötsel och underhåll av de för skolgudomen avsedda skidbackarna vid Fiskartorpet med det belopp, föreningen visar sig hava utgivit härför, dock högst 3,000 kr. Skolgudom från läroverk och folkskolor äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare avgiftsfritt disponera skidbackarna och skidstugan.

### Skridskobanor.

*Stadens bidrag år 1926: högst 18,000 kr.*

Anslaget fördelas av drätselnämnden i förhållande till det antal frikort, som av vederbörande banägare utlämnas till folkskolebarn i huvudstaden (jfr Bih. 1911: nr 102 sid. 37). Av årets anslag hava följande bidrag utbetalats:

|                                                                                              |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| <i>Hammarby idrottsförening, för bana å Hammarby idrottsplats . . . . .</i>                  | kr. 5,900: — |
| <i>Idrottsföreningen Kamraterna, Enskede, för bana vid Enskede . . . . .</i>                 | > 1,400: —   |
| <i>Idrottsföreningen Linnéa, för bana å sjön Trekanten . . . . .</i>                         | > 3,100: —   |
| <i>K. A. Palmqvist, för bana vid Stallmästaregården . . . . .</i>                            | > 4,100: —   |
| <i>Midsommarkransens folkskolas idrottsförening, för bana vid Midsommarkransen . . . . .</i> | > 500: —     |
| <i>Westermalmsidrottsförening, för bana å Karlbergssjön . . . . .</i>                        | > 2,200: —   |
| <i>Örby idrottssällskap, för bana vid Örby . . . . .</i>                                     | > 800: —     |

### Änke- och pupillkassan vid stadens verk och inrättningar.

(Jfr sid. 361.)

*Stadens bidrag år 1926: 50,800 kr. Pensionstillägg för år 1926 till pensionärer i änke- och pupillkassan: 60,000 kr.*

Av det förstnämnda bidraget utgöres 1,500 kr. av sedan äldre tid till efterlevande utgående understöd, 800 kr. anslag till avlösning av kassans inkomst av lönebesparingar och återstoden, 48,500 kr., ersättning för eftersänkta överårighetsavgifter.

Till änke- och pupillkassans pensionärer utgår vidare av stadens medel pensionstillägg i enlighet med av stadsfullmäktige den 18 febr. 1924 fastställda grunder.

### Ersättningar år 1926 till fastighetsnämnden för viss på billiga villkor upplåten tomtmark till främmande institutioner och ändamål.<sup>1)</sup>

Stadsfullmäktige beslöt den 21 dec. 1925, att den å fastighetsnämndens stat uppförda titeln »Fastigheter inköpta för stadsplanens genomförande» (gaturegleringsaffären), vilken titel redan tidigare tillgodoräknats ersättning för till stadens egna verk och inrättningar upplåten tomtmark, jämväl skulle gottgöras ersättning för sådan mark, som kostnadsfritt eller på billiga villkor upplåtits till främmande institutioner och ändamål, samt att motsvarande anslag skulle uppföras å de myndigheters stater, som ansågos rätteligen böra belastas med utgifter härför.

I enlighet härmed har i 1926 års stat gaturegleringsaffären gottskrivits dels beräknad engångsersättning för täckande av förlust på tomter, som försålts på särskilt billiga villkor, dels årlig ersättning i form av 1) hyresersättning för till främmande institutioner med nyttjanderätt eller tomträtt upplåten tomtmark samt 2) ersättning för räntor å köpeskillingar för på billiga räntevillkor försålda tomter.

Då ifrågavarande ersättningar till gaturegleringsaffären bestridas av stadens myndigheter och följaktligen äro att anse såsom stadens bidrag till resp. institutioner, har det ansetts lämpligt att i kommunalkalendern intaga en förteckning på de i utgiftsstaten upptagna institutioner, som kommit i åtnjutande av förmånen av billig eller kostnadsfri tomtupplåtelse, ävensom det belopp, var till denna förmån i staten uppskattats såsom årligt anslag (i vissa fall engångsanslag, jfr ovan). (Jfr även, beträffande tomternas belägenhet, areal, upplåtelseår m. m., Bih. nr 54 och 60 för år 1925 samt Bih. nr 1 för år 1926.)

### Fastighetsnämnden.<sup>2)</sup>

|                                                                  |              |
|------------------------------------------------------------------|--------------|
| Ab. Billiga bostäder (billiga bostäder) . . . . .                | kr. 5,800: — |
| Byggnadsab. S:t Erik (billiga bostäder) . . . . .                | > 5,900: —   |
| Föreningen för tillfälliga bostäder (billiga bostäder) . . . . . | > 11,800: —  |

<sup>1)</sup> Förteckningen är upprättad i enlighet med uppgifter i 1926 års stat. Det bör emellertid observeras, att dessa uppgifter icke avse alla upplåtelser på billiga villkor av staden tillhörig mark utan endast sådana, som ansetts beröra gaturegleringsaffären.

<sup>2)</sup> I denna sammanställning anger rubriken den stattitel, som påförts anslaget, och därunder angivas de institutioner och ändamål, till vilka markupplåtelsen skett.



# Institutioner, vilka av staden understödjas.

## Understödda institutioner.

|                                                                   |                                             |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Ab. Stockholms arbetarehem                                        | årlig ersättning kr. 2,150: — <sup>1)</sup> |
| (billiga bostäder)                                                | engångsersättning » 25,200: —               |
| Bostadsab. Vanadislundens (billiga bostäder)                      | » 400: — <sup>1)</sup>                      |
| Stiftelsen för gamla tjänarinnor (bostäder för gamla tjänarinnor) | » 350: — <sup>1)</sup>                      |
| Summa: årlig ersättning                                           | kr. 26,400: —                               |
| engångsersättning                                                 | » 25,200: —                                 |

## Hälsovårdsnämnden.

|                                                                                 |               |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Barnsjukhuset Samariten (barnsjukhus)                                           | kr. 19,200: — |
| Prof. E. Welanders asyl för hereditärsfyllitiska barn (Lilla hemmet) (barnasyl) | » 3,200: —    |
| Föreningen S. de C. (barnsjukhem)                                               | » 2,500: —    |
| Stockholms sjukhem (sjukhem)                                                    | » 6,700: —    |
| Summa: årlig ersättning                                                         | kr. 31,600: — |

## Fattigvårdsnämnden.

|                                                  |               |
|--------------------------------------------------|---------------|
| Sofia församlings kyrkoråd (barnkrubba)          | kr. 1,400: —  |
| Barnhärbarge i Maria församling (barnhärbarge)   | » 2,100: —    |
| Föreningen » Barnavårn» (skyddshem)              | » 300: —      |
| Frälsningsarmén (skyddshem, arbetsanstalt m. m.) | » 8,900: —    |
| Kungsholms barnkrubba (barnkrubba)               | » 1,300: —    |
| Föreningen Barnavård (spädbarnshem)              | » 4,500: —    |
| Summa: årlig ersättning                          | kr. 18,500: — |

## Barnavårdsnämnden.

|                                           |            |
|-------------------------------------------|------------|
| Barnhem i Kungsholms församling (barnhem) | kr. 300: — |
| Summa: årlig ersättning                   | kr. 300: — |

## Övriga anslag till utomstående institutioner och ändamål.

|                                                                   |             |
|-------------------------------------------------------------------|-------------|
| Stockholms evangelisk-lutherska missionsförening (missionshyddor) | kr. 270: —  |
| Hedvig Eleonora församling (kyrkobyggnader)                       | » 22,600: — |
| Sällskapet för främjande av kyrklig själavård (kyrkobyggnad)      | » 1,100: —  |
| Högalids församling (kyrkobyggnad)                                | » 9,800: —  |

<sup>1)</sup> Ersättningen utgår endast under viss tid, (för ab. Stockholms arbetarehem t. o. m. år 1966, med nedsatt belopp fr. o. m. år 1943, för bostadsab. Vanadislundens t. o. m. år 1950 och för stiftelsen för gamla tjänarinnor t. o. m. år 1966).

|                                                                                     |                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| Adolf Fredriks församling (kapellbyggnad)                                           | kr. 3,000: —                                                 |
| Kungsholms församling (kapell och församlingshus)                                   | årlig ersättning » 5,100: —<br>engångsersättning » 20,000: — |
| Jakobs och Johannes församlingar (kapellbyggnad)                                    | » 1,500: —                                                   |
| Matteus församling (församlingshus), engångsersättning                              | » 29,750: —                                                  |
| Allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd (avlivningsanstalt för smärre husdjur) | » 50: —                                                      |
| Stockholms högskola (högskola)                                                      | » 12,000: —                                                  |
| Stockholms handelshögskola (handels högskola)                                       | » 28,700: —                                                  |
| Grosshandelsassocieteten (Stockholms handelsgymnasium [Schartaus handelsinstitut])  | » 3,000: —                                                   |
| Ab. Sandströmska skolhusbyggnaden (skolhus), engångsersättning                      | » 10,000: —                                                  |
| Fröken A. Dethow (skolhus), engångsersättning                                       | » 90,000: —                                                  |
| Hammarby idrottsförening (idrottsplats)                                             | » 4,400: —                                                   |
| Stiftelsen Stockholms konsert-hus (konserthus)                                      | » 100,000: —                                                 |
| Summa: årlig ersättning                                                             | kr. 191,520: —                                               |
| engångsersättning                                                                   | » 149,750: —                                                 |
| Inalles: årlig ersättning                                                           | kr. 268,320: —                                               |
| engångsersättning                                                                   | » 174,950: —                                                 |

## Ersättningar år 1926 för underhåll och vård m. m., utgående till diverse anstalter.<sup>1)</sup>

### Hälso- och sjukvård.

|                                                                                                                                                  |                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Serafimerlasarettet                                                                                                                              | kr. 200,000: — |
| Diakonissanstalten                                                                                                                               | » 60,000: —    |
| Garnissonssjukhuset                                                                                                                              | » 25,000: —    |
| Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt                                                                                                               | » 3,000: —     |
| Allmänna barnhuset                                                                                                                               | » 120,000: —   |
| Allmänna barnbördshuset                                                                                                                          | » 65,000: —    |
| Medellösas vård å statshospital                                                                                                                  | » 135,000: —   |
| Medellösas vård å lungsots- och skrofulossanatorier samt å radiumhemmet (utöver jubileifondens avkastning, för år 1926 beräknad till 18,000 kr.) | » 168,000: —   |
| Konvalescenthemmet å Ribbingebäck                                                                                                                | » 20,000: —    |
| Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter                                                                                               | » 17,500: —    |

<sup>1)</sup> Här äro ej medtagna de i staten upptagna anslag, som avse likvider mellan stadens egna myndigheter, verk och inrättningar.



Institutioner, vilka av staden understödjas.

|                                    |                                                                                                        |               |
|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Understödda in-stitutioner.</b> | Till vård-, bandage- och protes-kostnader åt medellösa sjuka . . . . .                                 | kr. 25,000: — |
|                                    | Till barnmorskor för fattigförlossningar i hemmen . . .                                                | 6,000: —      |
|                                    | Ersättning till vissa barnmorskor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställd taxa . . . . . | 7,000: —      |
|                                    | Summa kr.                                                                                              | 851,500: —    |
|                                    |                                                                                                        |               |

**Fattigvård.**

|                                                                                                                                       |               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Utackorderingskostnader . . .                                                                                                         | kr. 30,000: — |
| Till lindring i mindre bemedlades kostnader för vård av sinnesslöa . . . . .                                                          | 8,000: —      |
| Bidrag till vårdkostnad för blinda och dövstumma å Drottning Sofias stiftelse, Lund, och hantverksskolan för blinda, Kristinehamn . . | 7,000: —      |
| Arbetshemmet Emaus . . .                                                                                                              | 22,000: —     |
| Arbetshemmet Ösbyholm . .                                                                                                             | 60,000: —     |
| Ersättning till fattigvårdssamhäl-len utom Stockholm för lämnad vård åt fattiga tillhörande Stockholms kom-mun . . . . .              | 275,000: —    |

|                                                                                 |               |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag utan fattigvårds karaktär . . . | kr. 40,000: — |
| Summa kr.                                                                       | 442,000: —    |

**Alkoholistvård.**

|                                                                        |               |
|------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Avgifter till alkoholistanstalter                                      | kr. 65,000: — |
| Till beklädnad av medellösa personer vid intagning å anstalt . . . . . | kr. 25,000: — |
| Arbetshemmet Björknäs . . .                                            | 1,500: —      |
| Transportkostnader för internerade personer . . . . .                  | 4,000: —      |
| Summa kr.                                                              | 95,500: —     |

**Barnavård.**

|                                                                                                          |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Utackorderingskostnader . .                                                                              | kr. 1,295,000: — |
| Skyddshemsavgifter . . . .                                                                               | 20,000: —        |
| Ersättning för fosterbarnsvård .                                                                         | 3,000: —         |
| Inlösen av fattiga barn å allmänna barnhuset . . . . .                                                   | 3,000: —         |
| Ersättning till kommuner utom Stockholm för lämnad vård åt barn, tillhörande Stockholms kommun . . . . . | 10,000: —        |
| Summa kr.                                                                                                | 1,331,000: —     |
| Inalles kr.                                                                                              | 2,720,000: —     |